

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0047

LOG Titel: Et primo de eorum dignitate

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

VLYSSIS ALDROVANDI

PHILOSOPHI, ET MEDICI

BONONIENSIS

ORNITHOLOGICÆ

Liber Quartus.

Qui est DE ACCIPITRIBVS IN GENERE.

Et primò de eorum dignitate.

VLLA equidem re Accipitri nostro maiorem nobilitatis dignitatisq; opinio-
nem posse conciliari reor, quàm si diuinitatis ei aliquid inesse à superstitione
sa antiquitate putatum, diuinosq; ei exhibitos honores, præter alias, quibus
excellit dotes, ostenderim. Quemadmodum enim pessimis erroribus irretit,
ac Dæmonis astu illusæ nationes plerq; quædam fabulosum Iouem, Apolli-
nem & Mineruam, aliæ Iunonem, Venerem aliæ, aliæ alium suum Deum aut Deam, imò et

Accipiter
ab Aegy-
p̄ys diui-
nis habens
& pro vj-
rebus.

im febrim ac famem adorabant: ita Aegyptij cæteris superstitioniosiores præter Crocodillum &
Ibim, maximò in primis Accipitrem in honore habebant: dum non solummodò per hunc,
Deum suum Osirim designabant, sed eum ipsum etiam diuino cultu honorabant. Illud Plutar-
chus pluribus locis testatum reliquit, vno, vbi ait: *Accipitre picto Osirim sape proponunt, Deum*
illum suum & sacrosanctum regem omni laudis & honoris genere decoratum. Sai quoque oppi-
do Arabiæ, in Aethiopia sub Aegypto, Plinio teste, sito; quod hodie Sibuit vocari scribit do-
ctis. Guilandinus, vestibulo templi Mineruæ, infans & senex inculpti erant, nec non Accipi-
ter. Quorum illi, nempe infans & senex, ortum atque interitum notabant: hic verò Deum,

Lib. de Isid.
& Osiride.

Sai oppidū.
Li. 2. c. 10.
Osiris Ae-
gyptys Sol
cuius sym-
bolum Acci-
piter.

Accipiter
eur Soli di-
catus.
Li. 4. de ab-
stinen. ab a-
mnatis.

nampe infans & senex, ortum atque interitum notabant: hic verò Deum, nempe Osirim, cuius
figura Accipitris designati nomine, Aegyptij Solem, Apollinem & Phæbum alijs vocatum
intelligebant: eiusque symbolum plures ob causas Accipitrem gerere sibi persuadebant: Pri-
mum, quòd instar, Solis, qui viuifico calore cuncta fouet ac generat, insigni fecunditate in-
ter volucres polleat. Dein, quòd longæua viuacitate sua Solis quodammodo perpetuitatem
æmuletur. Terriò, quia, vti Sol lumine suo mundum hunc inferiorem vniuersum illustrat, or-
bis videlicet oculus: ita ipse Accipiter visus acie clarissima, splendoreq; oculorum eximio præ-
ditus est, vnde etiam Παντοφθαλμος Aristophani, quasi omni oculus dictus meritò fuit. De-
niq; quòd Solis, qui singula quaque die, immenta primi mobilis cæli spatia conficit, & quotan-
nis Zodiaci circulum integrum peragrat, velocitatem pernicitatem suæ volatus (à qua dote αὐ-
πτεῖς ab Hesiodo, & ἀκύνετος ab Homero, id est, præpes ac citissimè volatus ales vocatur)
imitetur. Porphyrius aliam præter prædictas rationem huius aus cum sole analogicè infinuat:
Accipitrem, inquit, Aegyptij Soli acceptum putant; cuius totam substantiam aiunt ex sanguine ac
spiritu constare; & hominis misericordia affici; ac mortuum lugere; ac in oculos eius terram aggre-
tere, in quibus scilicet Solis lumen habet asse existimet: nempe cognatum veneratus Solem. Qua-
re non omnino temere Deus hic aurea coma pulcher lyricen, præter varias formas, quas diuer-
sarum amore impulsus olim induisse dicitur, vt pote Leonis, Cerui; Accipitris etiam speciem
sæpius assumpsisse fingitur. Vnde etiam est, quòd vt Euarthes in fabulosis memoriæ prodidit,
Accipitrem Apollini, consecratum, eiusq; numini dicatum omnis antiquitas existimauit, vt
ex illo Homeri versu constat:

Κίρκος Ἀπόλλωνος ταχὺς ἀγγέλλας.
Circus Apollonis celer nunciatus.

Quod verò Ioui Accipitrem Pontanus canit, ubi ait:

Namque Ioui sacer Accipiter sua tela ministrat:

Hoc alitum a similitudine quadam ac similitudine deceptus fuisse videri potest; cum hoc Aquilæ competat. At Marti dicatum Seruius autumat, & sacrum dici simpliciter per antiphrasin, quasi omnibus auibis execrabilē, ut auri sacra fames dicitur; sed perperā, ut mihi quidem videtur. Etenim scriptorum maxima & optima pars, quod pro specierum varietate varijs Dijs consecratus fuerit, ita dictum affirmat. Cuius rei Aelianus hæc verba sunt testimonium: *Distribui autem sunt Accipitres, & consecrati varijs Dijs: Perdicarius & Ocypteros Apollinis minister est, & ferunt: Palumbario Mercurij delectari aiunt: Immoni dicatur Tanysspteros: Diana Buteo: Matri Deum Mermaus: alij deniq; alijs Dijs.* Imò verò quod maius est, diuina hanc volacrem Aegyptios veneratione prosequutos esse complurimis authorum locis probare placet, quò euidentiùs eius dignitas liqueat. Aelianus Accipitres à Tentyritis sanctissimè cultos & adoratos, scriptum reliquit. Cicero Accipitres etiam inter Barbarotū Deos enumerat. Legimus & in Philis insulis no minis instar fuisse cultum Accipitrem. Diodorus Siculus & Eusebius referunt, Accipitres magno apud Aegyptios in honore fuisse, plurimūq; cultos eam ob causam, quòd utilitatem ex his non minimam caperent, cum in regione sua nō a venenatis animalibus, qualia sunt Scorpiones, Cerastræ, aliq; mortu nocentia, illorum opè liberari ac repurgari cernerent. Sunt enim serpentibus inimicissimi, & vbiq; visō, nec in latebris quidem oculorum eorū aciem subterfugientes, cōfessim necant. Huius rei argumentum esto, quòd, ut Plurarchus tradit, apud Hermopolim simulacrum ostenditur Typhonis, equus fluuiialis, cui Accipiter insisit in Serpentem pugnant. Diodorus dictæ rationi alteram adijcit, veteribus Ethnicis creditam; quòd videlicet Accipiter *priscis temporibus librū puniceis scriptū literis, in quo cōtinebatur, qui cultus Dijs deberetur, Thebas ad Sacerdotes detulisset; quapropter literarum sacrarum scriptores & puniceum solum gestabant, & Accipitris alam in capite.* Strabo quoque author est, Philarum incolas (quæ habitatio communis erat Aegyptiorum & Aethiopum) Aegyptia templa habuisse, ubi ales colebatur, quem Accipitrem vocabant. Quinetiam diuinum quidpiam huic aui inesse credebant antiquis. Etenim, ut è Porphyrio patet, Accipitrem annis compluribus viuere, & post exactam hanc vitam, quadā vaticinandi seu potiùs præsagiēdi vi pollere, arbitrabatur. Adde quòd tanta, ut Gyllius annotat, erga homines ducatur reuerentia, ut si cadauer humanum attigerit, veluti pollutionis poenam ieiunio emendare cupiens, ea die nihil cibi assumat, tanquam religio ipsi sit cadauer humanum attigisse: quare vel maximè se à funestiarum obscenarumq; auium natura longissimè distare declarat. Tanto denique veteribus in honore fuisse Accipitrem legimus, ut legem tulerint, quo capitis eos, qui Accipitrem etiam imprudentes occidissent, condemnaret. Aegyptij insuper interfectum sepulchri honore afficiebant, ac in urbem Burin, ut Herodotus testatur, asportabant. Hæc omnes ob causas non immeritò à Vergilio sacri altitis cognomento honoratur fuit hoc carmine:

*Quam facile Accipiter saxo sacer ales aperto
Consequitur pennis sublimem in nube Columbam.*

Sed hæc tenus de diuinis ei exhibitis honoribus satis dictum esto: Nunc, ne ex opinione tantum modò eius dignitas pendere videatur, virtutes eius proprias, actionesq; naturales, quæ reuera in eo conspicuæ sunt, demonstremus. Atqui quid ad animi pariter & corporis fortitudinem eius ostendenda in hoc adferri potest maius, quàm quòd etiam cum Aquila Auium sine controuersia regina, bellum gerere non veretur? Vade iure merito D. Isidorus hoc eum celebrat præconio: *Accipiter auis regia, quæ plus animo, quàm ungulis est armata, & quod si in quâlibet corporis naturæ denegat, hoc ei in virtute & audacia animi rependit.* Neque vero in tanta ferocitate, generosiq; auxilia benignā etiam clementiā desiderest, Plinio Nocturne à ceteris auibis infestat, auxiliatur Accipiter collegio, ut ille opinatur, *quodam natura, bellumq; paratur.* Quare ego crediderim Accipitres ob singulares istas cum ab antiquis, tum à recentioribus ascriptas dotes, & non ob venationis solum modò oblectamenta Principibus nostri aui in maximo haberi pretio, ac Serenissimo Ferrarientium Duci in primis, qui non paruum ei honorem exhibere inde videri debet, quòd ab illustrissimo ac Excellentissimo D. Iacobo Boncompagno Duce Soræ, singulis annis, in festiuitate sanctissimæ Natiuitatis, bina sibi Accipitris retinacula seu vincula, quæ Getti vocant Itali, pro feudo soluenda voluerit. Multæ præterea sunt dotes Accipitrum, & insigniores & quàm in alijs Auibis excellentioribus, quæ tamen diffusius pertractanda, ut quam primum rem ipsam aggrediamur, in suum locum reijcimus.

Lib. 2. c. 1.
S. ellis.

Serui error

Li. 12. c. 4.
Accipiter.
varijs Dijs
consecrati.

Li. 3. c. 1.
Lib. 3. de
nat. Deor.
Lib. 1. c. 4.
Lib. 2. de
prep. Enig.
Cur ab Aeg.
gypt. cultis.
Li. de Isido.
& Osiride.

Li. 17. Geog.

Li. 4. de Ab.
stin. ab ani.
matis.
Li. 14. c. 1.
Accipit. n.
reuerentia
erga homi.
nes.

In Euterpe,

Aen. 11.

Accipi tri.
virtutes &
actiones.
Accipiter
cum Aquila
audet cō.
gredi.
Li. 12. Oris.
ca. 17.
Nocturnus
infestat am.
Accipiter
adiunat.
D. Iacobus
Boncompa.
gnus Ferrar.
ientisū Du.
ci Accipi.
trum retinac.
cula p. fer.
do Jos. e.

Accipiter
piscis.
L. 7. c. 38.
C. 8. c. 9.

AMPHIBOLOGIA non est expars hæc vox Accipiter: quæ dilucidioris doctrinæ gratia, ante omnia è medio tollenda est.
Primum enim Accipiter piscis est apud Athenæum, duobus ab eo locis memoratus; priore, ubi ex Epicharmo hæc adducit:

Chalcides, fues, Accipitres, pinguisq; canis,

Græcus textus habet *ἰσπαῖς*, quod alij vertunt Miluij: alij Accipitres pisces: quamvis Miluij pisces alijs etiam *ἰστρίοι* appellentur: quos Romæ Rondine vocari autumat Saluianus; vti alij Capone. Altero, ubi de pisciū alimonia loquitur: *Porcus*, inquit, *anguilla est similis, ateri est, asper*, Accipiter verò *carne[m] habet duriores[m] quàm Cuculus; es[s]i similis est alijs in rebus*. *Cornus* Accipitre est asperior. Hic Græcis similiter *ἰσπαῖς*, dicitur; estq; idem cum eo, quem Latini alio nomine Miluū & Lucernam vocant, & Lupum maiorem. Hic cum sibi à maiore pisce metuit, volitat; sed summa tantum maria attingens, vt nescias, volitetne, an super aquam natet. *Fuit* apud Mariandinos *Hierax seu Accipiter nominatus vir*, vt Antonius Liberalis scribit, *in his ac illis, qui templa primus Cereri posuisse dicitur*. Cuius metamorphosin inter fabula suo loco referemus.

Apud Vidum Vidium fasciæ chirurgicæ cuiusdau mentio est duobus in locis, quam Accipitrem vocat. De qua qui plura videre volet, authorem ipsum adeat.

Accipitris quoque nomine veniunt quædam tormenta bellica, quæ parum pyrij pulueris recipiunt. Hæc Itali Smerigli & Moschetti (quod nomen enim Germanorum Musket; qui eorum portatores, Muskettiers vocant, commune est) appellant.

S I N O N Y M A.

ACCIPITER Hebræis Netz vocatur. Quam vocem Rabbi Kimhi interpretatur Auem, quæ venetur; & postquam auolarit, reuocata ad dominum redeat, vulgoq; Sparueriū dictum addit: quæ similiter Rabbi Salomon sequitur. Author Chaldaici dictionarij Asturē exponit. Pro Netz Chaldaica interpretatio iam citato loco habet Naba; vnde forsanz Italoꝝ Nibio. Arabica verò versio Basi, vel adiecto articulo Albefi fit dictio, quam Andreas Bellunensis interpretatur auem, quæ, Falco peregrinus vulgò dicitur. Persicum vocabulum quod sonat Mar an bas: Septuaginta interpretes *ἰσπαῖς* exponunt: Hieronymus Accipiter. Idem Septuaginta in Deuteronomio perperam pro voce Hebraica antè posita Netz, verterunt *Κόραξ*, i. Coruus. Hæc enim vox omnino Accipitrem significat; à qua forsitan etiā Nifus Latinam descenderit. Videtur autem facta à verbo *Ναῖν*, quod volare significat; quoniam hæc avis volatu plurimum valeat; vt vel primum inter volucres locum obtineat. Recentiores nonnulli dictionem Nozah Iobo pluma[m] significare volunt; non autem Accipitrem, vt alij vertunt. Septuaginta relicta voce Hebraica, *νίσσα* reddiderunt. Peres, etiam Accipiter exponitur, vel Halizetos, à Iudæis vulgò quod Cyanopem signat, Germanis Blafuss dictū. Alioquin *πρόρος*, vel potius *σπρόρος* Aquila est venationi dedita: itē *πρῶος* Aquila simpliciter est Macedonibus, Varino teste. Sarfir Hebraicam vocem alij aliter exponunt, quidam autem Asturgal, Sturnū alij coniiciunt intelligendum: Ornithologus mauult Asturem. Pro Scachaph dictione Hebraica, Septuaginta Hierax, id est, Accipiter vertit: Alijs Bubo potius ea designari creditur. Aegyptijs Accipiter Baijth dicitur, quasi anima, nomine opinionis suæ, qua Accipitrem Deum esse, totūq; spiritum constare sentiūt, congruo. Qua de voce ac re in Hieroglyphicis pluribus agemus. Idem similē ob causam eundem Thauiton, id est, admirabile nūcupat, teste Aeliano. Græcis *ἰσπαῖς ἀπὸ τοῦ ἰσθῆαι πάρος*, nempe à celeritate volatus; vel *πρῶος τῷ ἰσθῆαι ἡγρῶν σφίρας* i. τὸ ἀπὸ πρῶος, & per crasim dicitur *ἰσπαῖς*. Ego potius *ἰσπαῖς* dictū existimare, quasi sacrum ac venerandū, ob eas quas in eius dignitate explicanda antè ostendimus, rationes. Dicitur quoq; *ἰσπαῖς* Homero & Hesiodo: item D. Greg. Nazianzeno, Ionico more à in versio; & prima syllaba per crasim cōtrahita. Non recēdet etiam Scholiastes quidam apud Homerum Aquilæ genus interpretatur. Hodie Græcorum vulgò *γράπας* Accipiter vocatur, quod nomen etiam Falconi tribuunt. Est tamen ubi nomen hoc *ἰσπαῖς* generatim pro omni ferē rapaci aue vsurpatur à Græcis, vt & Accipiter apud Latinos. Quineuam & Falco nomen est Græcæ, vt quidam existimant, orig nis; & ipsum vniuerso Accipitrum generi sæpe attributum. Verum huius nominis disquisitionem suo loco referuamus. Apud Libyas, vt author est Helychius, Accipiter *βαῖβας* vocatur. Apud eundem authorem nonnunquam *σπρόρος*, & quandoq;

Milvus piscis.

Lucerna piscis.

Lupus maior piscis.

Accipiter vir.

In Metamorph.

Lib. de Fascijs Gal.

Accipiter tormentum bellicum.

Netz.

Sparuerius.

Leu. c. 11.

Naba.

Nibio.

Basi.

Mar an bas.

Kopaξ.

Nifus.

Nat ab.

Nozah.

Cap. 39.

Leuit. 11.

C. Deuter.

cap. 14.

Peres.

Cyanopem.

Blafuss.

Πρόρος.

Πρῶος.

πρῶος.

do is Eleatrum scriptum reperias. Sed rectius forte Cicerones leges: licet hoc tantum vni Accipitris speciei Aristoteles nomen addiderit, quod ille generale esse voluit. Simile huic Κίρκας etiā alicubi inuenitur. Tyrrhenorum lingua ac dialecto ἀπακας dictus fuit Accipiter: quod pro legumine apud Galeum vsurpatum scio. Alijs μέπων etiam Græcè dicitur.

Auis hæc Latinis appellatur Accipiter: cuius originem pleriq; ab accipiendo deducunt, eius rapacitatem notantes. Iudorus, vt probet accipere nonnunquam idem significare, quod rapere, adfert hunc locum D. Pauli: *Suspinetis enim, si quis vos accipit. Vt, n. diceret, inquit, si quis rapit, dixit: Si quis accipit.* Et Beda ex nominis etymo aues omnes, quæcunq; aucupio aptæ sunt, Accipitres vocari asserit. Etenim, vt inquit D. Gregorius hanc sententiā confirmās, *Accipere, aliquando auferre dicimus, unde aues, quæ alias rapiūt, Accipitres vocamus.* Alij Accipitrem, in uerbo vocabulo, tanquam ter acceptū, dictum fuisse volunt, quod Romanis optimum auguriū volatu adferre rebus gerendis crederetur: ideoq; sacrum alitem illis etiam nominatum. Italicè Sparauiero & Sparuer profertur, à Græco verbo fortè, vt Scaliger annotauit, σπαρδωσθαι, quod est lacero & vellico: ait enim, nonnè Sparuerij Italici deductū παρὰ τὸ σπαρδωσθαι aues, eamq; vocem in Italiam Exarchatum simul cum Græcula superbia importasse videri posses: nisi Geritanicè sic appellaretur. Hi enim Accipitrem, Sparuer vocant; quæ dictio eorum idiomate idem sonat, quod expandens alas. Ver enim per crasim à veder, seu per Efeder, Germanis præsertim inferioribus, alam seu potiùs plumam denotat. Sparren verò infinitiuis; quod Germani superiores, Sperren dicunt, expendere seu distendere significat, quemadmodum & Italici idem ferè vocabulum sparare. Huius etym. ratio ab auis ipsius natura petita videri merito potest: eiq; optimè quadrat. Sæpenumerò enim, vt obseruauit, cū in Buteone, quæ prima apud Aristoteli est Accipitrum species, tū in alijs Accipitribus, quod cælo sereno, cū in Sole apicatur, aut sese aquis immersando proluunt, alas expandunt instar conopæ (quod eam ob causam Itali Sparauiero vocant) quod uidelicet calore Solaris luminis in vniuersum corpus vndiqueque meliùs recipiant: aut etiam cū prædā suā dilantant, alis item distensis eam cooperiunt, eiq; veluti tentorium quoddam obdunt: fortasse vt eam cæteras rapaces celent, easq; arceant. Deniq; cum veterum plurimarum senectam annuam deponendi tempus instat, expāsis alis Austro obuersi, ventri tepore in capiant, quo relaxatis vdo moderatod; calore poris faciliùs excidant, quibus succedant postea nouæ, vt qui de Accipitribus scripsere, frequentes authores testantur. Sparauiero interim Italarum; & Sparuer Germanorum, nec non Espreuier Gallorum, passi in hac tempestate eorum linguis propriè ei Accipitris speciei tribuitur, qui Nilus vocatur; estq; Accipiter minor femina: cuius mas Muschettus vulgi est hodie, seu Accipiter Fringillarius, Accipitris alioquin simpliciter dicti naturæ ac habitus coloriq; proximus. Vnde non mirum, si id nominis vtriq; nonnunquam tribuatur. Itali enim communi seu generali nomine, quod omnes species complectatur, carent: & Astor eis dictus, æquè angustæ, atque Sparauiero, significationis est; & Accipitrem præcipuè maiorem seu Palambarium ista voce sibi significari existimant. Ita etiam apud veteres & recentiores authores, cū generali voce careant, Accipitris vel Palambarij, vel Fringillarij nomine specialiterq; sexus denotatur. Ita neque Galli, vel Bellonio teste, vocem generalem omnibus in vniuersum speciebus propriè competentem habent: quod ipsemet, Gallus alioquin, suorum, nec non peregrinorum vocabulorum curiosus indagator, & ea de re cæteris fide dignior, ingenue fatetur. Quod enim quidam in Accipitris locū substituant, Oyseau de Proye, nimis late patet, omnes in vniuersum rapaces suo significatu includens; neque nostro congruum est argumento. Hic enim nomen peculiare, quod Accipitrem Latinum significanter exprimat, eiq; respondeat, quærimus: quale in sua lingua Bellosius reperiri negat: Etenim hanc vocem, Sacre, est ipsi idem, quod Græcis Hierax sonet: vni tamen tantum modò speciei aptatam, eamq; Buteonem esse, ipsemet testatur. Dictionem verò Gallicam, Vautour, quam Ornithologus Accipitris nomen commune exprimere existimat, sequutus fortasse Tardium Gallum, qui de re Accipitraria Gallicè scripsit quidem, sed linguæ Latinæ, cæterarumq; præterquam vernaculæ ignarus, de nominibus alienis rectè sentire aut iudicare non potuit. Bellonius Asteriam Accipitrem seu stellarem ex nominis argumento & Gallorum consuetudine, speciatim nominat. Quia in re Augustinus Niphus etiam cum eo sentit. Nullum verò nomen inter ea, quæ Accipitribus significandis, Gallis instituta sunt, latioris esse significatus, idem Bellonius asserit hoc nomine, Faucon, vt pote quod ceu generale ferè plerisq; Accipitrum speciebus attribuitur; eorūq; particularibus vocabulis ceu commune præponunt; vt cū exempli causa Aesaloné, le Faucon Lanier: Buteonem le Faucon Sacre: Asteriam, le Faucon Vautour diligenter. Attamen si Bellonio credimus, qui auem eidem genti Gersault dictam, hoc etiam prænomine, Faucon, donat; quam tamen alibi inter Aquilas repositam; sanè alij etiam

Κίρκας.
Αναξος.
Li. de simp.
med. facilijs
Accipitr
erymum.
Lib. 12.
Orig. c. 7.
In quæst.
sup. sentent.
cap. 10.
Lib. 33.
Moral. c. 11
Sparauiero,
et ei origo.
Exer. 212.
Sparuer
et
eius origo.

Hist. lib. 9.
cap. 35.
Sparauiero
pro conopæ
unde dictū.
Accipitres
cur alas ex-
pandant.

Espreuier.
Nifus.
Muschettus
Fringilla-
rius.
Astor.

Li. 2. Auib.
c. 13.

Oyseau de
Proye.

Sacre.

Asterias
Accipiter.
Gallus nul-
lam vocem
habere, quæ
Accipitri
respondeat.
Lib. 1. de
Auib. c. 6.

*Accipitris
nomen non
omnibus ra-
paciis con-
uenire.*

*Falcones
quæ Aues
dicantur.*

*Authores
eius sapius
vni potius
quàm alte-
ri speciei
quedam af-
cribant.*

*Terzuolo.
Tercelet.
Tertiolus.
Tercellin-
us.*

*Tercellinus
Tertiarius.
Halcon ò
Acor.
Falconis la-
ta significa-
tio.
Germanicæ
lingue com-
mendatio.
Hapich.
Habich.
Hap.
Li. 12. Hie-
rogl.*

*Haben.
Hauick.*

quàm Accipitribus id nominis conuenire fateatur, necesse erit; nisi Accipitris nomen adeo ge-
nerale facit, vt omnes omnino rapaces sub se complectatur. Quod quidem etsi quibusdam for-
tasse visum est, Aristotelis tamen repugnat menti, qui Accipitres ab Aquilis & Vulturibus, nec
non rapacibus nocturnis, de singulis seorsim tractans, manifestè separat; & nostro prætere-
minimè conuenit instituto. Sed esto, vocem hanc, Faucon, Gallis latè adeo patere, vt omnem
rapina visitantem volucrem comprehendat: quemadmodum etiam Festus hanc vocem, Fal-
co, ad cunctas, vngues falcatos habentes, seu vncungues aues extendere videtur: nihilominus
præter vniuersalem hanc significationem, aliam insuper particulare obtinere ipsam, quæ cum
simpliciter sine vlla alia adiunctione pronuntiatur, Accipitrè Palumbarium ipsdè Gallis de-
notat, omnibus Gallicæ linguæ gnaris constat, neque ipse inficias it Bellonius. Nullam itaque
apud ipsos vocem constat esse, quæ latinam, Accipiter, ad vnguem ita reddat, vt neq; plus neq;
minus significet. Si tamen quæpiam esse existimanda est;eam hanc, Faucon, dici posse, non ad-
modum repugnabimus. Ex quibus facillè videre est, quanta sit vocum cuiq; idiomati propria-
rum. etiam si prima fronte idem notare videantur, in significando diuersitas, in explicando &
conciliando difficultas: quam operosum prætere ad prisca vocabula nouas voces velle redu-
cere. Aliud enim Hierax Græcis, aliud Sacre Gallis, & Sacker Germanis, aliud similiter Aste-
rias Aristoteli, aliud Astor Italis, aliud Vaurour Gallis. Pari modo & Falconis nomen signifi-
catum suo varijs gentibus variat, vt de singulis suo loco docebimus. Sed si quæ sint, quæ idem
propemodum significare videantur, nunquam tamen ita respondent, vt vbiuis gentium planè
prioris communi significatione conueniant. Vnde minimè mirum videri debet; si in tanta
nominum varietate & incertitudine sæpenumero ab authoribus, quæ multis in genere comunia
sunt, vni speciei tanquam peculiaria attribuantur, & è contra: præsertim cum præter nomina,
etiam maxima, quæ inter ipsas Accipitrum species est, similitudo, frequenter incautus imponat.
Quare candidum Leuctorem nobis, qui venatum volaticum, seu aëreum hunc, seu per Accipi-
tres institui solum aucupium, nunquam exercuimus, si alieno aliquando nos errore inuolui
contingat, veniam daturum spero, præsertim cum Authores ipsos, qui de hac arte ex profes-
so scripserunt, mirum in modum a se mutuo dissentiant. Nunc eò, vnde digressa est reuertatur
oratio. Etsi, vt antè monuimus, nullam neque Itali, neque Galli vocem habeant propriam, quæ
Accipitri respondeat ad amussim, sed diuersis diuersas species nominibus appellent, & fami-
nas præsertim, quæ in vsum venationis potissimum cedunt: Accipitres tamen mares omnes vnoq;
accòmuni nomine vtriusq; vernacula lingua veniunt: illis enim Terzuolo; his Turcelet numero
singulari dicuntur. Has voces recentiores Latinas facere conati, Tertiolum vel Tercellinum
reddunt, quæ absolute positas pro mare Accipitre accipiunt. Alioquin pro aliarum etiam ra-
paciū mare usurpari contingit: eorum nempe quæ ternos pariunt. Tertiole enim, quod est di-
minutiuum à tertio, nominis origo ex eo data est, quòd pulli tantum tres, vt plurimum, in Ac-
cipitris nido nascantur, quorum duæ fæminæ maiores, tertius mas omnium minimus semper
inueniatur. Ita vt alij hac ipsa de causa Tercellinum, quasi Tertiarium dictum velint; quòd
fæminis tertia magnitudinis parte sit inferior. Hispani Gallos sequuti videntur, cum vniuer-
sam Accipitrum genus Halcon ò Acor vocant, quasi Falconem dicant, s. literam fu more in-
aspirationem commutantes. Quod minus mirabitur, qui etiam quosdam, nempe Aquilam,
Theodotionem & Symmachum voce, Falco, adeo latè vsos fuisse considerauerit, ac impro-
priè, vt præcipuas & maxime propriæ dictas Accipitris species, Asturem nempe & Nisum,
Falcones vocent, Falconemq; in hos ceu species subdiuidant: vulgi fortasse consuetudinem
sequuti Germanorum lingua locupletissima ac proprijs omnium rerum vocabulis, si quæ alia,
distinxisse, quam nulla hactenus alieni idiomatis seu peregrini confusio corripuit, adeoq; synce-
ra, hanc vocem, Hapich vel Habich, pro Accipitre in genere usurpat: quam si examini subiice-
re, etymumq; eius curiosè indagare libet, multò exactius rei significatq; vt pleraq; huius linguae
vocabula alia, naturam exprimeret competeremus, quàm vel Accipiter Latinus, aut aliarū gen-
tium huius auis quæuis vernacula nomina. Cum enim Hapiçs idem, quod arripio, significet
v. l. ipso Goropio Becano vnicò suæ linguæ excultore ac lampade, teste: quid hoc verbo, quæ-
to ad auis huius ingenium tribus literis declarandum, excogitari possit significantius, cum pro-
prium huic aui sit rapere ac rapto viuere: adeo vt & homines libido incefferit, eis ad raptum
animalium abutendi? Quid à aliam nominis rationem adferunt, vt, Habich, minori litera pro-
ferentes, ita dictum volunt à verbo Haben, ab habendis & retinendis auiibus, nescio quam re-
ctè. Germani inferiores, quos Flandios vocamus, vulgò Hauick pronuntiant. Hau verò ipsis
teneo designat: vnde dictus Accipiter videri potest, vel quòd animantes captas vnguibus fir-
missimè teneat: vel quòd ipse ab accipitrarijs seu venatoribus manu teneatur, gesteturque: ad
quod significandum etiam eadem seclè dictio extendit. Alij Halk'n diminutiuam voce dicunt.

Anglis

Anglis Accipiter vocatur Hauke, quæ vox, cum à Germanis Saxonibus sine dubio profecta sit, etymis vocis Hauick Belgarum rationem supra adductam confirmat: quod Hauu per duplex uo Germanis vñtatiſſimum, non aliò detorqueri poſſit, quàm ad ſignificandum, quod diximus, ne mpe, retinere: Alioquin, v, ſimplex Belgis litera, F, æquivaleret in conſonantē abiens. Dicitur tamen iſdem Anglis altero nomine Accipiter, nimirum Hobie. Illirijs Geſtrazab. Polonis Zaſtrazamp.

Hauke.

Hobie.

Geſtrazab.

Zaſtrazamp.

ACCIPITRVM GENERA ET Differentiæ.

ACCIPITRVM differentiæ à neotericis multò plures enumerantur, quàm à veteribus, quibus non omnes fuiſſe cognitæ veriſimile eſt, quòd naturam ſingularum, vt & aliarum auium omnium potiùs, quàm oblectamenta & vtilitates conſiderarent. Cum verò hac tempeſtate maximum ex hoc auium genere capiatur emolumentum, non mirum eſt, ſi diligentius & accuratius omnes diuerſitates inquirendi ac diſcutiendi occaſionem præbuerint. Ariſtoteles decem ad ſummum genera ponit; & huiusmodi ordine enumerat. *Accipitrũ*, inquit, *præcipuum genus eſt Buteo, Triorchis à numero teſtium nuncupatur: Secundum Aefalo: Tertium Circus. Stellaris autem ſeu Aſterias, Palambarius & Pernix differunt. Latiores verò Accipitres Hypotriorchæ, id eſt, Subbuteones appellantur: Alij Perca & Fringilarij vocantur: Alij leues & Rubetarij, qui abundè viuunt.* Plinius verò genera Accipitrum ſedecim inueniſſe ſe dicit, nec tamen perſequitur, ne nominatim quidem: cum Ariſtoteles decem tantùm genera huc recēſere conſpiciatur, vt fortasſe erratum eſſe in notis numeri apud Pliniũ ſuſpicari cum doctiſſimo Budæo poſſimus, imò debeamus. Quæcunq; enim de Aquila & Accipitre dicit, ex Ariſtotele ad verbum verſiſſe videtur. Hodie ſanè veterum iſtæ nomina ſeruari vix poſſunt, vt rectè etiam Budæus ſentit, cum quòd nomine tenus tantùmmodò ab Ariſtotele & Plinio recenſita, & nullis, quibus dignoſci poſſint, notis diſtingta ſint, tùm quia in tanta Accipitrum varietate apud diuerſas nationes nomina, quæ tamen nullam antiquitatem ſapiunt, confundantur. Huius rei difficultas auget, quòd maxima inter authores de vocabulis eſt diſſenſio, quæ fortè inde nata eſt, quòd quicq; veterem nomenclaturã ei conetur assignare ſpeciei, cuius nomen vernaculum antiquo nonnihil reſpondere viderit. Bellonius Ariſtotelica nomina, coniecturis quibuſdã ductus, ſingula Gallicis accommodat: quàm verò rectè id faciat, hic recēſere nobis longum eſſet, qui ſuo loco illa examinaturi, non ſolùm Gallicas, ſed & aliarum gentium indigetes voces ad veterum relatas ſpecies, earumq; vocabula, quàm aptiſſimè fieri poterit, reducemus. Præter eam Accipitris in decem ſpecies diſtributionem Ariſtoteles eodem loco alteram diuiſionem ſubiungit, eamq; non ab auium, vt illa, natura ſeu forma ſpecifica petitam, ſed, vt ipſe inquit, à venandi, quo inter ſe diſſentiunt, modo: *Alij enim, inquit, Columbam humi conſiderent raptum, volantẽ non appetunt: alij ſupra arborem, aut tale quid conſcendentem venantur: ſi humi eſt, aut volatẽ non inuadunt. Alij neq; humi, neq; in ſublimi manentem aggrediuntur, ſed volantẽ capere conantur.* Quæ quidem diſtinctio à Philoſopho assignata à venatus quidẽ modo petita eſt: ſed quæ ſpontè ſua ac naturæ inſtinctu, ſuapteq; ingenio obſeruant: non autem ab eo, què à manuſcriptarijs ſeu magiſtris edocti ſunt. Eas enim, quæ ab inſtitutione pendunt, ac diſciplina comparantur, differentiæ, ſuo loco referuamus, cum de arte venatoria ſeu Accipitraria nobis ſermo erit: vt etiam omnes, quotquot quouis modo ad eam ſpectant, illiusq; gratia ab accipitrarijs fuerunt excogitatae ac obſeruatae. Videntur autem iſtæ differentiæ non vnus, ſed diuerſi generis Accipitribus ab Ariſtotele aſcriptæ, quandoquidem poſt decem enumeratas eorũ ſpecificas diuerſitates, eaſdem & alia ratione, nepe venandi modo inter ſe diſſidere ſcribit. Recentiores verò, qui de Accipitraria venatione ſcripſere, vt Albertus Magnus, Auguſtinus Niphus, alijque, accipitrariorum magiſtrorum ſui temporis, & huius etiam noſtræ tempeſtatis, vt videtur, morem ſequuti ac nomina; vniuerſam Accipitrum familiam, communiori quadam ratione, primùm in tria quædam viuierſalia genera diuidunt; nempe Aſtorem; quo maiores Accipitres designantur: Falcones, quorum nomine generoſiores quoſque ac nobiliores comprehendunt: demum Accipitres ſimpliciter vulgari nomine dictos, per quos reliquas minorum Accipitrum ſpecies intelligunt. Hæc ſingula genera denuò in plures ſpecies partiuntur, & ſub Aſture Palambarium Accipitrem, Aſteriam, aliasq; plures ponunt. Sub Falconis genere, Falconem ſacrum, Giroſcalcum, Falconem gibboſum, Falconem peregrinum, & aliquot alias ſpecies collocant.

*Accipitrũ
differentiæ
cur veteri-
bus inſigni-
te.*

9. Hiſt. 26.

Accipitrũ

genera apud

Ariſt.

Lib. 1. c. 8.

Accipitrũ

genera apud

Plin.

In Pand.

Li. 2. de A-

uib. cap. 13.

Differentiæ

à venatione.

Recentioriũ

diuiſio.

Accipitrũ

genera tria

Aſture quĩ

designent.

Falcones q

Accipitres.

Generum

ſubdiſſio.

cant. Sub Accipitribus verò communi nomine dictis Nisum, Muschetum & Aesalonem, vulgò Smerillum, ac Tinnunculum statuunt. Hosce præterea alijs differentijs, partim à loco natali, partim colore ac robore petitis, variè inter se distinguunt; quas suis locis latius prosequemur. Possit & alia, tamen huc pertinens Accipitrum diuino institui & ex natura ipsorum elui; qua Accipitrum alij diurni dicuntur, alij verò nocturni à recentioribus vocati, quales sunt ab Aristotele (licet ille Accipitres non vocet) enumerati, Cymindis & Hybris. Hic enim, et si in codicibus Latinis omissus est, nec à Gaza, hac forsitan ratione, quòd Plinius eius nusquàm meminerit, expressus, in exemplaribus tamen Græcis plerisque legitur, statim à versu Homérico ab Aristotele de citato subiungendus. Et hunc quidè à Cyminde alium, ac diuersum, seorsimq; ab Aristotele de eotractatum peculiari capite, rationibus minimè vanis quispià ostendat. Non sum, tamen nescius, à quibusdam in dubium reuocari, num Accipitrum generi, an potius nocturnis rapacibus, vt Vlysis, Asionibus, Bubonibusq; , & cæteris id genus auibus sit annumerandus, Plinius, si corruptis fortè codicibus fides habeatur, Cymindim nocturnum Accipitrem facit. Vt autem dicam liberè quid sentiam, non video, cur Chalcis siue Cymindis Accipitribus sit ascribendus. Scio quidem magnitudine Palumbario Accipitri similem à Philosopho dici. An ideo Accipiter vocandus? Præterea colore est nigro, eodem teste. Quis vnquam Accipitrem nigrum vidit? Quare in Phinio ego pro Cymindis, Hybris legendum censeo: vt ex Chiffletio Medico etiam legit Dalechampius ex libro manuscripto, *Hybris* enim (Philosophi verba sunt) *quam alij Ptingerem esse volunt, interdum minus apparet, quia non clarè videt: sed noctu venatur more Aquilæ, & pugnat cum Aquila adeo acriter, vt sapinus implexa amba deferatur in terrâ, & vina à pastoribus capiuntur. Irit hac oia duo, & saxis speluncisq; nidulantur*. Præterea venantur Accipitrum quidam natura, quidam arte docti: Sed hodierna hæc est ex venatus more accepta differentia, quæ arte potius, quàm natura constat.

FORMA. DESCRIPTIO.

DIFFICILE quidem est, in tanta specierum varietate, Accipitris in genere formã describere: est tamen aliquid, in quo omnes conueniunt; vt rostro & vnguibus, ac quadã formã cum internã, tum externã cõtinuitate. Natura enim dissimiles non solum inter se eiusdem generis aues fabricata est: verum etiam animalia alia, quæ sub diuersis generibus posita, corpore simillima, specie tamen admodum dissimilia sunt. Hoc in piscibus videmus. Nihil. n. similius Capitone quàm Mugil, si faciem spectes: nihil dissimilius, si cætera. Cuculus & Accipiter vna modò videtur auis esse: eorum naturã ita coheret, vt Gallica & Hispanica. Quod disseste Aristoteles monet omnè ambiguitatis erroris; occasione m submouens his verbis. *Accipitrum minimo similes est Cuculus magnitudine ac volatu, qui magna ex parte per id temporis non cernitur; quo Cuculus apparet. Illud putauerunt alioquin Cuculum ex Accipitre fieri, muta: a figura. Sed ita ferè euenit, vt ne ceteri quidem Accipitres item cernantur, cum primum vocem emisit Cuculus, nisi per quã paucis diebus. Aliquãdo tamen vnã visi sunt & Cuculus & similis ei Accipiter. Quin etiam ab Accipitre interimi visus est Cuculus, quod nulla auis suo in genere facere solet. Imitatur autem Accipitrem nulla alia re quàm colore, nisi quòd hic maculis distinguitur cæu lineis: Cuculus velut punctis. Pari pacto Plinius: Cocyx, inquit, ex Accipitre videtur fieri, tempore anni figurã mutans, quoniam tunc non apparet reliqui, nisi per quam paucis diebus: ipseq; modico à statu visus tempore visus non cernitur postea. Est autem neque aduncis vnguibus solus Accipitrum; nec capite similis illis, neque alio quàm calore, ac ritu Columbi potius. Enim & absumitur ab Accipitre, si quando vnã apparere, sola omnium auis à suo genere intercepta. Quibus verbis manifestè ab Accipitre differre Cuculum, cum vnguibus, tum rostro declarat Plinius: nihilominus tamen eundem sub Accipitrum genere ac nomine comprehendere videtur. Quod mirum videri possit, cum ipse eas partes, quibus potissimum rapacium genus indicatur, nempe rostrum, vnguesq; adunca, ipsi detrahat. Quare non nisi larga admodum significatione, ac improprie admodum, nimirum ob cæteri corporis quadã similitudinem, Accipiter vocãdus videtur. Similis locus est apud D. Iobum, qui lectori negotium forsitan facessere possit, vbi ait: *Penna Struthionis similis est pennæ Herodij & Accipitris*. Absurdum certè cuiuspiã videatur, harum auium pennas ad inuicem comparari; cum non vno nomine discrepent. Struthio enim pilis similes & lanuginosas quodammodo plumas habet, præter non solum Accipitrum, sed & cæterarum auium morem. Verum eo loco aduertendum est, hoc tantum agere illis verbis Prophetam, vt ex hac qualicunq; harum auium similitudine maximã ingenij actionumq; earum diuersitatem innuat ac declaret, quasi ita diceret. Pennæ Struthioniscum pen-*

Accipitres diurni, & nocturni. Cymindis. Hybris. Lib. 9. Hist. cap. 12.

L. 10. c. 8.

Plinij locus emendatus. Hybris història.

Corporis similitudo nõ arguit specie nõ identitatem. Lib. 6. Hist. cap. 7. Cuculi cum Accipitre minimo similitudo. Lib. 10. c. 9.

Cuculus quatenus dici possit Accipiter. Cap. 39.

Iobi locus explicatus.

his Accipitris in eo conuolunt, quo l'vtræq; æquæ pennæ sunt, nec hæ magis pennæ, quàm illæ
 censendæ sunt: adeo vt plurimum ratione, quæ vtrique ex æquo datae sunt; pari etiam volan-
 di pernicitate præditi esse debere videantur: Vel vt Glossa interlinearis exponit, & res ipsa
 etiam testatur: Penna Struthionis similis est pennæ Hero 1. j. & Accipitris, nimirum colore ca-
 staneo & nigro: vsu tamen & viribus toto hæ distant calo. Accipiter enim plumis densissimis,
 quæ exiguae molis corpus obuestiunt, celerrimo per aëra fertur volatu: Struthio verò, etiam pen-
 nas habeat, quæ reliquis auibas ad volandi vsum concessæ sunt, vix tamen, hisce suis ab hu-
 mo sese potius est attollere ob ingens corporis pondus, ideoq; ad cursus tantummodò veloci-
 tatem promouendam ei feruiunt. Verùm hæc de refatis: nunc ad reliquas partes describen-
 das pergamus. Accipitrum in vniuersum generi natura rostrum,

Oraſq; adunca deſcit, curuos deſcit vnguibus hamos,

Vti Aquilino & Vulturino, atque vt æquæ rapinæ aptum eſſet, idoneis ad eam instrumentis ar-
 mauit. Oculi Accipitri sunt, teste Aristotele, mobiles ac celeres, id est, continuo motu huc il-
 luc diuagantes, nec vnquam stabili intuitu in eandem rem, aut vnum locum defixi, præcipitem
 ac rapacem auis naturam declarantes. Vnde, qui huiusmodi oculos habet homines, Accipitrum
 argumentum, rapaces similiter ac impetuosos esse tradit idē author. Pulcherrimos verò etiam
 Accipitres oculos habet, ac splendidissimos clarissimosq; quæ ei præ alijs auibus egregia ac pe-
 culariſ dos est, ob eamq; causâ Soli præcipuè antiquitus sacri habiti. Color vero oculorū non
 omnibus idem est, nec iisdem quidem auibs perpetuus aut constans, sed cum ætate mutari
 so dicitur. Quomodo etiam rostri, quod tamen plerisque extremo corneum est. Corporis
 magnitudine nonnunquam vix Aquilis cedit, quæ tamen pro specierum diuersitate variat.

Quinimò vni & eidem speciei, pro regionum, in quibus nascuntur, natura, diuersa est. Accipi-
 tres enim, Aristotele teste, in Aegypto minores, quàm in Græcia sunt. Et, vt inquit Albert. Magnus,
 Accipitres maiores ferioresq; in regionibus Aquilonis versus nascuntur, quia cū hæ frigidæ sint;
 & in regionibus frigidis nascuntur corpora magna, quæ copioso sanguine & spiritu abundant,
 ideo etiam aues rapaces ibi magnæ sunt. Tappius etiam in rupibus grandiores gigni scribit,
 quàm alibi. Sed & sexus maximum quantitatis seu molis corporeæ discrimen inter hæ aues
 constituit. Etenim non in hoc tantum, sed omni rapacium genere mas minor est: femina ma-
 ior, & rapacior: Huius rei causam adferre conatus Calenius ita scribit: Ferocia Accipitribus

non nisi ex diuino inest calore, qui quando est in masculo vehemensior, tanto minus viriū sufficit
 ad incrementum: faminis autē, quia remissior est, maius crescendū adiuncentiū præstat. Impedit
 enim munus id nature calor inieperatus. Hæc ille; quibus docere vult in mare ab immodico ca-
 lore humidū omne, quod incremento materiam suppeditare debebat, absumi. Contrā in fæ-
 mina se rem habere, in qua cū moderatior calor, & sanguis copiosior est, augmentum quanti
 satis est, materiam suppetit. Simili ratione etiam color ipsis pro ætate variat, vt plurimum tamen
 ex albo, fuluo, & nigro diuersus, maculisque distinctus est. Albi enim tori, qualem Augustinus
 Niphus Suisanus in suæ regionis montibus captum sibi donatum scribit, rarissimi sunt.

Alioquin & leucophæi reperiuntur, qui peregrini sunt. Quinetiam pro ratione loci, imò arborū,
 in quibus agunt, colorem diuersum obtinent. Nam si Tappio credimus, qui in frutices spinoso,
 40 ac acere habitant, ad rufum aut nigrū colorem magis inclinant: qui in fago, ad gilū seu pal-
 lidum. Pectore, vt omnes fere rapaces, sunt acutissimo, modica munito carne: quod non pa-
 rum ad expeditiorem volatum eis confert; vt pote cuius ossæ acie nullo negotio aëra secernit, &
 cui ad aues inuadendas vnguibus & rostris etiam neglectis, vni consistant. Alas acutiores ple-
 rumq; quàm reliquæ rapaces, habent. Omnibusq; ferè hoc etiam commune est, paucis excep-
 ptis, vt cauda linearum macularumque ductu transuerso varia præditi sint. Pterilq; etiam crura,

pedesq; colore luteo, ac magis minusve saturi tinguntur. Sunt autem Accipitres, vt in vncu-
 gues omnes, auctore Aristotele, pede firmiore, & crure crassioribus causa victus.
 Quod spectat ad partes internas, earum hæc ferè est constitutio. Carnem habet asperiorē
 quàm Cuculus teste Athenæo Cerebrū est copiosum satis natura largita est, vt nobis in mul-
 50 tis obseruatum est. Lingua est satis lata, principio obtusa, non acuta, nec bifida. Rostrum enim
 acutum sat illis fuerat. Corniculum, cuspide obtusum, non aliosum, atq; ad pectus tendente.
 Lien, adeo exiguus est, Aristotele teste, vt sensum propemodum effugiat. Præterea lecori eius si-
 mul & intestino adiacet, vt Athenæus: vel vt Plinius ait: Fel ipsi toto intestino est. Est autē
 tem, vt tradit Galenus, colore nonnunquam arugineo. Apud Demeritum Constantinopolitanū,
 qui Græcè de Accipitraria venatione scripsit, rariora quædam partium, seu excrementorum
 Accipitris nomina leguntur; qualia sunt: Οὐβίλαι αὐτῶν, id est, mucrones vnguium. Ἐλάται ve-
 60 ρο, vel ἑλάτης τῶν πτερῶν, ἡ τῆς ὑπᾶς, maiores pennas intelligo, quæ in alis & cauda sunt.
 Hinc & πορτίλλα, vel potius πορτίλλα, vox videtur composita, & ex maioribus alarum
 pennis

Accipitris
 penna.
 Struthionis
 penna quæ
 vsu habet.
 Accipitris
 rostrum.
 Vngues.
 Oculi.

Mobilitas
 ocularum in
 homine quæ
 indicet.

Magnitudo.

Lib. 9. Hist.
 c. 28.

Femina in
 rapacium ge-
 nere maior
 & ferocior
 mare.
 In Epist.

Albi Acci-
 pitres.

Pectus.
 Ale.
 Crura.
 Pedes.
 L. 3. de gen.
 An. ca. 2.
 Partes in-
 ternæ.
 L. 8. cap. 9.
 Cerebrum.
 Lingua.
 Cor.
 De parti-
 bus c. 38.
 Lib. 8. ca. 8.
 2. ca. 15.

Fel.
 Mucrones
 vnguium.
 Pennæ ma-
 iores.

*Pennarum
diuisio.*

*Αλειπτια.
πια.*

*Αιτις mor-
bus.*

*Pennarum
eritus.*

*Li. 3. de ge-
ner. c. 1.*

*Accipiter
eius copio-
sus pennis
obtineat.*

*Alui exere-
menta.*

*Temperies.
Anhelitus.*

Ventriculus.

pennis primas ac longissimas significare, quas & ἀκρωτέρα nominari cenſeo. Nam vt Schol. a-
lites Aristophanis scribit, pennarum aliae πῖλια vocantur, molliores ſcilicet minoresq; plumæ
potius dicendæ: aliae πῖτρα, id eſt, penne ſimpliciter aliae ἀκρωτέρα, maxime ſcilicet, in quibus
ad pernicitatem volandi præcipua vis eſt. Porro ἀλειπτίαν partem in vropygio puſtula in-
ſtat eminentem interpretor, ſic dictam fortaiſſis, quod humorem album & pinguem cōtineat.
Ita enim Demetrius inquit: *Αλειπτια παρὰ τὴν ἀκρωτέρα, quæ eminet, hordeum nonnullis diſt.*
qua parte inflammata, vel intumefcente aues quædam morbo acuto, quem auium morbum Ger-
mani vocant, pereunt. Cùm ex excremento gignantur pennæ, & totum ferè id aduncis auibus
in alas & pennas vertatur, quod alijs auibus non volacibus in ſemen proliſicum tranſit, vt Phi-
loſophus aſſerit: non mirum, ſi copioſioribus, quàm grauioribus aues, plumis Accipiter integatur.
Nam vel hac de cauſa, quòd ſuperfluam omnem materiam ad pennas amandari contingat,
earumque generationi deſtinari, ideo æquiſſimum erat, vt in ætatis primordio ante bimatum
quater reiectis veteribus, & deinceps per totam ætatem ſingulis annis eas renouent. Alui ex-
crementa alba eos excernere, Manardus ſcribit; quod licet plerumq; verum ſit, ego tamen ni-
gra etiam aliquando deieciſſe obſeruau. Temperies totius alitis calida eſt & ſicca, quæ quidem
ipſi cum rapacibus vncungibus communis eſt. His enim corpus Ariſtoteles teſtatur calidum
ſiccumq; haberi: quod etiam ſumma auis audacia cum iracundia coniuncta, viresq; longè ſu-
perans, tum anhelitus, odorq; grauis, qualem Aquilis eſſe diximus, indicant. Anhelitus enim
virulento adeo fœtore nares offendit, vt Albertus venenofum dicere non dubitarit, vbi inquit:
Accipitres aliaq; rapaces aues habent pennas & pedes & anhelitus venenofum. Ventriculus eia-
feruentior, quàm his, quibus vita in terra aut aquis agitur. Caro etiam modica & fibroſa, ca-
lidæ ſiccæq; conſtitutionis eſſe teſtes ſunt.

V I S V S.

*Li. 10. de
Anim. c. 14*

*Curr Apol-
lini ſacri.*

*Li. 8. Epiſt.
31.*

*Lib. de Oſi-
ride.*

*Solis Hie-
roglyph.*

*Curr multi-
oculus di-
ſtus.*

*Lib. 1. de
prep. Euā-
gel. c. 7.*

AVIVM ſoli Accipitres, inquit Aelianus, ſemper villo negotio aduerſus Solis radios inuen-
tur, neq; intentis oculis ſuſum verſus iter ſuſcipere grauantur; nec diuina flamma of-
fenduntur. Idcirco illis cum Apolline, qui eſt Sol, magnam conuenientiam eſſe aiunt.
Similiter Caſſiodorus ſupra omnes alites acutiùs intueri teſtatur. Verùm cùm Aelianus, tùm
Caſſiodorus hanc clariffimæ viſus aciei laudem, quam ſoli Accipitri tribunt, Aquilæ detra-
hant: niſi Accipitris nomine generatim ita vtantur, vt rapacium genus omne ſub ſe contineat.
Plutarchus etiam *Accipitris imagine Solem denotari Aegyptijs ſolitus, ob eximiam eius viden-
di facultatē aſſerit.* Et Homerus eo referente celeritatē viſus & actiones Accipitris confert, qui
Cade Palumbibus inſenſus, volucrumq; ſupremus,
Impete pennarum celeri.
Eādē etiam ob dotem Ariſtophani ἰέρων ἀντιόφθαλμος, id eſt, omnioculus dictus fuit. Eo-
dē pertinet, quod inquit Epies maximus apud Aegyptios Deorum interpres, citante Pam-
philo Euſebio: *Diuiſiſſimum animal Serpens, & Accipitris habens caput, valde iucundum eſt*
*id, ſi palpebras erigebat, luce primogenitam omnem ſuam regionem replebat, cùm verò clauſos re-
ſinebat oculos, ſenebra fundebantur.* Vt non dubiū ſit, naturam eius maximè igneā exiſtimari,
ac Solis effectus illis Accipitris geſtibus demonſtrare voluiſſe. Præter acrē videndi ſenſum, quo
viget Accipiter, hoc ei etiā peculiare eſt, vt docet Ariſtoteles, oculos celeritè mobiles habere.

L O C V S.

*3. de gen. c.
1.*

Odyſſ. E.

ARISTOTELES author eſt, Accipitres locis ſaxoſis & arduis, petrisq; præruptis nidum
facere aſſolere. Quod Germani quoq; in ſua regione obſeruauerunt, nempe nidulari
eos in aſperis & altis rupibus, ſed inter veprea, quandoq; ſuper arboribus, acere præ-
ſertim, aut quercu ſagoue, & ſuper abiete aliquando vel pinu: quod vel Homeri teſtimonio
comprobatur in Calypſus inſulæ deſcriptione. Verba eius ſunt.

Υλὴ δὲ σπέος ἀμοιροφικὴ τὴ ληθόσση,
Κλῆθρη τ' αἰγερὸς τε, καὶ ἐυάδης κυπάρισσος,
Εὐθαδὲ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι ἐν ἀζόντο,
Σκωπὲς τ' ἱρηνεὶς τε &c. id eſt,

*Sylva autem specum circumcreuit at virescens,
cunus populusq; & bene odorata cypressus,
Ibi quoque iuues extensas alas habentes nidulabantur,
Bubones, Accipitresq; &c.*

Vbi pro *αἰῶνες*; Bubones vertunt, cūm tamen Scopes longè minores sint, vt postea docebi-
mus. Idem Oppianus quoque attestari videtur hoc versu:

*At sequitur volitans arbuta uerencia prepes
Accipiter.*

*Humi etiam fortificant, inquit Plinius, qui Massilię agros incolant, nec alibi nascuntur, illis affue-
togenibus.* Alibi plerumq; in nemoribus nascuntur aut montibus; atque adeo in alpi-
bus cuiusmodi sunt alpes Prussiæ in Illyrico, vulgò Sclauonia, alpes Tridētinae, Veroneses, Hel-
ueticæ, cūm aliæ pleraq; tūm maximè Galanda in Rhetia. Id autem cunctis ferè animantibus
peculiari naturæ instinctu tributum ab authoribus asseitur, vt vbi maiori copia esca ijs suppe-
rit, ibi libentiùs degant. Hinc in locis versus Aquilonem, vt in Anglia, Suecia, Lituonia, Prus-
sia, Illyrica, Russia Accipitrū maximus numerus est, quòd eas regiones mare alluat, & auib-
us multa carne grauib-ideoq; tardioris volatus. ob situs humiditatem aquarumq; copiam, abun-
dent, è quibus tanquam præsentī & copioso cibo viuunt. Alioquin, sed non tam frequentes, in
plurimis alijs regionibus Oriētis nascuntur, vt in Syria, Armenia, Persia, Africa, Aegypto, Gre-
cia, Creta. In nostra etiam Italia, circa Neapolim præsertim, præter alpium loca dicta: & in
Germaniæ ea regione, quæ Marchia VVestphalica vocatur, Serenissimisq; Principibus VVi-
lhelmo & Iohān Cluiæ Iuliz ac Borgarū Ducibus &c. subiecta paret, laudatissimi proueniūt.

*Accipitres
cur in locis
Septentrio-
nalibus fre-
quentes.*

VOLATVS.

RATIO Græci nominis *ἰσπαζ*, aptè satis, imò manifestè motus actioni seu volatui con-
gruere videtur: ideoq; nō temerè eam Græcorum quidem *παρά τὴν πᾶν ἰσπαζ*, id est,
à facili motu petūt. Etenim rapacia quidē omnia citissimi perniciissimiq; esse volatus,
probāt multi: sed Accipiter tātū in eo præstat alijs, vt prouerbio locū fecerit: *Θάσσας ἰσπαζ*,
ab Homero sumptū: Ocyores Accipitribus, vbi Achillis equos illis comparat, verba illius sunt:
Θάσσας ἰσπαζ ἔμμενα καλὶ τριχὰς ἵππους.

Velociore Accipitribus esse pulchrorum crinium equos.

Quam quidem admirandam celeritatem non solum dicta prouerbiali hyperbole, sed & sym-
bolis & parabolis multifariam veteres indicant. Aethiopes enim, vt Iohannes Bohemus
memorat, in Accipitre celeritatem designabant, Aegyptij patī *πατό* pro celeritate Accipitris
iconem pingebant: quasi pro confesso haberent, Accipitre volante, nihil esse velocius. Diodo-
rus tradit *Accipitrem rem denotare cūd factam, quoniam hac aliarū ferè omnīū auis sit velocissima.*
Et o hic troglodychorum interpreti, Accipiter pictus eadem ratione ventos denorat. Ob hæc,
inquit Varinus, *motus velocitatē Apollini seu Soli Accipitrem antiquitus dedicant. Nā vt Sol ve-
locissimus est, ita volatu suo perniciosissimus Accipiter.* Vnde Tenyritæ, teste Aeliano, *Accipitres*
*facitissime colunt & adorant, propter cōparationem, quā cū igne q̄s esse affirmant: atq; huius te-
simonium rei adferunt, quòd similiter, atq; ignis hi veloces & violenti sint.* Aristophanes Acci-
pitres *ἰπποκυρτάς* cognominat, nomine composito ab equo, propter pernecem volatum, & te-
lo, ob eandem forsitan causam, quòd teli instar rapidissimo per aëra ferantur impetu; licet secus
Scholiastes sentiat, qui ab arcus similitudine, quam in vnguibus aduncis gerit, nomen ei ada-
ptat. Pari sensu apud Plutarchum legere est hanc vocem *πτεροποπος*, qua tabelarij intelligendi
veniunt, quorum in signa sunt etæ pennæ, sunt ad celeritatem indicandam. Inde Iuuenalis:

Anxia præcipit venissi, septisq; ola penna.

Meritò verò natura in accipitre pacitati velocitatem addidit, propter victus necessitatem.
Neque enim ipse, nisi auib- quas insequitur, velocior esset, assequi, nec earum venatu victum
sustentare posset. Vnde sagax natura modica carne ei pectus circumuallauit, ne huius pondere
præditus minus expedire in prædam rueret. Alto adeo volatu nonnunquam se eleuat, vt
visum omnino humanum effugiat. Attramen è tanta altitudine, præda in vno visa, instar sagit-
tæ velocissimè deorsum ruit, eamq; rapit. Quare quam de reliquis auib- plerunq; reportat vi-
ctoriam, alis, earumq; pernecitati vel potissimum debet. Hac iidem dote, volatu scilicet, & reli-
quas omnino volucres antecellit, adeo vt in Hieroglyphicis victoriam præcipuè significaret &
gloria, quia victoriæ partē fama sese statim humo tollit, amplexaq; gloriā per sumum aeth-
erale

*ἰσπαζ unde
dictus.*

Ilia. N.

*Accipitris
celeritas.
Lib. de mo-
rib. Gent.
Biblioth. 4.*

*Accipiter
cur Soli con-
secratus.
L. 10. c. 24.
In Auib.*

*In vita,
Othon.*

*Victoria
hierogly-
phicum*

ra latè volans, per q̃ immensos terrarum tractus expatiata, offensiones & impedimenta omnia agilitate sua declinat. Huius Accipitrinæ velocitatis testificanda, si ea quæ allata sunt, non fuisse, testes plurimos adhibere licet. In primis Homerum, qui ita canit:

Iliad N.

Αὐτός δ' ὥς ἱκνέσθην περὶ πτόλιος πέδιδαί,
Ὅς πατ' ἀν' ἀργεῖος πέτρης περιμακρὸς ἀρδείς
Ὀρμήσει πιδίον διακνέον ὄρνεν ἄλλο.
Ipse autem ut accipiter pernix concitatur ad volandum,
Qui à prærupta petra prælonga leuatus.
I properat per campum insequi aures alius generis.

Item alibi, ubi Apollinem ei comparat: quid enim Sole velocius verba eius sunt:

Iliad O.

— Απολλών
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίου ὄρους, ἱρηνὶ δεικνύς
Ὀκτί, φασσούσῳ, ὅς Ὀκίςος πωτενῶν. id est.
— Apollo

Descendit verò ab Idaeis montibus, Accipitri similis
Celeris, Columbarum occisori, quig̃ celerissimus voluctum.

Quintus etiam Calaber Teucris Telamonij & Aiæci, cursu certantium celeritatem indicare volens, è carceribus rapido cursu, instar Accipitrum effulos, affirmat. Sic Oppianus de velocitate equi Iberi:

Lib. 4.

Lib. 1. de Venat.

Hunc Aquila æthereas pennis pernicipibus auras
Sulcans aquavit sola, aut velocibus alis
Accipiter, delphinig̃, per æquora spumea currens.

Præter summam, qua reliquas aves superat, pernicipitatem, alteram insuper peculiarem, & quæ cum sola ei Noctua communis est, docet habet, qua, ut testis est Aelianus, sese in aere resupinat, alas verò, caudamq̃, inferius seu deorsum expandit, quibus vice soli utitur, seq̃, sustinet. Quæ dos quidem eximiam alitis vivacitatem ac agilitatem manifestè demonstrat, ipsiq̃, admodum utilis est; tum præsertim, quando cum fortiore ei dimicandum est, uti in cap. de pugna latius explicamus. Quòd verò his, quæ supra diximus, quispian opponere queat, quosdam Accipitres humipetas Aristoteli dictos, quòd prope terram volitent, nò ita intelligendū est, quòd hi in altissimum æthera subuchi, cum libuerit, nequeant, sed quòd tum solummodò prope terram volitant, cum prædè inhiant, eo fine, ne ab aibus, quibus insidiantur, videri possint. Quinetiam volandi morem nonnunquam mutant, nec semper pari utuntur, velocitate. Etenim cum rapere quid appetunt, velocissimè volant, ac maximo feruntur motus impetu, pòst verò tardius paulò.

Accipiter
quò in aere
se resupina-
et.

9. Histor. c. 36.

Accipitres
quò dicantur
humipeta.

V O X.

ACCIPITR VM vox acuta, ut plurimum & clamorosa est: Quam quidem Græci, ut apud Pollucem legere est, verbo Πύζην per Onomatopæiam, ut volunt, conficito, expriment. Latini verò pipare Accipitres dicunt.

Pipare.

Accipiter pipat, Miluus hiansq̃, lipat.

Neque tamen eandem omnino semper vocem edere eos existimandum est. Nam ut & alia animantia, pro affectuum ac perturbationum ratione, vocem variant: & aliam, cum esuriunt aliam, cum pugnant aut irascuntur, aliam, cum Venerem appetunt, edunt. Vnde rectè Lucretius, huius rei probè gnarus, ita canit:

Accipitres atque Ossifraga Mergig̃, marinis
Fluctibus in falsis victum vitamq̃, petentes
Longè alias alio iaciunt in tempore voces.

Quin etiam pro specierum discrimine vox diuersa nonnihil est, ut de singulis suo loco docebitur.

MORES. INGENIVM.

ACCIPITER avis est animosa, & pariter iracunda, eiusdem ferè consuetudinis & rapacitatis cum Aquila: ingenij præcipitis ac indignabundi, consortis impatiens. Vnde, ut inquit Albertus, *solitaria semper volat, præterquam tempore cotius*. Isidorus ex profecto laudes eius & ingenium pulchrè declarat, auemq; esse animo planè regio præditam his verbis asserit: *Accipiter animo plus armata, quàm ungulis, vii talem maiorem in minore corpore gestans: ita ut animi fortitudine in eo compenletur, quod corporis magnitudini deest*. Hoc ferè etiam parvis hominibus contingit. Etenim, ut inquit ille,

Maiores in exiguu regnabit corpore virius.

Quamvis enim pectus ei angustum & modicæ carnis sit, in illo vno tamen neglectis rostro & vnguibus cõsolidit. Cunctas profectò aves fortitudine & audacia vincit. Omnes impugnat, et si corpore maiores. Quinetiam *iusta magnitudinis Accipiter & integra ætatis, cum Vulpibus*, inquit Aelianus, *pugnaciter certat, & sæpenumero contra Aquilas & Vultures*. Est & hoc fortitudinis signu, quòd in sublimi & aperto aërè prædâ inuadere non vereatur. Adcò verò generosa avis est, ut qui sunt in hoc genere nobiliores, prædâ nò tam propter escam, quàm auditate gloriæ aggrediantur, & ipsa quodammodo crudelitate, tanquam bellicosi & pugnæ appetentes delectari videantur. Ad fortiter verò agendum non parum naturali eo, quo plurimum valent, impetu, incitantur, inistiq; iracundiæ ardore stimulantur. Etenim, ut Seneca inquit: *Animalia generosissima habentur, quibus multu inest ira. Veru erat, qui ea in exempli hominis adducit, quibus pro ratione inest impetus: homini pro impetu ratio est. Sed nec illis quidẽ omnibus prodest*. Iracundia Leones adiuvat, parvos Corvos, Accipitres impetus, Columbæ fuga, &c. Cũ verò feroces adeo sint Accipitres, miru profectò est, quòd nò solum in rapacium, sed in toto quidem avium genere cicuratu faciliores ac deciliores sit, hominumq; natui promptius obtemperet, atque ad venerationis obsequium paratior sese præbeant. Cuius rei hac nostra tempestate quotidiana experientia ac frequens eorum usus admirationem omnem fuitulit. Neq; nunc solum, sed olim etiam, antequam hic mos per Accipitrum operam inuoluisset, naturæ quodam instinctu hominum gaudios esse consortio, eorumq; quodammodo affectasse consuetudinem legimus. Ex Aristotele enim & Plinio satis cõstat, in Thracia parte supra Amphipolim homines atque Accipitres societate quadã aucupatos fuisse. Et Aelianus Accipitrum genus agnoscit, quod *escæ illecebris*, ut ipse ait, capitur, *ysideruq; mansuetum postea nunquam abscedit ab eo, quem expertus in se benignum*. Item alibi testatur, *ex avibus rapacibus longè hominũ studiosissimos mansuetissimosq; Accipitres haberi*. Quare id quidẽ non tam iræscæ illecebram, quàm in socialem alitis cū hominibus naturam, ingeniumq; tractabile mihi referendum videtur. Multas enim alias etiam rapaces aves, nulla cura aut disciplina, nullo deniq; escæ lenocinio ad eam, ad quam hi perueniunt, mansuetudinem, perducere vnumquam licet. De mansuetudine Accipitris hæc Plinius: *In insula Africæ cerne in Oceano Accipitres totius Massyliae huius fertificant: nec alibi nascuntur, illis affuerunt gentibus*. Strabo Accipitres Aegyptium mitem esse, præter alios, qui alibi sunt, tradit. Hoc etiam clementis mitis; ingenij in tam feroce aut non exiguum argumentum est; quod quidam de ea scribunt nempe, quòd auem, quæ ei fors sub noctem affert, tota nocte sub pedibus teneat, & tandem exoriente sole, licet famelica, manu mittat, eademq; & si aliàs obuiam factam, nunquam postea persequatur, veluti comodi ab ea accepti memor. Sunt qui Accipitrem captam auem pectori admotam ideo tenere putant, ut incalcescat. Verum cū calidissimi temperamenti sit Accipiter, & ventriculi feruentis vis quidvis absque negotio coquat, externo calore aliaru minus fortasse calidatam egere non videtur. Ego hoc potius eum facere putarim animi quadam magnitudine planè regia, utpote cui nocere potuisse satis sit, nonnunquam subiectis parcendum putanti. Victoriæ tanta contentione affectat, tantaq; fiducia sibi quodammodo pollicetur: ut, nisi primo impetu præda potiat, ab omni deinceps eiusdem persequutione cesset, tantumq; nonnunquam indignatione rapitur, ut ad dominum reuerti nolit. Voces quoque magistram varias edoctus intelligit, eorum alioquin imperio nutuiq; non ita citò, alacriter atq; promptè obeditur. Solertiores verò ad prædam veterani plerunq; tyrionibus. Terram enim volatu stringentes, deuolantem auem excipere nouerunt, & angustissimis finibus latebræ eius circumscribere, ne venatores aberrant. Altitudinem etiam quàm possunt, proximè terram volant, ne se prædæ quam cipient, prodant. In hoc quoq; callidi sunt, quod Lepori capto oculos statim inieciunt vnguib; eruant, tanquam non ignari, dempto illis lumine, spem omnem fugæ ademptam, velocitatemq; vnicum antè asylum iam amplius nulli vsum esse. Illud admirabile in primis, & planè diuinæ prudentiæ opus est, oculorum acie caligine hebetata, instar botanici cuius-

L. 12. Ori-
gen. cap. 7.

Fortitudo.

Generositas

Lib. 2. de li-
tera. c. 10.

9. Hist. 16.
lib. 10. c. 8.

L. 10. c. 8.
Lib. 17.

Cur auem
pectori ad-
moueat.

Victoria cu
præda.

Accipitres
qui venandi
peritiores.
Accipitres
astutia.

*Hieracium
cur querat
Accipitres.
Lib. 2. Ani-
mal. c. 43.*

piam, nulla tamen Anazarbæ lectione instructos herbam è tot millibus vnam querere, agnosce-
scere, inuenire: quam propterea Hieracium vocasse creduntur. Huius conficati succo oculos
tingunt, pristinam eorum claritatem se recuperaturos esse non ignari. Hoc demum quod Aelia-
nus narrat, nescio vtrum ipsius solertiae, an potius miraculo ascribere debeam: *Sacrilegum*, in-
quit, *è in Delphis, cum in eum incurrisse Accipiter, eius caput conuellens, indicanti.*

CIBVS. POTVS.

*Accipiter
famelicus.*

*Lib. 2. Con-
tra Mani-
chaos.*

*Panis ne-
cat Accipi-
trem.*

*Accipiter
quando fru-
ges respuat
& quando
non.*

*Quo cibo
delectentur
Accipitres.
Lib. de na-
tur. Deor.*

*Lib. 5. de
nat. rer.*

FAMELICA est Accipitris natura & semper cibi, quem raptim admodum vorat, auida:
adeo vt præ fame stercorea nonnunquam deglutiatur: cui rei tanquam à nobis visæ fidem ac
testimonium præbere possumus. Alioquin naturæ ductu, more omnium rapacium, ne
fruges quidem villas edite easq; etiam in os inditas respuat, vt Aristoteli placet. Hinc est fortasse,
quod D. Augustinus panem Accipitri lethalè faciat, vbi ait: *Panis hominè alit, Accipitrè necat.*
Prædæ verò carniū illum potius inhiare, indeq; viuere indicio est, quod natura cum rostro,
vnguibusq; aduncis, instrumentis ad prædam aptissimis, iustruxerit. Quanquam experti sci-
mus, captos & cauea inclusos, aut quouis modo mancipēs Accipitres, aliasq; rapaces, imò &
Aquilam ipsam fruges & panem auidè deglutisse, tantum abest, vt auersarentur, idq; etià tum,
cū non admodum fame premerentur, & suppetente etiamnum carnis pabulo. Quem itaq;
sponte sua nunquam esuræ erant panem frugelue, manu nostra exhibitum, deuorant: neq;
tamen vllam inde noxam percepisse deprehensæ sunt, quantò minus interiisse. Naturaliter
autem carnioræ sunt rapaces omnes, & non tantum Accipitres. Esu delectantur auium ple-
rarumq; præcipuè tamen Gallinacei & Columbacei generis, nec non aquaticarum, in quibus
carnis plurimum est: tum minorum auicularum, vt Turdorum, Fringillarum, Corvularum,
in primis auidi sunt, vt Cicero etiam testatur. Coruini èt generis aues, Coruos, Picas & Cor-
nices deuorare lubenter solent. Qui viliores in hoc genere sunt, muribus etiam ranisq; & talpis
alijque id genus animalculis viciant. Generosioribus verò leporina caro magis placet. Neq;
piscēs spernunt. Nam quibusdam circa maria degentibus, & his ferè solis, victus est; de quibus
Lucretius cecinit:

*Accipitres, atque Ossifrage, Mergij, marini
Fluctibus in salis victum vitamq; petentes.*

Sunt ex nobilioribus quidam, qui Cancrorum esca mirum in modum capiantur, quos tamen
alioquin non venari solent. Vnde fit, vt hicicures arte rediti, multò maiorem magnarum
auium capturam faciant, & dominis suis magis quætuosam, pro qua præmij loco Cancrorum
cibum ab ijs accipiunt: ideoque auidè volatilia venantur, vt gratam hero pro tam exquisita ac
ipforum palato blandiente alimento restituant prædam. Magna inter scriptores controuersia
est, vt um Accipiter cor animalium & præsertim auium edat. Id enim in primis negat Aristote-
les: *Auium*, inquit, *quas cepit, cor nunquā edit, idq; nonnulli in Coturnice & Turdo, alijs in alijs
obseruauerunt.* Huic subscribit Plinius: *Aelianus item; Accipitres à cordibus tanquā sacro quo-
dam initianis se contineri, & veluti religione quadam ab illorū esu prohiberi, acceptū à maioribus
tradit.* Contrarium planè Albertus sentit, scribens in hæc verba: *Si quid de præda appetunt, cor
eruunt ac deuorant, quare auct capiam ad laius perforant.* Item alicubi *Coredulam* quandā aue
nominat, quæ venatione visui, & corda eorū, quæ veniunt, edat: de reliquo verò corpore parū acci-
piat quasi eadè prorsus Coredula, qui Accipiter, sit. Hunc rursus reprehendit Niphus, & ne cor
quidem auium, quas rapuerit, deglutare asserit. Me sanè oculata fides in Alberti sententiam ire
compellit: Exhibui enim corda auium, & ab ea depasta conspexi. Verum est, quod Niphus for-
te obieciurus esset, ea non fuisse auium ab se captarum. Sed dicat mihi quæpiam, quæso, quid
religionis inuenerit. Accipiter magis in rapina propria, quam in oblata esca; Cerebrum etiam
è cranio diuulsum, vt Albertus loco citato quoque obseruauit, deuorare vidimus, sed quod il-
le addit, *reliquum corpus rejicere*, minime. Quinimo cerebri medulla absumpta, reliquum dein-
ceps corpus lacerabat atque absumebat. Nullum, si Alberto credimus, genus Accipitris, adre-
liquas prædæ suæ reuertitur, dum sibi esse est, sed id est, ferum adhuc, nec mansueta: nec vllū
ex eis insidere unquam cadaueri visum fuit, in eo Vulturibus & Miluis dissimillimū. Accipitres
sine vllō potu, vt aduncas omnes, solo Tinnunculo excepto, vitam transigere scribit Aristote-
les. Et Suidas in voce *Εὐπρύγγης* Accipitrem inter aues vncungues non bibētes numerat. Gy-
lius tamen in suo authore Aeliano bibere eos innuēs, hunc in modum de ijs scribit: *Accipiter si
corpus hominis defuncti acceperit, ieiunius manet, neq; si vnus tantū aquam in sulcū derinet, aquā
gustat.*

*An auium
cor elat.
9. Histor. c.
11.*

*Li. 10. c. 3.
Lib. 23. de
Anim.
Co edula
aui.*

*Cerebrum
edere.*

*Cadauera
fugere.
Potus.*

*Lib. 8. Hi-
stor. c. 38.*

*Lib. 14. Hi-
stor. anim.*

gustat, quod sanè exstimes, illi unico homini in commodare, sua nimirum portione aquam ex illius visu auferens: Sin plures homines irrigant, videns affluentes aquae copiam, velut ab eis inuitatus libenter bibit. Quinimo huic etiam sententiâ Plutarchus altipulari videtur: Cum bibendi gratia ad flumen, inquit, appuleris Accipiter, alas erigit, quas, cum biberit, rursus demittit, unde saluum eum esse, & à Crocodilo illa sum apparet. Nâ si ab illo raptatur, alae, ut erant, erectae rigidaeq; manent. Quamuis horum posteriorem partem Caelius Calpagninus ita transtulit: Descendentem ad flumē rectis pennis deferri tradunt, quas rursus declinat ad latus, metu Crocodili, ad fugam paratus quod ne quando improvisus opprimatur, assidue meditari solet. Sic ille. Nos ut in Graecis publicatis legimus, ad verbum transtulimus. Quod autem ad hanc litem de Accipitrum potu attinet, credimus certe, quamdiu viuendum animalium rapina Inpedit, è quibus sanguinis tantum exugere possint, quantum sedandae siti sufficiat, aliud potum eos minimè desiderare. Vnde & in Hieroglyphicis legimus, eos aquam non bibere, sed sanguinem. Sin cibis siccis & exanguibus vesci cogatur, sitire etiam & bibere. Nam & nos Buteonem, qui Aristoteli vel inter primos Accipitres est, non semel bibere videmus, sed qui manufactus animantium mactatarum carnibus exuccis alijusq; quibusuis cibarijs obiectis vesceretur.

Lib. de Isid.
& Osir.

Lib. de reb.
Aegypt.

Quando bi-
bant.

RAPACITAS. VENATVS. PVGNA.

ARAPIENDO seu capiendo Accipitrem dictum non temere multi volunt & Itali grifagno nuncupant, hoc est, auidum, cupidum ac rapacem, à verbo grifare, hoc est, vnguibis eripere. Dantes: *Ma l'altro sù ben Sparauier grifagno*. Sunt tamen quid apud Per rarcham, ubi de caesaris oculis loquitur pro grifagni, lucidi & micantes exponant, cum audios potius atque imperio potiundo inhiantes vocare debuissent: quo sensu Arriostus etiam Aquilam grifagnam alibi non inauit. Rapacitatem autem, quam Accipitri natura à principio sui ortus latenter iniecit, omni loco ac tempore exercet. Nam ut Ouidius canit:

Accipiter nulli satis aequus in omnes

Sauis aues, alijsq; dolens sit causa dolendi.

Et non solum volucres, sed & propriam speciem infestat. Insuper alias animantes, rapit, laceat, occidit & vorat: adeo ut non illepidè quidam *mortibus cum pasci alienis* dicat; ut *rapti qui viuunt*, & omnes *Terrae aues* ut Ouid. & ad verendum, ut inquit Plutarchus *comparatus est*. Vnde non immeritò prædo vocatur Martialis.

Prædo fuit volucrem, famulus nunc aucupis, idem

Decipit, & captas non sibi maret aues.

L. 14. Epig.

Et Pictorio Martialem imitanti:

Est auis Accipiter prædo, quæ viuunt in omnes

Crudelis volucres, vnguibis ista valet.

In PantoP.

Ferus quoq; Claudiano dicitur insolens quidpiam inuenit:

Non ferus Accipiter, non armiger ipse Tonantis

Bella mouens &c.

Quare Aegyptij per Accipitrem notabunt vim & principatum, quo ille violenter sibi quæsito sapere per improbitatem, cum ipse turbari, tum alios per turbare sua sponse voluerit; ut Plutarchus docet. Iure ergo etiam, ut Ouid. inquit:

Odimus Accipitrem, quia viuunt semper in armis.

Exosi enim plerunque, qui metum per vim adferunt, quod tyrannicum est. Hunc sanè, ceu tyrannum ac latronem, nullæ non aues vehementer metuant; Et ut Lucretius ait:

Hinc varie fugiunt volucres pennisq; repente

Solicitant Diuum nocturno tempore lucos

Accipitres somno in leni, si prælia pugnasq;

Edere sunt perfectantes visaq; volantes.

Li. de Osid.

Li. 2. de arb.
amandi.

Adversus insolentem huius rabiem immanemq; tyrannidem cum aliud desit præsidium, vnicum in planctu & lamentis repositum est solatium, uti scitè Pindarus Thebanus innuit.

Vt volucris decerpta suis cum corpora nati

Accipitrem laniare videt nec tendere contra

Auxilium nec ferre suo valet anxia nato,

Quodq; potest leuibus plangit sua pectora pennis.

In Epitome
Iliad.

Ita sanè etiam in humanis, ut nunc sunt mores, agi videmus: ut quamuis natura omnes sint pares, potentiores tamen libidini omnia subijciant, ut M. Varro ecquè dixerit:

Quis plus urget, pisces ut sape minus

Magnus comest, ut aues emecat Accipiter;

Accipiter
Columbas
in primis
reperitur.

10. c. 36.

Aeneid. 11.

Lib. 3. de ar
te amandi.

Inter aues verò imbelles Colubas in primis insequitur vel ex insidijs, vel aperto Marte. Quam ratione incogitantes opprimat, Plinius his verbis exponit: *Columbis inest quidam & gloria intellexus. Nescit credas suos calores, varietatemq; dispositam. Quin etiã ex volatu creduntur plan- dere in calo, variegq; fulcare. Quia in ostentatione ut vinet a prahentur Accipitri, implicatis strepi- tu pennis quae non nisi ipsi alarum humeris eliduntur; aliqui solutio volatu in malum velociores. Spectantur occultis fronde lauro, & gaudentem in ipsa gloria rapit. Quam facili etiam negotio in aperto aetheris campo eas inuadat atque capiat, eleganter Poëta his versibus expressit:*

*Quam facili Accipiter saxo sacer ales ab alto
Consequitur pennas sublimem in nube Columbam*

Compressamq; tenet, pedibusq; euiscerat unctis. Item Ouidius:

Terretur minimo penna stridore Columba,

Ingubius Accipiter faucibus saeta suis.

Aliibi tamen sibi contrarius videri possit, vbi dixit:

Et Accipitri iuncta Columba suis.

Sed ea verba non de amicitia eorum sunt accipienda, sed ut Arionem summa dulcissimi can- tus sui harmonia adeo animalium animos demulisse ostenderet, ut inimicissima etiam inter se amica redderet. Nam & multis alijs locis de eorum odio locutus est, nempe:

Ut solet Accipiter trepidas urgere Columbas.

Ut fugere Accipitrem penna trepidante Columba.

gliad. O.

Qua de causa Homerus Accipitrem *φασσώπων* vocabant, id est columbarum occiforem. Item Pontanus.

Accipiter per inane Columbam

Delapsus caelo Accipiter sequiturq; ferisq;.

L. 6. Christi.

Idem pulchrè describit Vida, vbi Discipulorum capto Salvatore nostro in diuersa dilabentis fugam apposta à Columbis, quas Accipiter disturbauit, desumpta comparatione, hunc in mo- dum enarrat:

Sic ubi Accipiter celsa de sede Columbam

Sustulit, oppressam quam rostro euisceret unco.

Diffugiens alia huc illic, mox turribus imis

Condunt se celeres, & in anta murura viscent.

9. Hist. c. 36
Differentia
à venandi
ratione.

Columba
Accipitres
agnoscunt.

Lib. 12. Pa

ralip. in

prine.

Troia exci-

dum Acci-

pitris, &

Columba pa-

rabola mon-

stratum.

gliad. p.

Differunt autem, teste Aristotele, inter se venandi modo Accipitres: quidam enim confidenti Colubam rapunt, vnicuique non appetunt; alij super arborem, aut tale quid conscendentem venantur: Sin humi est, aut volat, non inuadunt; alij neque humi, neque in sublimi manentem aggre- diuntur; sed volanti capere conantur: proinde fertur à Columbis etiam vnumquodq; Accipitris ge- nus agnoscit. Itaq; cum Accipiter promolat, si sublimis est, manet quo constiterint loco; sed si hu- mipeta, continuo auolat. Q. Calaber Homeri paraphrastes, astu nonnuquam plus, quam vi effici ostēderem Calchantem, parabolam ab Accipitre Columbā non vno modo persequere petiā, recitant ē induci: cuius pulcherrima hæc est historia. *Fieri signū quoddam, inquit Calchas, oculis notauit. Accipiter Columbā persequatur, illa autem præcipiti volatu acta, antri recessum subijt: tum Accipiter ira inflammatus diu obsedit antrum: hac autem fuga sibi consuluit: illi itā dissimulans, namose occultabat: hac autem insipientiā impulsu exilijt, illum abijt sperans, iū ille sublatus misera Columba exiliū attulit. Ita quod virtute non potuit Accipiter, dolo Columbā capiens, Græcos monuit, ne vi tentarent Troianam urbem inuadere, sed periculum facerent, dolone & consilio id possent conficere. Contingit verò etiam Accipitrem, præsertim si moræ impatiens est, à Columbā, quam turris aut petra latibulum ingressam frustra expectat, eludī, ut Homerus innuit, accepta hinc similitudine.*

Δακρυόσσα δ' ἔπειτα διὰ φέρχον, ὥς τι πείλει,

Ἡ ῥά θ' ὑπ' ἱρηνος κοίλῃ ἐισέτατο στέρην.

Χρημὸν. ἰδ' ἂν πατήρ αἰώμεται αἰσιμον ἦν, id est.

Lacrymabunda autem deinde Dea fugit velus Columba

Quæ quidem ab Accipitre incauam volans petram

In latibram: neque enim illi capi fatale erat.

Si verò Columbā quavis ratione nactus fuerit, miseris eam modis tradat, Cuius non ignara Cassand. a apud Lycophronem, vim, quæ sibi inferri posset, metuens, prælagiensq; Columbā, quæ in Accipitris potestatem venit, se comparat:

Τῆμος βιβαίως φάσσα πρὸς τὸν λῆχος

Γαμφαίαν ἄρπης οἶατ' ἐλλυθῆσομαι.

Tunc violenter Palomba ad Accipitris lectum

Faucibus Harpes Columba raptabor.

Prædatur etiam aues domesticas, ut Gallinas, maxime verò Columellæ teste, albas, propter insignem candoris. Quare Varro supra ornithobolicon intendi rete iubet, quod prohibeat Gallinas extra septa volare, & in eas inuolare extrinsecus Accipitrem. Anates etiam iuxta itagna venatur, unde Ouidius:

Visa fugit Nymphe, veluti perterrita saluum

Cerna Lupum; longæq; lacu deprensæ relicto

Accipitrem sinuatis Aues.

Quare, ut docet Columella, Nessorophium, id est locus, ubi Anates aluntur, contegendus est clathris superpositis, vel grandi macula retibus, ne Accipitribus inuolandi potestas fiat. Nec Leporem vel perniciosissima leuium pedum celeritas Accipitri raptori eripere potest. Quem cum capiat, ut auctor est Albertus, sinistrum pedem terræ infigit, & dextro pede prædam retinet, tum quam primum potest oculo eius eruit & interficit. Cornicum, Picarum, Sturnorum, Turdorum, aliarumq; huiusmodi minutorum auicularum stragem edere ei pro ludo est: ut Homerus varijs locis innuit. Primum, ubi Aeneam & Hectorem, qui Græcos in fugam agunt, Accipitribus comparat, ita ait:

— δύο δ' ἐν τοῖσι μάχισα

Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἑκτωρ.

Τῶν δ' ὥς ἐφαρὼν ἔξο: ἔρχεται ἢ ἐκολοῶν

Οὐλον κεκλήγοντες, ὅτε πορεύσιν ἰόντα

Κίρκου, ὅ, τε σμικρὴ σι φόνος φέρεται θύσσιν.

Ὡς ἄρ' ὅτ' Αἰνείας τε καὶ Ἑκτορι πῶρος Ἀχαιοῦ

Οὐλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δ' ἑ χάρμης. id est,

— duo autem inter hos maxime

Aeneasq; Anchisades & Illustis Hector:

Horum autem sicut Sturnorum agmen venit vel Graculorum

acule vociferantes, quando vident accedentem

Accipitrem, qui paruis cedem affert auibus:

Sic ab Aeneaq; & Hectore iuuenes Achiuorum

Acule clamantes ibant, obliuiscabanturq; dimicationis.

Et alibi, ubi Patroclum ob virtutem, ac fortia bello facta extollit, Accipitri cōparat his verbis: *Iliad. 10.*

Ἰδοὺς δὲ διὰ ποταμὸν ἄχον, ἱρὸν τοι καὶ

Ὡκέϊ, ὅς' ἐφοβήσε κολοῖς, τε ψήρας τε.

Iuit autem telia per propugnatores, Accipitri similis

Veloci, qui seruit Graculosq; Sturnosq;.

Rursus de Neptuno, postquam Aiacem adhortatus, veloci se cursu recipit, Accipitri assimilato ita loquitur:

Πῶ, καὶ σκηπῶνίφω γαῖ᾽ ἄχος ἐννοσίγαιος

Ἀμφοτέρω κροτῶς πλὴσ' αὖ μιντος κρατερῶος,

Γῆν δ' ἔθνεος ἐλαφρά, πόδας κ' χεῖρας ὕπερδ' οὔ.

Αὐτὸς δ' ὥς' ἱρὸς ὠκυπτερος ὦτο τέταρτι,

Ὡς ῥα τ' ἄπ' αἰγίλιπος πέτρῃ: περιμήχειος ἄρδεις

Ὀρυήσει πεδίω διώκειν ὀρνεὺν ἄλλο, id est,

Dixit, & scepro, terram continens, terra quassator

Ambos feriens impluit robore fortis

Membra autem fecit leuia, pedes & manus superne.

Ipse autem, ut Accipiter pernix concitat ad volandum,

Qui à prærupta petra prælonga lenatus,

Properat per campum insequi auium alius generis.

Item Q. Calaber de Aiace Achillis cadaver defendente: *Bello se turmatim subduxerunt Turdis non ab similes, in quos Accipiter irruit, ut deuasseret. Hi tum turmatim alijs alio pernici fuga ferunt, magnam pernitem propulantes.* Certissimum enim illis & vnicum est in fuga prætidium. Temere namq; pugnatōres cum Accipitre, & tāquam Calices cum Elephāto congressuros se non ignorant. Raptis tamen etiam non eluctari, saltem reluctari aliquo modo, etiam frustra, concessum est; & ut inquit Strozza patet:

Molle pecus quacunq; potest defendere sese

Certat, & Accipitri parua repugnat aui.

Accipiter Gallinas prædatur.

Lib. de re

Rust. 9. c. 1.

Lib. 3. de re

Rust. c. 9.

Metamorph.

12.

Lib. 8. de re

Rust. c. 15.

Nessorophiū quid.

Anates.

Leporem.

Aues minores.

Iliad. 17.

Coturnices.

L. 10 c. 23.

Coturnicum præda in primis etiam delectatur, adeo ut ceu expectatam diu, referente Plinio, primam earum, quum vere ad nos redeunt, terre appropinquantem rapiat. Perdici etiam, ubique que potest, insidias ponit: quod Aristotus etiam ita attigit:

Cbe fuggtan, come el cerno innanzi à cani

O la Pernice à li Sparuieri sciolti.

Accipiter

Accipitrè

capit.

Vsq; adeo verò nimia rapiendi libidine flagrata, ut ne proprio quidem generi, Accipitrino sci. licet, parcat, quod præterquam Aquilæ, ut testatur Plutarchus, & Olori, ut volunt aliqui; nulli aliarum auium cum eo commune est. Aristotus Accipitrem Accipitri pugnare etiam facit, ubi Oilandum introducit. cum summo ira impetu in Agramantem regem irruentem, eumq; occidentem, sic canens:

Come diprè à l'Astor Sparuier mal vino,

A cui lasciò à la coda inuido, ò stolto:

Orlando giunse, e mise il colpo, giuoco,

Oue il capo si termina col buco.

Quare ex Aeschyli Poetæ decreto, merito prophanus censendus est. Atqui huc fortassere spexit Tiraquellus, cum dixit. *Accipiter Accipitri placet.* Nā Cuculus teste Aristotele, & Plinio absumitur ab Accipitre, si quando una apparere, sola omnium avis à suo genere interempta. Quod si verum est, soli hoc infanda rapacitatis vitium Accipitri competet: quod tamen alijs quibusdam etiam attribui paulò antè diximus. Hæc ferè sunt auium genera, quæ plerunq; persequi solet Accipiter, quæ omnia pulchro hoc carmine complexus est Titus Vespasianus Strozza, quoad Bagarini, sic dicti Accipitris, laudes eleganter expressit:

Illo non aliis pernicipibus ocyor alis

In miseris tanta strage ruebat aues.

Non fuga Perdici, non magni corporis ingens

Phasiacæ robur profusus alitibus.

Non illum vano Cuculus deciperat aphon,

Dum vagus incertas itq; reditq; vias.

Non ibi se eripuit Turtur, Bagarine, sequenti,

Non velox pennis & pede segnis Anas.

Congressusq; imos Corus iremure feroces,

Et Picaslebo tradebat lusuf erat.

Haud facile enasis, quem tu semel unguibus hostis

Autigeras, quamvis strenuus ille foret.

Quin etiam paruas volucres placidissime rerum

Addomni assuèras ipse referre manus.

Venationis

modus.

Lib. 9 Hi-

stor. cap. 11.

Quod verò ad venandi rationem atinet, huius, vt docet Aristoteles, differentia in Accipitrè notatur. Neque enim simili modo æstate, ut hyeme, rapit. Venaturus solus semper volat, ne si venatus socium admiserit, prædæ etiam participem habere cogatur. Quum prædam quampiam conspexit, humili volatu prope terram fertur, ne aubus, quibus insidiatur, visus, fugendi ansam præbeat. Destinatum iam prædam inuasurus, velocissimo volatu, pernicipiq; alarum remigio à principio vitur, impetuq; quodam atque omni virium conamine ad eam rapiendam initat, ut primo illo motu ardoreq; plerunq; præda potiatur. Quòd si primo eo nisu vehementiq; frustrari cum contigerit, auem postea persequi desinit, non quòd viribus diffidat, aut desperet obtineri posse, sed veluti sibi ipsi, indignabundus ob rem minus prosperè gestam, succenscat, adeo ut sapenenter ad Dominum suum etiam vocatus redire nolit, & in arborem vicinā sedecat, tã diu in ea moraturus, donec ira illa deferbuerit. Si verò a uem ceperit, quopiam sese abdit, & magna cura plumis eam expoliat, mundatam totam, ne corde quidem relicto, magna cum auditate ac raptim admodum rostro lancinat, ac pedibus unguibusq; tenens deuorat. Quòd si ipsi cum hoste minimè imbelli, sed forti dimicandum est, pugnam eo artificio instituit, eoq; altu parat, vt necesse sit hostem, qui cum congressus fuerit, omnino vinci. Nam si solum fortiori res agitur, tum sese in aëre resupinat, vngues iursum versus intendens, alas contrā caudamq; inferius expandens, quibus tanquam solo in pugna nitatur fulciaturq;. Vnde fit, vt cum aduersarius voti compos fieri minimè possit, vel re infecta abire cogatur, vel omnino superetur. Ad hæc, vt cunque etiam rescadit, aut qualiscunq; hostis obrigerit, victor plerunq; Accipiter recedit. Ideoq; Aegyptijs victoriæ Symbolum erat, vt & Noctua, ipsi amica, consimili stratagemate vtens, Atheniensibus.

Cur prædā
non insequi
pergat.

Astus in pugna cū fortiori.

Victoris
molum.
Accipiter,
& Noctua
amici.

SYMPATHIA. ANTIPATHIA.

ACCIPITER, etſi paſſim in omnes, quibus præualer, aues rapinam exercet, atque ideo omnibus hoc nomine vel plerique ſaltem merito inuiſus eſt, & eſſe debet, cum quibuſdam tamen peculiare ac innatum quoddam odiũ pluſquam Vatinianum ſibi intercedit, quod Antipathiam Græci dicunt: adeo ut etiam non viſum, ſed auditũ tantũ naturali quodam ſenſu mirum in modum perhorreſcant. Omnes enim, quibus præ cæteri inſidiator, natura inſtinctũ cum facile percipiunt, auditore; & viſo ſtatim gaudiunt, quaſi timorẽ & indignationem ſuam prodant, fugiuntque; & quàm occiſimẽ poſſunt, ſeſe occultant. Gallinæ, ſi vocem Accipitris audierint, interim dũ incubant, oua viſitari, Plinius author eſt. *Anſeres & canes & magnas Struthiones nibili faciunt, contra Accipitrem, vel multo miniũ reformidant,* inquit Aelianus. Lepus vocem Accipitris exhorret latitans. Serpentibus aliique venenatiſtiſtiſque quoque inimiciſſimi ſunt Accipitres, ut ne vel Scorpiones eos lateãt ob exquiſiſſimã viſus acie. Sed ita à natura cõparatum eſt, ut quemadmodum ipſe multis animantibus terribilis eſt, ita ſuis etiã hoſtibus capitalibus non careat, quos vice verſa merito metuatur, ne impune oſiſſe putetur. In rapacibus Aquila eſt, quæ bellum cum eo acre gerit. Præterea Tinnunculus ei inimiciſſimus eſt, auiculas ab Accipitre inſidiante defendere ſolitus, maxiẽ verò Columbas, ut Plinius teſtatur: quas dum aëre fulcantes occultus fronde apprehendere cupit, Tinnunculus latrone conſpecto acre animaduërſa illi ſeſe opponit, easque propugnat. *Terr. t. n. Accipitres naturali poſitiã in tãtum, ut viſum vocemq; eius fugiant.* Qua de cauſa, habendam ſemper eſſe cum Columbis Tinnunculum auct Plinius monet. Verũ hoc loco Accipitris nomine ſpecialim præter morem ſuum vſus videtur, cum etiam ipſe Tinnunculus alioquin Accipitrum genere comprehendatur. Matthias à Michou auct ex Septentrionalibus partibus ad tetrã tradit rapina viuentem, quãritatis Aquile, ſed alis & cauda prolixioribus, in ſimilitudinem Accipitris, vocariq; à Molcouitis Kiczoth, ſuis Byalozor, quaſi albicantem ſplendorem, quod ſub albidã ſit ſecundum ventrem. Hanc omnes rapaces aues, Accipitres, Falcones in tantũ metuere, ut inſpecta ea tremant, cadant, & extinguantur. Crocodilum quoque hoſtem maximum habet, quem tantoperẽ pertimeſcit, ut eius metu vix ad flumen Nilum in Aegypto bibiturus auſit accedere. Si verò accedit, ſummã cauſa ac prudentia vitur, alas ſæpẽ inclinat in laſus, ad fugam ſemper paratus, ne improviſu à Crocodilo rapiatur, opprimaturque, ut Plutarchus teſtatur. Chamæleonti quoque viſ, teſte Plinio, *maximã contra Accipitrum genus; deſubere enim ſuprà volãtem ad ſe traditur, & voluntarium præbere lacerandum cæteris animalibus.* Quod indigniſſimẽ Plinium in Democritum Philoſophum contuliſſe tradit Gellius. Talem attractionem (ſi modò verum eſt, quod Plinius tradit, negat id enim Gellius) medicamentis purgantibus ineſſe ex ſimilitudine inter ea & humores noſtros, egregiẽ, ut ſolet, demõſtrat celeberrimus Ioan. Coſtæus. Pari ratione plãtã etiã nonnullã antipathia quadam Accipitri aduerſantur. Fruges & ex his conſectum panem quidam, inter quos D. Aurelius Auguſtinus, exiſtimarunt Accipitrem necare. Verũ hac de re & veritatẽ & mẽtem noſtram capite de Victu aperuimus. Plinius tradit: *Si quis vite nigra vilam inxerit, fugari Accipitres, cuiusq; fieri villaricas alites.* Quidam etiam referunt, oditiẽ eũ radicem iylueſtris alparagi, id eſt, corradẽ. Habet hoc Textor Rauifiſus, quo au hore, nescio. Contra, naturaliẽ cum quodam amicitie vinculo cum multis animantibus coniunctũ videmus, ut non tam affectus crudelitate, quàm naturæ quodam occulto inſtinctu cum iſs, quas paulo antẽ recenſuimus, diſſidere videatur, par alioquin omnium ex æquo hoſtis futurus. Antẽ omnia ipſius erga homines amor ex eo maniſeſtus eſt, quod eius ſocietate mirẽ gaudere conſpicitur, non tantum arte cicur factus, ſed dum etiam libertate ſua adhuc fruitor, adeo ut Ariſtotele teſte, in Thracia hominibus ſponte ſua venationis ſocium ac comitem, imò verò capturatẽ totiusq; ex venatu vilitatis reportatã autorem præbere ſeſe ſoleat. Quamobrem Aelianus *ſocum ex auiſus longẽ hominum ſtudioſiſſimum habere* ſcribit. Hoc etiã ipſius erga homines ſympathieĩ demonſtrat, quod idem author recitat, ſi modò verum eſt, *hominis cum miſer cordia affici, & mortuum lugere & in oculos eius terram ingerere, in quibus ſollicit Solis lumen ipſi gaudiſſimum atq; amicum habitare exiſtente:* imò ſi forte inhumatũ viderit, inſecta gleba humate dicitur, etſi illi hoc ut faceret, non quemadmodum Athenienſibus, præcepit Solon. In tantum deniq; religioſẽ hominem obſeruat, ut ſi corpus defuncti, non dico degultari, ſed attingerit, Aeliano teſte, ieiunij pœnam ſibi inſigat. Minus autem hoc in Accipitre, quod iſ ſocum ſerẽ inimicus, quia raptor ſcilicet, aut item cæteris auiſus exoſe, ſolus ſerẽ amicus & patronus competiat. Noctũ enim, ut inquit Plinius, *à reliquis aliſibus inſeſtata auxiliatur*

Accipi.

Gallinæ ſu-
ga & terror
auditi Acci-
pitre.
Leporis.
Serpentum
& Scorpionum.

Accipiter
non impu-
nẽ odit.

Antipathia
cũ Aquila,
& Tinnun-
culo.

L. 10. c. 37.
Lib. 4. de
Sarm. Asia.
cap. 14.
Kiczoth A-
uis quæ,
Byalozor,
Cum Croco-
dilo.

Lib. de Oſy-
ride.

Cum Cha-
maleonte.
Lib. 2. c. 8.
L. 10. Neſt.
Att. ca. 12.
Lib. 2. de
Stirp. nat.

cap. 23.
Cum plãtis.
Lib. 2. Con-
tra Mani-
cheos.

Lib. 1. c. 1.
Cum vitæ ni-
gra.
Cum aſpa-
rago ſylue-
ſtri.

Sympathia
cũ homine.

Lib. 9. Hi-
ſtor. c. 6.

Lib. 2. de
Anim. c. 4.
Admirandũ
cũ Accipitre.
Cũ Noſtra.
L. 10. c. 17.

ſū Turture.
L. 4. de abſt.
ab animal.
cum plātis
Mentha &
Sulua.
Cum Hiera-
cio.

Lib. 2. de
Anim. c. 43.
Cum auro.
Li. 10. c. 14.
Cur inſecū-
dus ſit Ac-
cipiter.
Calor ſecū-
dus qui.
3. De Gener.
ner. c. 1.
Ane: granes
cur ſecūda.

Accipitres
eſſe ſalaces.

Mars & Ve-
nus per Ac-
cipitres de-
notati.

Mulieres
morigera
elogio deco-
ratae.

Lib. 2. de
Anim. c. 43.

De Gener.
anim. l. 2. c. 5.
Lib. 9. Hi-
ſtor. c. 32.
Li. de Aucu-
pio.

Differentia
ab Ortu.

Cuculum ex
Accipitre

gigni quō in-
telligendū

Nidulatio.

Lib. 10. c. 8.
Lib. 23. de
Anim.

Accipiter collegio quodam naturae bellumq; paritur. In Turturem quoq; benignus eſſe, à Porphyrio ſcribitur, eò quòd hanc deprenſam dimittere ſoleat. Quare Aegyptij, ne quando imprudentes auem ab Accipitre dimiſſam guſtent, toto eòrum genere in cibo abſtinent.

Ex plantis ei amicae traduntur Sulua & Mentha inter herbas: Abies verò & Salix inter arbores. Sed omnium gratiſſima ipſi herba, cui ipſe nomen dedit Hieracium, & Lactuca Sylveſtris Aeliano; *vipere cibus ſucci affreſcit illiſum oculorum caliginem diſcutias.*

E metallis auro cū Accipitre maxima ſympatheia intercedere ab Aeliano narratur, quia inquit: *Os iſtius Accipitrū, ſi ad aurū admoueat, ſic ipſum illecebra quadā mirabili ad ſe allici, quē admodū Heracleotem lapidē ſua vi prædicā, quaſi præſtigijs & captiōibus ferrū ad ſe attrahere.*

GENERATIO. EDVCATIO.

ACCIPITER ob feruidum temperamentum minimè ſœcundus eſt; etſi, vt calida animalia pleraq; admodum libidinoſus. Non enim quilibet calor ſœcunditatis cauſa eſt, ſed qui probè temperatus, & cum humore ſufficienti coniungitur. Nā vt exiguus non ſatis mouet materiam, ita è contra nimis agit quidem, atque ad Venerem ſtimulat, ſed ſemen exccat, & nimis condenſat. Adde & alteram rationem ex Ariſtotele, quòd natura, vt ille docet, *humorem & ad crura vnguesq; & ad pennas, ac etiam ad genitalia loca ſimul nequeat tranſmittere.* Cū autem vncis in alas & pennas ſeminale excrementum vertatur, corpusq; exiguum, ſiccum & calidum habeatur, ſit vt multiplicare non ſint. Contra verò grauius & non volatilis, vt Gallinis & perdicibus, & reliquis id genus, multum eius excrementū ſit, quo & ſeminis & pennarum natura gignitur, quapropter mares eorū ſalaces ſunt, & femina multum materia ſuggerunt. Quin & tenuitas imbecillitas crurum facit, vt eorū natura ſalacior ſit & ſœcundior, quomodo & hominibus cūenit. Alimentum enim, quod crura ſubiret, in ſeminale excrementum tranſfertur. Quicquid enim inde Natura adimis, hic adijcis. Nam vncungues aues pede ſunt firmiore & crure craſſiore: vii & copioſius pluma veſtiunt, cauſa vitūs. Itaque his omnibus de cauſis præſecunda non ſunt. Nihilominus tamen ad libidinem propenſiſſimos eſſe Accipitres, veteres ſenſiſſe videntur: licet ſecus hic doceat Ariſt. Aegyptiorum enim ſacerdotes memorabilis illius commentū, quo Martem & Venerem per duos vtriuſq; ſexus Accipitres intelligebant, cauſamq; eam reddunt, quòd cū reliqua ſœminei ſexus animalia, maribus ſuis, qui aſſiduum concubitu depolceunt, minimè morigera ſint, vna id præſtet Accipiter. Trigefies enim vna die requieſcit, quantumlibet fecceſſerit, vocata à mare, iterum atque iterum obleſcitur. Vnde feminas maribus morigeras, ſiue in Venerem procliuius pronas, elogio Accipitris honeſtabant; diſſi- ſciles autem & moroſas ab huiuſmodi cognomēto repellabant. Aelianus etiam reſert, *aliquid eſſe Accipitrum genus, montium nominatum, quod ardens in feminas amore inſuauetur, moreq; hominum amatoria lenitate flagrantium, ſemper ſectando eas in oculis ſerat: Si quò clam femina abceſſerit, ex eo maximum capiat dolorem & clangorem fundat, viq; homines vehemente amantes ex amore vexantur, perinde amatorijs moleſtijs affligatur.* Imò verò quoddam genus in libidinem adeo proſuſum legimus, vt verno tempore: quo pleraq; in Venerem ruunt animalia, omni robore amiſſo, minimarum etiam auium moribus obnoxium ſit. Sed & illud eorum

Venerem intemperantiam arguit, quòd etiam cum ſpecie diuerſis, coitu ſapenuerit, miſcantur, vt Ariſtoteles teſtatur. Coeunt enim cum Aquilis, & ſpūtas Aquilas gignunt. Præterea cū aues libidine accenduntur, quicquid eſt rapaciu, cum Accipitre Aſteria congregiunt, vt ſcribit Tardius. Hinc eſt quòd pro diuerſitate parentum, audacia & fortitudine multum diſſerant. Cuculum etiam ex Accipitre fieri quidam exiſtimant. Quod tamen non ita intelligendum eſt, quaſi ille ex Accipitre tanquam parente gignatur (eſt enim toto genere diſſimilis, vt neq; roſtro, neq; pedibus aduncis) ſed tanquam imitata figura in Accipitrem tranſeat. Quamvis & hoc falſum eſſe, alibi oſtendimus.

Accipitres locis ſaxoſis & arduis perſiſq; excelsis ac præruptis nidum facere ſolent. Quamvis doque tamen non inter ſaxorum timas, ſed inter arborum altiffimarum ramos, ſummis cacuminibus nidulantur, è quibus, tanquam è ſpecula quadam ſeu arce eminentiſſima, iam ab incurvabilis ſpeculari prædam, alijs præceſſe ac dominari audeant. In iſula Africa Cerne in Oceano totius Maſſiliae, præter caterorum morem, humi, vt Plinius teſtatur, nidificant. Tria aut vt plurimū quatuor ova, & quinque quandoque, ſi Alberto credimus, pariunt. Vicenis verò diebus incubant, ex Ariſtotele & Plinio ſententia. Aelianus autem: *Accipiter, inquit, cum ex ſe tria ova pepererit, vñ ſolum ſelectum alit, alia duo frangit, quod iſum eo tempore facit, cum vngues amittit, quod tres pullos tum alere nequeat, vnguib; ſcilicet ad vitū parauim neceſſarijs deſtitutus.*

De om

De omnibus sanè in genere aduèis Aristoteles hoc scribit, quòd pullos, cum primùm prouolu-
landi facultas illis fuerit, nido expellat, percullosq; cogat discedere. Si similiter Albertus, quæ
circa hanc rem cum in aucupum relatu, rùm propria experientia obseruauit, his verbis tradit:
*Accipitres pullos suos volantes cibant ferè mensis spatio, & postea receunt ab eis. Et docent eas
capere aues quas viuas adferunt, & coram eis dimittunt, incitantq; pullos ad capiendam. Vbi au-
tem perfectè iam volaces & ad capiendū idonei fuerint, eijciunt aut relinquunt eos acq; deserunt.*
Itaque Aegyptij sacerdotes, si quem filios domo exactis ablegantē exprimere volebant, Acci-
pitrem focum vel incubantem pingere soliti erant, ita tamen rem accipiebant, vt qui abdi-
caret, vel à se reijceret, propter egestatē & inopiam id facere cogeretur. Nam eadē in Acci-
pitre causa fertur, cum A. pulæ non indigentia, sed fastidium in causa sit, vt vnum tantum in ala-
Honoriſcenius tamen alij quidā non infimæ classis scriptores, & fortasse etiam verius sen-
tiant, dum hanc seueritatem non in pauperiem, quæ Accipitris principatu indigna est, sed in
generosam eius indolem reijciūt. Quod quidem D. Basilus facit, vbi in hæc verba scribit.
*Accipitres circa pullos suos sunt crudeles, quia cum sint habiles ad volandum, cibos eis subtrahunt,
& rostro unguitibq; percutiunt, more Aquilaram, de nidis exire compellunt & cognunt, quia eos
audere docent, & ad preda excitant, ne adulti effecti, torpescant otio, & magis cibum querere,
quàm vigori animi consueſcat. Huius sententiæ attipilatur Cassiodorus cum ait: Accipitres, quo-
rum victus semper ex præda est, ferus suos nouitate marcentes, nidis perturbant, ne in molle otii
suscipiant, alij verberant in morantes, & ad volatum cognunt: ut tales debeant existere, de qui-
bus possit pietas materna præsumere. Hæc colubina vice adnectenda commodum venit ea,
quam Aelianus refert: Accipitrum feminas amantem historiam, quæ talis est: Accipitres inueni-
vere deligunt ex omnibus suis, & in Aegyptū ablegant, ad speculandas insulas quasdam desertas,
qua Libyæ adiacent. Ii autem vbi remiserunt, præuolantes eo alios deducunt: Inter ea Libyes pro pe-
grinatione illorum festum agunt. Cum ad eas insulas perueniunt, quas illi duo speculati con-
modiores sibi iudicauerunt: hic in multa quiete & tranquillitate paruas, & excludunt, passeretque
Columbas venantur, pullos cum magna redundantia alunt, deindeq; firmos ad volandū in Aeg-
yptum abducunt, in eamque paternam sedes. Alunt autem suos pullos, eodem teste, iisdem quibus
ipse vescuntur cibis, nempe carnibus, & sanguine.*

2. 6. Hist.
cap. 6.
Accipitres
pulos ad
predam ca-
piendam in-
struunt.
Filiorum à
parentibus
relictorum
hieroglyphi-
cum.
Lib. 7. c. 6.

In Hexam.

Lib. 1. Epi-
sto. 31.

Lib. 2. de
Anim. c. 43.

Quo cibo fi-
lios nutrias.

M O R B I.

PRÆCIPVVS & maximè Theologorum, Aegyptiorum mystarum, Philosophorum alio-
rumq; scriptis decantatus Accipitris affectus est pœnarū calus & renouatio. Quem effe-
ctum Aelianus quā lo fieri soleat, ita indicat: *De Accipitribus, inquit, audire memini, so-
lere eos antequam Nilus inundet, & agros operiat, ex penitis silas quam cōſenserint, dimittere
(ut rami fruticum iam arida folia) & alias nouellas, & elegantes producere, similiter ut arbores
comam. Tempus verò inundationis Nilus ex Claudiani huiusce veribus dicere licet, vbi ait:*
*Cumq; die Tithia canis flagrantior ardet,
Verapit humores madidis, venasq; calore
Compeſcit, radsq; potentibus æstuat axis.*

Tennarum
caſus.
Lib. 12. de
Anim. c. 40.

Quibus verbis dies canicularis describitur. Verū nō scire licet hoc ferè tempore, nempe sub ini-
tium Augusti mensis Accipitribus plenisq; quibuldam sub medium, nonnullis etiam sub finem
pennas novas perfici, & multò antè veteres decidere, nēpe primo vere mēſe Martio & Aprili.
Tunc enim primū nō mutare plumas incipiunt, & veluti senectam deponere, vestemq; obsole-
tam pennarum priorum eijcere, in quarum locum paulatim succrescunt nouæ, sub finem tan-
dem ætatis perfectionem adepturæ: ita in toto habitu nulla plumarum diuerſitas, aut diffi-
militudo conspicitur. Quia verò ratione istec renouatio peragatur, primus omnium patien-
tissimus ille Iob nobis declarauit; illis quibus diuinā admiratus prudentiam, verbis ita creato-
rem suum affatur: *Nūquid, per sapientiam tuam plumescit Accipiter expandens alas suas ad au-
strum? Quem locum enarrans D. Gregorius: Quia, inquit, per annos singulos pennam veterem
Accipiter noua nascente proijcit, ac sine intermissione plumescit penè nullus ignoras. Non
autem hic illud plumescentis tempus dicitur, quò in nido veſtitur, quia tunc nimirum adhuc
pulus ad Austrum alas expandere non valet, sed illa annua pluma describitur, qua laxata ve-
teri penna renouatur. Et quidem domesticis Accipitribus quò melius plumescere debeant, hu-
mida ac repentina loca requiruntur. Agrestibus verò moris est, ut flante Austro alas expan-
dant, quatenus eo membra ad laxandam pennam veterem ventis tepore concalſcant.*

Quomodo
pennas mu-
tent.
Cap. 39.
Lib. 31.
Expos. mo-
ral cap. 18.

Cum

*Domeſtici
vix renoua
ri pennas.*

*Pifus hebe-
tudo.*

L. 20. c. 7.

*Lib. 2. de
Anim. c. 43
Collyria
Hieracia.
Accipitres
hominum
maſtri in
ſanandis
oculis.
Lib. 9. c. 6.*

Cum verò ventus deſt, alis contra Solis radios expanſis atque percuſſis, tepentem ſibi auram fa-
ciunt; ſicq; capto tepore laxatè poris vel veteres exiliunt, vel nouæ creſcunt. Hactenus illæ. Te-
porem huiusmodi renouationis iſtius effectricè eſſe cauſam vel ex eo liquere poteſt, quodidia-
no experimento venatores comprobarunt, manuefactos Accipitres agrè admodum pennas
veteres cū nouis commutare, niſi loco vndiquaque obturato, ac tepente recludantur. Quibuſ-
dā verò pluma omnino non mutatur, præſertim cū prauis carnis vefci coguntur. Cuius
& aliorum omnium, quibus corripitur Accipiter, morborum remedia, eorumq; explicationem
in tractatum de arte Accipitraria conſulto reieciimus, illic latiùs de ijs pertractaturi. Hoc tan-
tū pluribus repetitum auctoribus addam, viſus, quem alioqui acutiſſimum obtinet, nōnun-
quam pati hebetudinem. Ipſe verò conſeruandæ, ſeu recipiendæ potiùs nativæ illius oculorum
clariſſimæ aciei ſtudioſiſſimus, ſibi ipſi eſt medicus; & vt Plinius vult: Laſtucam, quā Hieracium
vocat, ſcalpendo, ſuccoq; oculos tingendo, obſcuritatem cū ſentit, diſcutit. Ita ſimul & ſe
ipſū iuuat, & hominem, quid in ſimili euentu ipſi agendum ſit, monet. Id ipſum etiam teſtatur
Aelianus, vbi hūc in modū ſcribit: *Dū ex oculis laborat Accipiter, circa ſepes ſyluaticam laſtucā
enellit; cuiusq; accerrimū ſuccū expreſſū ſuis oculis inſtillans, ad ſanitatē reſtituitur. Hoc uſi me-
dicamento ad ſanandos oculorum dolores medici dicuntur, unde & collyria Hieracia, id eſt, Acci-
pitraria nominantur. Vnde videre licet homines ſe auiam diſcipulos præſertim, atque etiam præ ſe
ferre non vereri. Plinius Coturnices ſolas animalium, præter hominem, comitalē morbi ſentire
aſſerit. Sed quā re ad, ipſe viderit, cū Paſſeres in primis eodē corripī ex nimio coitu conſtet
& Accipitres & Gracculos Brod. ita quoque vexari tradit. Sed & de quadrupedibus id teſtan-
tur veteres. Nam Hippocr. & Plutarch. Capris & Ouibis familiarem cum morbum ſcribunt.
Rhodiginus id in Canibus, Felibus & Arietibus quoque obſeruauit.*

Æ T A S.

*Lib. 10. de
Anim. c. 14*

H *VIPS* alitis vitam, inquit Aelianus, aiant *Aegyptij* ad annos vſq; ſeptingentos pertinge-
re, quibus ego non faciliè crediderim. Certè nec vllum animal, vllamue plantam (neq;
Platanum neque Quercum excipio) ad hanc ætatem viuendo peruenire credibile
eſt. Viuacem verò in primis Accipitrem eſſe non negauerim.

30

VENATVS. CAPIENDI MODVS.

*Lib. 11.
Aucupium
Accipitrū
priſcis fuiſ-
ſe incogni-
tum.
Lib. 3. art.
Gymnaſt.
c. vlt.*

*In Paneg.
ad Auguſt.
auit.*

AVCUPII genus omne Panthera Vlpiano dicitur. Quid verò per Accipitres hodie
vbiq; gentium notum & frequentatum eſt, priſcis inauditum fuit. Nullum enim apud
eos exemplum reperiri eſt edomitarum in hunc vſum rapacium anium. Antiqui ſcri-
ptoris, cuiusmodi ſunt Ariſtoteles & Plinius, rerum omnium naturæ obſeruatores diligentissi-
mi (eſſi aliquo pacto venationis ipſius videntur, meminiffe, vt poſtea dicemus, nihilominus
noſtræ omnino diſſimilis fuiſſe videtur, vt oſtendit etiam celeberrimus Mercurialis) tam in 40
ſignem in domandis atque inſtituendis auibus ad rapinam hominibus vtilem, induſtriam, ſi ſuo
æuo in vſu fuiſſet, nequaquam ſilentio obuoluiffent. Ariſtoteles innuere videtur eo tempore
Accipitrem potiùs illicis auiſ locum tenuiſſe, quā prædatrix. Illex verò auiſ eſt, quæ Ari-
ſtotelei *παλιτρία* dicitur. Plautus: *Eſt ea eſt meretrix, leſtus illex, ad amatores aues*. In Accipi-
tribus igitur videmus quaſi incunabula eius aucupij. Nam ætate Sidonij Apollinaris videtur
maiore in cultu ac cura fuiſſe: vt omnia ſolent ex paruis & minimis augeri: Ita enim ſcribit ille:

*Quid volucrum ſtudium, dat quos natura rapaces
In vulgus prope cognatum? quis doctior iſto
Inſtituit varias per nubila iungere liſes?
Alite vincis aues: celeriq; per auiaplauſu
Hoc nulli melius pugnator militas vnguis.*

50

*Venadi ars
in quantum
creuerit.*

Quæ omnia induſtriam noſtram repræſentant, qua hodie vtimur in venandis auibus. Miran-
dum autem quippiam videtur, auem quæ perpetuò ſylueſtris fuerit, domeſticam hominiqu;
familiarem reddi, magno impetu æthere procurrentem, in pugnum heri redire, alias aues vſq;
ad nubes persequi, aſſequutam interimere, bellumq; potiſſimum aquatilibus & terreſtribus in-
ferre, & quandoque etiam quadrupeda, vt ſunt lepores & coniculi, rapere. In tantum enim
creuit hodie id aucupandi artificium, vt nec Ardeæ, nec Milui intra nubes conditi, humanas
manus poſſint euadere. Imò verò huiusmodi alites ſublimipetæ cum hoc prædonum genere
in nu-

in nubibus, tanquam in theatro congressi, spectaculum necis suae aucupibus vociferantibus, dimicantesq; suos ad certamen fortiter gerendum, quasi lanistis, adhortantibus, praeberere coguntur: vsque adeo pollet hominum artificium in audiorandis Accipitribus, & ad venatum sublimem instituendis, & mansuetificandis ad obsequium. Quod quidem ob incredibilem quam exercent adfert cum oblectationem, tum utilitatem, ad id gloriae atque dignitatis fastigium euectum est, ut magnates hanc sibi tanquam propriam fecerint, suisq; delicijs referuant. Est in tanto apud multas nationes, & Gallicae praesertim pretio, ut si quis huius artis inter nobiles & claro loco natus ignarus fuerit, in exiguo admodum apud eos honore sit, & tanquam praeclearissimae artis imperitus, quae una post rei militaris disciplinam, omnium nobilissima censetur. Qui verò de Accipitraria doctrina libro conscriptos Principibus & praesertim Gallofrancis dedicarunt, nil magnificentius praestare illis potuerunt, quam eorum & in venatu & Accipitraria scientia praestantiam, pleno, quod aiunt, ore praedicare. Veterum autem Principum laudes ab hoc argumento desumpta, talisq; honore nixas esse, nequaquam quis reperiat. Rationem verò, cur aucupij usus apud antiquos infrequens, atque parui habitus sit, quidam rejiciunt in exercitij, quod in eo obitur, lenitatem. Nullum enim exercitij genus approbant, nisi in quo corpus multum exerceretur, quo & fortiores & agiliores ad alia maiora obunda redderentur. Verum volatile hoc aucupium, cuius hodie studio nobiliores, quod omni organo oblectandi animi instructissimum sit, plurimum flagrant, antiquitas non solum non coluit, sed ne suspicata quidem est. Nota verò & exercita praefcis, Graecis, & Romanis venatoria fuit, quae simul & animum recreabat, & corpori robur addebat, simulq; militiae quandam imaginem gerebat. Quanquam autem istae per Accipitres instructos capiendi ratio, non tam aucupium, quam venatus quidam sublimis aut volaticus dicenda videtur. Proprie autem aucupium est illud studium tenuioris fortunae hominum, quod nec ipsum temere affirmem olim in usu non fuisse, nempe Noctua, Asione, Vlula, alijsq; quibusdam volucris captare alias. Illud enim violentum magis est, hoc infidiosum: hoc ex occulto, illud ex aperto: hoc blanda specie decipit, illud etiam antequam noceat, minatur. In utroque tamen ludico, non tam capture & praedae studere instituiamus, quam voluptati aucupandae aurium, & oculorum, & vel maxime animi. Nam, ut in sylvestri venatione, omnes aditus Ceruis pro libera fuga patimus: sic in illa sublimi & aerea, Miluos & Ardeas non humi captare, non in volatu depressore opprimere, aut incautus anteuertere solemus, sed aliti prius emissario generoso more vitum, imbelli quidem illo, sed tamen eas aues anfractu inaniter infesto consecutae, & territae, quoad sublimes euasissent, quum interim praedones illos alites sinistro brachio gestemus, obnuptis capitulis, nec antea manu mittimus, quod sublimius sit aucupium & caelestius. Licet autem praefcis paulò ante ignoratam dixerimus artem istam Accipitrariam, videntur nihilominus nonnihil eiusdem subuluisse, speciemq; quandam habuisse, aut saltem huius, de qua nunc scribimus, aliquod rudimentum, quod Aristoteles recitat in haec verba. *Circa Thraciam, quae supra Amphipolim est, & per prorsus ammiranda & ab his, qui non viderint, incredibile fieri aiunt. Pueri enim de vicis & agris vicinis ad aucupium aucularum ingressi, Accipitres sibi socios assumunt. Nempe cum ad locum capture aptum peruenierint, Accipitres clamando nominatim vocant, qui audita puerorum voce aduolat, & auculas deturbat in fruteta. Hoc quidem maxime aliquis miretur, quod Accipitres, quascunq; ipsi aues ceperint, pueris aucupibus decyciant, cum pueri ex omnibus capris parte tantum aliqua Accipitribus redacta discedat. Variat nonnihil eiusdem aucupij narratio, quam idem author (si modo utriusq; libri idem author est) loco citato priore ita instituit, Gaza interprete. *Thracia parte, quae olim Cedropolim vocabatur, homines societate Accipitrum per paludes aucupantur. Cum enim ipsi lignis, quae tenent, arduines, & fruteta mouerunt, quod aues emolarent. Accipitres desuper insectantur: quorum mens aues percussa terra repetitur, mox homines percutiunt baculis, itaque capiunt, in parte, quas ceperint, autem Accipitribus impatiuntur. Quod ad locum istum attinet, prior lectio verior videtur, ubi dicit Thraciam super Amphipolim positam, non autem olim Cedropolim vocatam, ut hic scribit. Thracia enim regionis nomen est, & Amphipolim Thraciae seu Macedoniae ciuitas esse, vel in super utraque sita. Cedropolim verò in Caria ponunt authores. Neq; Plinius, ubi hanc historiam tradit, eade per omnia cum Aristotele dicit. Haec eius sunt verba: *In Thracia parte super Amphipolim homines atq; Accipitres societate quadam aucupantur. Hi ex syluis & harundinetis excitant aues, illae supermolantes deprimunt. Rursus aucupes captas diuidunt cum eis. Traditum est, missas in sublime sibi excipere eos, cum tempus sit captura, clangore ac volatus genere inuitare ad occasionem. Hic Plinius in loco deferendo, quem Thraciae eam partem, quae supra Amphipolim est, facit, cum ea lectione quae nobis probatur, conuenit. Quare & alteri praefrendum esse, dicere liceat. Ceterum postrema illa Plinij verba (& cum tempus sit captura, &c.) mihi non suo loco posita videtur. Aristoteles enim pueros in Thracia scribit cum auculas aucupatur, Accipitres asciscere socios,***

Accipitrina venationis nobilitas.

Galli venationis huius studio, & quo in pretio eius periti apud illos.

Cur veteres Accipitrum venationem artes non celebrarent.

Qua venatio Graecis & Romanis nota.

Milui & Ardeae quo capiuntur.

Lib. 9. Histor. 6. 26 et in Mirab. Thraciae cum Accipitribus praedae partituri.

Lib. 9. Histor. 36.

Amphibolis. Cedropolim. Lib. 10. 8. In Mirabilibus.

focios, & cū in locū capturæ commodum peruenerint, Accipitres nominatim clamādo aduocare. Plinius verò ab ipsis Accipitribus clangore suo ac volatus genere (volant enim deorsum persequentes) homines ad occasionem inuitari sentit. Quod et si verum esse videatur, non suo tamen ordine & loco à Plinio scribitur. Primum enim Accipitres vocantur: deinde auculæ frutetis exturbantur: vel contrā. Tertiò auculæ ab Accipitribus homines clangore & volatus genere inuitantibus deorsum impelluntur. Quartò ab hominibus capiuntur. Postremò partem præmij loco in sublimi Accipitribus ibi excepturis reijcitur, quod Aristoteles dixit:

Lib. 9. Hist. c. 36.

Lib. 2. de Anim. c. 42

Anim. c. 42

Πρωτοι γὰρ τῶν ὀρίθων ὁ ὑπολαβάνων, quæ verba Gaza præterijt. Aelianus rursus omnino aliter aucupij hanc apud Thracas rationem describit, hoc videlicet pacto: Accipitres in Thracia accipi ad hanc rationē cū hominibus per paludes societatem aucupandi cōtrā: homines explicatis vestibus quiescere, Accipitres autem supernolantes exterrere aues & intrare testa cōpellere. Thracas si quas ceperint, aues cū Accipitribus partiiri, eosq; tū ad aucupij societatem fidos habere: sin cū his eam pariem, quas ceperint, autum, non cōmunicauerint, dissociari atque distrabi. Hac sane a cōmune Accipitres ipsi cōmodū sui vsū monstasse videntur, ipsaq; utilitate ad tentandā eorū manifestationem allicuisse, & velut inuitasse. Quamuis longo admodum pōst tempore in venationis vscum donato Accipitres, vt dictum est, legimus. Antiquissimi enim omnium eorum, qui Accipitratia huius artis mentionem faciunt, sunt Aelianus & Iulius Firmicus, quorum ille, qui paulò post Adriani tempora vixit, Accipitratiam hanc venationem se minimè ignorasse, satis prodit his verbis: Accipitrum genus est, quod esca illecebris capitur, idemq; mansuifacitum, nunquam posse recedit ab eo, quem experitur in se benignum. Idē alibi Indos tradita

Qui primò de Accipitratia varia scripserint.

Lib. 4. c. 26.

Indi aues ad venatum in

ficiunt.

Coruorum ac Miluorum pullos mansuetos reddere institueretq; ad venatum Leporum Vulpūque, adeo vt Canibus ad venationē tō indigeant hoc nimis pacto: Leporem & Vulpem cūcines carne appensa ad cursum dimittit, & mox immittit aues, carnem eis, quam appetit, adempturas. Illeigitur quanta possunt celeritate & impetu vel hāc vel illū cōsequuta carnem laboris sui præmij & esca desideratā sibi auferunt. Sic institutas ad prædam aues, deinceps in notatos Lepores & Vulpes feras emittit: quos illa vīdē spe solita esca prosequuntur, & mox captos dominis, vt prodit Ctesias, adferunt: loco autem carnis appensa, viscera capiorū, eis in cibū permittuntur. Ex his tamē Aeliani verbis colligere licet (si modò Ctesia alioquin fabuloso, fides adhibenda est) nō vltq; adeo recens omnino hoc fuisse inuentū, sed etiā ætate Ctesia multò ante Aeliani tēpora, in vsu venisse, sed Indis tantū, nō autē Græcis aut Romanis. Quare Ctesia auctore ab Aelianoz adducto, Indis & nō alteri vlli etiā æriæ huius venationis per Accipitres inuentio accepta erit ferenda. Nam post Aelianum, Romanorum, qui eius meminere, vetustissimi est Iulius Firmicus, qui fuit Constantini temporibus, Magni Constantini, filij. Petrus verò de Crescentijs Bononiensis Senator, huius artis originem nescio ad quē Daucum Regem refert: Prudentes antiqui (ait) videntes quasdam aues per aëra volitantes, illas causē capere laborauerunt, autimq; rapacium genera domesticare, vt quas per se capere non poterant, earū auxilio acquirere. Ei horum primus inuētor dicitur fuisse Rex Daucus, qui diuino intellectu a nouis nam Accipitribus & Falconib; eos domesticare, ad prædā instruere, & ab agrestudinibus liberare: post quem alij multi fuerūt, qui plures ipsarum autū rapaciū addiderunt. Hæc ille. Quis sit iste Daucus, aut quis rex eo nomine vnquam dictus fuerit, equidem nescio, nec me legisse memini: nisi, quod credo, Daucum pro Dauco, facili lapsu dicere voluerit. Author enim est Polydor. Verg. Lothericum Daucum Regem aucupio mirē delectatū, cuius studium & ipsi mortem, & Anglæ bellum attulit, vtilitatis apud eundem videre licet. Leander in sua Italia putat Fredericum Oenobarbum morem cum Accipitribus aucupandi, qua arte ipse plurimū capiebatur, primū in Italiam inuexisse. Quod tamen Colleenutius Henrico VI. Imperatori ascribit, qui Falconiam eam artem appellabat. Vt vt sit, aut quicunque tandem hanc artem primū exercuerit, hoc enim dubium est, illud certò constet, serò admodum Romanis ac Græcis eius vscum innotuisse, ac receptum fuisse. Quod tamen mirum meritò videatur. Nam leuis profectò Caroli Stephani ratio est, neglectam ab antiquis hanc artem asserentis, quòd in ea corpora ignauius, quàm pro robore corporis pareret, exercerentur. Est etenim hac nostra tēpestate, studium hoc inter alia principum, atque heroum exercitia longè commendatissimum, & omnibus oblectandi numeris instructissimum, siue ingenuitatem exercitij spectes, siue voluprati honestatem expandas. Siquidem hoc studio corpus moderatè longeq; expeditū, labore ac periculo minore, quàm altera illa quadrupedum venatione exercetur, vt pulchrè & doctè Conradus Heresbachius Serenissimi Principis VVihelmi, Cluiæ, Iuliæ &c. Ducis quondam primū præceptor, deinde à consilijs testatur. In quadrupedum namque persecutione immodico labore lassitudineq; per inuiadumeta, syluasq; impeditas venatos sæpe fractus fauiscit, aut in furibundum Aprum aut Ceruum effectatum impulsus in vitæ discrimen adducitur. Adde quòd hoc exercitium minor

sumptu atque apparatu perficitur. Nam ferarum venatio & canum omnis generis gregem requirit, & recta sumptuosa, ut interim raceam venatorum turbam, qui Canes ducant, vel insectentur feram, vel qui ad retia deficiant. Accipitrarius verò *ὁ πρὸς τὸν παρὰ νηυσὶν* solo Accipitri instructus suam artem exercet. Quo fit, ut hodie in maximo usu sit & generosa exercitatio existimetur, Principibus & Monarchis vitata, ut quæ voluptatis plurimum habeat. Inter Europæos Gallofranci sibi tanquam primis authoribus huius studij originem vendicant, quod, ut inquit Bellonius Gallus, *omniū retrò hominū memoria illud in primis coluisse, eoq; præ cæteris nationibus maxime delectari fuisse reperiantur*. Vale etiā qui de Accipitraria re apud eos scripserūt, suo q; libros Principibus nuncuparunt, à nulla re magis, quàm à illius artis peritia commendam cōmendationem, atque encomia sibi petenda existimarunt. Sed ut olim in hoc studium ardentius cæteris iucubuerint Galli, hoc sanè nostro auro, nullius non nationis potissimum heros ac diuites, ex æquo eximio huic oblectamento passim operā dare videmus adeo gnauiter, ut qui alijs hoc nomine antecellant, difficillimum studiicare. Venatio verò aucupiumq; quantum laudi vel vituperio danda sint, præclare Plato disserit. Exercetur autem hoc aucupium volatile, siue venatus æthereus (quocunq; tandem nomine appellare libeat) rapacibus auib; & præcipuè Accipitribus inedia vigilijsq; domatis. Quamvis in hunc usum non solum Accipitrum omnia genera domātur, verum etiam Aquilæ, Vultures, Milui, Corui, quibus ne aues solum, seu Lepores etiam & Cuniculos veniuntur. Quod etiam olim Indos sagittasse antè ex Aeliano retulimus. Videmus enim natura sua Accipitres, Miluos, Coruos innoxij aui-
 30 bus insidiari. Quare hoc agimus eo studio, ut quæ antè suapte natura sibi venabantur, nunc tanquam mercenariæ magisterio ac disciplina assuetæ nobis prædam capiant. Quod quidem diuersis peragitur modis, pro vario auium ingenio, vel etiam institutione. Alijs enim Accipitrarius auctem gestat pugno insidentem, comitatusq; Cane vestigatore, qui vel Perdices, Conturonesque, aliasque aues minore Accipitrum genere persequatur & è latebris excitet, ut auolare tentantes à prædatrice intercipientur. Pierunq; Perdices, Coturnices similisue aues, ubi hostem adesse senserint, in sublime sese attollere non audent, sed in fruteta sese abdunt, malunq; canibus, hominibusq; quàm iurato hosti Accipitri in prædam venire. Quod Oppianus etiam minimè latuit auctorem alioqui antiquum, ut apud eum est videre, ita scribentem: *Quiescentie etiā Accipitres aues capiuntur, res mira iucundaq; visu, Auces Accipitres circa aliquē arboris truncū deponis, vel potius alligat. Huius cōspectu metu alicula sub frōasibus sese occultat, & timore adstricti tāquā homines in vincere, cum subito apparuit latro, nullam in partem prouolare audent. Tū auces sic perturbatas & attentiones paulatim ab arbore destrahit. Maioribus verò Accipitribus Lepores minores etiam atque Cuniculos hoc pacto capiunt. Verum magnos Lepores sine Canum ope ægrè, et si eos adoriantur ac feriant, retinere queunt. Etenim, ut testatur Stippius, Accipiter mas rapere tantummodo potest eum Leporem, qui ad mediam corporis sui magnitudinem excreuit: tæmina verò etiam adulto Lepore poritur. Idem etiam Felem satis robustum ab Accipitre capie, vidisse scripuit reliquit. Crescentiensis verò non hos tantum, sed etiam Capreolos necdum adultos ferire atque impedire, ita ut nullo negotio à Canibus capi possint. Oppositam primo generi iam dicto venandi rationem tenent alij, qui emissā præ-
 40 dam diu circumuolitant, donec à Canibus atque venatoribus excitetur, quam pernicitate intruisti diripiunt, atque humi depressam conficiunt. Alij non nisi volentem prædam imperunt, quam fit impediri assequi non queant, circumuolitando in propinquo latrantem commoustrant, ut à venatoribus comprehendatur. Sunt & sublimipetæ, qui Ardeas, atque id genus aues in nubibus persequuntur cō usque, ut hominum conspectum euadant. Hi maxime sunt Principibus in delicijs, utpote qui Anates, Ardeas, Grues spectanda virtute è sublimi deturbent. Ardea enim quoties imminere hostem cernit, sublimis fertur in auram, hac eam insequitur Accipiter, siq; certatim nubes petunt, ut hominis sæpe prospectū effugiant, tantisper dum venatrix sublimior facta, prædam inuolutam vnguibus suis, in terram mutuo rotato deturbet, atque à leporarijs aut Venatoribus excipiat. Industrias aliquando huiusmodi aues Principes magno mercantur: siquidem constat quingentis aureis, atque amplius Regibus & Principibus venditas esse. Cæteri ad Accipitrum in vniuersum plures statuunt differentias, iuxta quas magis aut minus idoneæ ad venaticam hanc disciplinam censentur. Quædam ex quibus minimi momenti, sumuntur à loco natali, quæ maximam profectò in ingenio roboreq; differentiæ constituent. In primis enim Accipitres maiores fortioresq; nascuntur in regionibus Arcticis sicuti subiectis ac propinquis. Videmus enim fieri, ut Angliæ, Sueciæ, Daniæ, Russiæ, Borussia, alijsq; his finitimæ regiones, quod auib; aquaticis alijsq; animalibus victum Accipitribus largum suppeditent, languinolentiores & copiosiori spiritu præditos, ideoq; maiores, audaciores, rapaciores, ferociioresq; quàm vili ubi esse solent, producant. In alijs verò locis, ut in-*

In fine Se-
ptimi de le-
gibus.

Quæ aues ad
venandū in-
sitiui pos-
sint.

Lib. 4. de
Ani. c. 36.

Perdices
& Conturni
cū venatio.

Leporum
minorum &
maiorū ve-
natus.

Accipiter
mas quem
Leporem ca-
piat.

Accipiter
femina.

Felis ab Ae-
cipitric cap-
tus.

Lib. 10. c. 7.

Ardearum,
Græum, A-
natum fini-
tiumq; venat-
io.

Accipitres
magno ven-
ditos.

Accipitri
differentiæ
ab aptitudi-
ne ad venan-
dum.
Vbi præstan-
tiores nascū-
tur.

Lib. 10. c. 2.

quit Albertus Magnus, *secundū proportionem vigor, audacia, & ferocia in eis spectantur*. Crescē-
tensis eos ceteris præfert, qui in alpihus Illyrici de Brasia diffis nascuntur. Bonos item reperiri
tradit in alpihus Veronensibus ac Tridentinis. Helueticarū etiam alpiū ioga laudabiles gignūt,
cūm alij plerique, tūm Galanda mons Reticus, vnde Mediolanum & in reliquam Italiam de-
lati magno venduntur. Tappius præ ceteris laudat Germanicos, præsertim in Marca VVest-
phaliæ, quæ Serenifis. Cluiz Ducibus pareat, captos. Vnde in Belgiam, Galliam, Hispaniam &
Angliam deferuntur, ac maioris inter ceteros veniunt. Aliam insignem diuersitatem inter
iplos ætas ponit. Namq; ex omni Accipitrū genere alij sunt Nidularij, ita eos Budæus vocat:
qui vt idē ait, *ex nido rapiti sunt, & domi adoleuerunt*. Nidarios hos vocat Crescentifis & præ
ceteris laudari asserit, quod *Domini videri deserant*. Budæus tamen hos *ut obsequiosissimos, ita de-*
terrimos censet. Sitamen his vtendum est, quod alij desint, aut ita lubeat, nō prius eos nido exi-
re credos monet Carolus Stephanus Gallus, *quā perfectum robur habeant, quo saltem cūm albis iū*

Differentia
ab arate.

In Lande.

Nidarij.

Li. 10. c. 3.

Li. 5. c. 11.

Oyferux

nieds.

Prins au

nids.

Nestling.

Nestvogel.

Ramales.

Ramarij.

Brächners.

Ramage.

Eßling, seu

Aßvogel.

Peregrini.

Hornit ni,

Sori

VVildfang.

Anniculi.

Accipitrē

empruro,

quid obser-

uandum.

Sani ab æ-

gro distin-

ctio.

Sanitatis

indicia.

Morbofi si-

gna.

Mortis si-

gna.

Accipitris

bona signa.

in perica erecto quant corpore ac cruribus consistere. In nido captos Galli sua lingua Oyleaux
nieds vel prius au nids: Germani alij Nestling, alijs Nestvogel vocant. Ramales seu ramarij di-
cuntur, qui iam ferme adulti, & nido egressi, nido tamen etiamnum oberrant, ac ramulatione
hoc est, de ramo in ramum volitant, ac dum matrem sequuntur, capiuntur. Hos præferunt,
quod celeritate Nidularijs præualeant. Hos Galli Branchijs & Ramagē dicunt: Germani
Eßling seu Aßvogel. Peregrini, vt in primis volucres, sic contumaces, & maiore negotio cu-
rabiles, vt qui ab infantia non obdurerint. Hi tamen duorum generum Hornitini, id est, qui
primo anno capti, aliquandiu liberi volarunt ac diutū nidum reliquerunt, præstantissimi ha-
bentur, quod antequam deplumescent, mansuecant. Hos Galli Soros vocant, à colore Soret
dicto eorum idiomate, quem latine fuliginem dicimus. Germani VVildfang nuncupant. An-
niculi verò, id est, deplumes, qui iam pennas in feritate mutant, bimi, trimi, & deinceps, ad
obsequium redigi non possunt, fugitui plerūq; sunt. Quod si tamen probè domati, & apud
dominum manere eos contingat, optimi euadunt, quandoquidem interim dum adhuc feri es-
sent venationi assueuerunt. Empturus igitur aut capturus Accipitres ætate diligenter ob-
serua, vt quæ nen parum ad præstantiam, aut prauitatem faciat. Verūm an integra sint sani-
tate, ante omnia aduerte. Deniq; sanos certis iudicijs bonitatis ac præstantiæ à prauis discer-
ne. Quorum virumq; præstare hic te docebimus. Primum sanum ab ægro multis notis distin-
guere licet. Accipiter enim *agrotus*, inquit Albertus, *pennis & alis quodāmodo imhorrescit, ale-*
dependent, clamorosus est propter sensum doloris, cibū sapius rejicit incoctum. Demetrius Constan-
tinopolitanus, qui de Accipitrum educatione ac cura ad Imperatorem Constantinopolit. librū
Græcè conscripsit, hoc pacto cauere docet: Columbæ bibendum dato vinum verus odora-
tum admixto alaro, deinde Columbam Accipitri obijcito, qui si æger fuerit, non attinget eam.
Vel Accipitrem pone humi iuxta pedes tuos, & manum qua carnem teneas, quantum potes
elevatoro vocatoq; Accipitrem, qui si continuò ad manum adularis, sanum esse iudicabis: secus
ægotum & non emendum. Vel Isobem ferri benè tritam Accipitri obijce cum carne, qua so-
litus est pasci, hanc si deuorarit, partes eius interiores infirmas esse coniicies. Quod si aliquan-
do à deglutita scobe ferri, ossa eius vel articuli crepitum ediderint, interiora eius infirma fuisse
coniicies, auxilium verò ex hoc ipso remedio maximum ei futurum expectabis. Vel pulmone
ouillo calente adhuc ciba Accipitrem, & si nihil incommodi inde senseris, interiora eius sana
esse iudicabis. Si verò denterius habuerit, & ægrè cōcoxerit, signum est eum egrotare, & postri-
die inuenies eum tristiorem. Hunc ne emito: si verò, tuus sit, idoneam curam ei impendito.
Sanum verò esse, his signis, à Tardiū Gallo, qui vernacula lingua ad Carolum Octauum Gal-
liæ Regem librum de Accipitraria scriptum condidit, enumeratis cognosces. Si alui excre-
mentum continuū fuerit, non interruptum nec densum: Si turundis ingestis non humidus,
sed siccus aluo reiecerit: Si super perica tranquillè se gesserit: Si rostro alas suas repugnet ab
i inferiore parte vsque ad summam: Si pennæ eius veluti vacuæ splendeant: Si coxas æqualiter
teneat: Si venæ duæ, quæ in radicibus alarum sunt, motu moderato pulsauerint. Contrà verò
calore externo ac preter naturam affici Accipiter intelligitur, si eos aperiat: si lingua tremat &
anhelus sit. Frigoris signa sunt, si oculos claudat, pedē alterum eleuet, plumis imhorrescat. De-
fatigatus aut eger notatur, si os clausum fuerit, alas deponente, & crebrò respiret per nares.
Denique morti vicinus, si alui excrementum viride redditur, & quum in pericam ipse volatu
eleuare se non potest. Ceterū vt prima cura sanitatis merito tibi esse debet, ita etiam viden-
dum, ne dum illi soli intentus es, cetera negligas, & in ignauum, de genere, aut inuilem inci-
das. Quare signorum bonitatis in Accipitre peritus esse debes. Tappius Lunensis, qui Germa-
nicè de Accipitraria librum composuit, ait, sequi in probo Accipitre collum paruum & lon-
gum, nares amplas, linguam, & oris interiora nigra, alas paruas & breues, modicè inflexas, ferē
vt Gal-

ut Gallinæ, earumque pennas latas & validas, crura magna, lata seu plana & alta, quæ versus coxas angulato intervallo distent, magno versus pedes, modicè inflexa, caudam oblongam, rufam aut nigram, maculas in pectore fulcas, pennas dorsi puniceas, quarum extremæ albicent: plumas femorum gilvas seu subrufas, absque maculis: caudam etiam maculis, quæ fulminæ picta referant, insignem cum alijs diuersæ figuræ. Crescentienſis Accipitrum bonitatem ac pulchritudinem hinc cognosci tradit: Si sint magni, breues, paruo & oblongiufculo capite, pectore & spatulis crassius, tibijs amplius, pedibus magnis & expansis, pennarum colore nigro. Demetrius Constantinopolitanus in Accipitrum delectu Ophiocephalis secundas partes tribuit, ita dictis, quod caput Serpentum inſtat, paruum & planum habeant. Rotundos & quadratos oblongis præponit: Nares, inquit, sunt amplæ, citrinus color in naso admodum splendeat. Talis enim Accipitrem brevis vitæ futurum significat. Lingua optima, quæ nigra fuerit, deinde quæ dimidiatam partem, alteram nigram, alteram albam habuerit: pessima ex toto alba. Est etiam is brevis vitæ, qui vulgò *ελαφορρος* dicitur, nèpe quod maculas in naso habeat, quas Græci *ελας* vocant, nigras. Omnem laudatum Accipitrem pennas tredecim in cauda gerere asserit, & in digitis pedum veluti squamas inſtat Cyprini piscis. Vel circa vnguis radicem scissuram ceu lineam obtinere, vel infra alam pennam acutam versus latus aut humeros. Rostra Accipitrum nimis magna non probantur. Eos enim parum leues arguunt, ut docet Bellisarius. His itaque notis emendum Accipitrem, num probus sit, an secus, dignosces. Quando verò capiendi sint, & qua arte, nunc declarandum. Tempus Demetrius indicat his verbis: Accipitres capiendi tempus ante octauum diem Calendarum Iulij incipit, & vsque ad finem Iulij perdurat: de paruis loquor, qui; & nido eximuntur. Illorum enim, qui iam à parentibus ad venationem instituti sunt, capiendi tempus vsque ad vltimum Augustum extenditur. Rationes vero capiendi eos multæ sunt & variæ. Accipitrum pullos, ut inquit Demetrius, aliqui è nidis, scilicet oblongis ad arborem appositis: quidam, ut docet Albertus, fane longissimo è rupe demissi, at non sine periculo eximuntur. Verum, ut antè monuimus, sic captorum enutritio periculosa, simul & molesta est. Nam & tenera pullorum corpora faciliè ægrefcunt, & si præter spem conseruentur, tota die miserabiles voces edunt. Et, quando ne noctu quidem intermittât, & istam consuetudinem improbam perpetuò clamoræ retineant. Accipitres verò nondum adulti (nam annoſi haud faciliè laqueo, retiuè decipiuntur) non difficulter capiuntur, itretij hoc pacto: Rete sublime tenditur, & post id alligato Gracculo, auceps iuxta latens in tugurio sono fistulæ Accipitrem vocat, donec is propior factus Gracculum conspiciat, in quem conspectum mox inuolans intricatur & capitur. Quamuis Terentianus Phormio negat, *vel Accipitri, vel Miluio rete tendi* Cæteri, aut visco, aut fistula falluntur. Varro à Columbarijs Accipitres solere interficere tradit: *duabus virginibus inſcatis, distixis in terram inter se curuatis, cum inter eas posuerint obliquum animal, quod intercipere solent Accipitres, qui ita decipiuntur, cum se obleuerint visco*. Similem ferè modum Crescentienſis exponit ita inquires: *Pisco capiuntur Accipitres ceteræque aves rapaces. Nam in terram dua vel tres inſignantur virgule viscate, parum distantes & ad se inuicè inflexæ, in medio quarum ligatur aliqua avis, ut Columba, vel pullus Gallinaceus, vel caro, aut idem pro Miluis, Buteonibus, & huiusmodi alijs avibus rapacibus, quæ talia appetant, ad quæ cum aves venerint, capiuntur cordulis*. Apud Demetrium alios quoque modo diuersos Accipitres capiendi reperire est, nempe reti, fistula, visco. Ex quibus ille in primis est admirabilis, quo capiuntur Accipiter ab homine supino iacente, ita ut torus paleis aut herbis integatur, ne cōspici possit. Is manu sinistra auem, nimirum Gallinam, aut Columbam teneat, & fistula vocet Accipitrem, qui cum aduolarit, dextra apprehendat, & fascijs ritè obligatum in tugurio condat. Sed antequam huic capiti finem imponam, doctissimum hoc recentioris cuiusdam Poëtæ carmen de venatione colophonis vice addere lubet:

*Fenatio quanta offerat incommoda sulcis;
Haud difficile est dicere. Sed tamen videtur
Natura parens hunc homini dedisse ludum:
Sua obire manu retia: defigere varos
Nos cum docuit: cum Accipitrem redire iussim;
Iucunda canes cum leporarios creabat;
Nunquam faciens frustra aliquid cavensq; sine,
Damnosa tamen sum loca, sum tempora vites.*

L. 10. c. 30.

Ophiocephalus Accipiter.
ελαφορρος
Accipiter.

Quando & qua arte capiendi.

Lib. 1. c. 7.

Lib. 3. d.

Rust. 6. 7.

L. 10. c. 27.

INSTITVTIO AD VENATVM.

*Locus aptus
ad instituen-
dum Accipi-
trem.*

*Lib. 2. de
Anim. c. 2.
Mentha &
Salvia Acci-
piteri salu-
bris.*

Ebulus.

*Vbi collocā-
dus.*

*Pertica qua-
lis esse de-
beat.*

*Lorum quo
ligatur, qua-
le esse de-
beat.*

*Quo tempore
debeant ma-
nu ferri.*

*Cicuratio
optimā.*

Li. 10. ca. 4.

*Quomodo
portandi.*

*Accipiter es
ingeniosus.*

Inacundi.
*Quando ci-
bandi Acci-
pitres, &
quomodo.*
*Quando ala
propendet,
quid agendū*

CAPTO iam Accipitre locus eligendus est obscurus, & domicilium aliquod opacum, cui includatur cicuratus. Domandi verò ratio præcipua est, ut oculorum palpebris commissis, vel oclclusis fascia oculis, circuloq; cui insident, agitato, inedia longiq; vigilijs fatigetur. Quod si tenella adhuc ætatis est, locus temperatus esto. Frigidus enim loco repositus, ex renibus seu lûbis laborabit, & in vitæ periculū incidet. Hinc fortasse Albertus ex Aquila, Symmacho & Theodotione auis conferre plurimū scribit, *propter eam semper Mentha & Salvia collocetur aut spargatur.* Tardius subijci ei vult herbā Ebulū, cui similiter vis insit calefaciendi, & resistendi vitij renum & articulorum. Accipiter autem nuper captus, si tam validus est, vt in pedes rectus consistere possit, hisq; se sustineat, omnino collocandus est super trunculo ligneo, aut potius super pertica, quo commodius moueat & extendat alas, nec in terram impingat, aut offendant, aut sordes vllas contrahat. Pertica verò seu contum, cui insistere debet, nec admodum crassa nec tenuissima sit, nec inæqualis; sed commodiorata, ita vt ungues aperti, dum perticam complectuntur, interiorem pedis partem impleant, & nihil cauum seu vacuum relinquunt; & vt unguis posterior cum anterioribus coire possit & concludi. Achæ lineo aut laneo panno obducatur, ne ungues lœdat. Sit ex Philyra (inquit Demetrius) id est, ex Tilia; quidam tamen perticam ex Acere seu Opulo laudant. Albertus ex antè citatis authoribus Accipitrem super ligno Salicis aut Abietis semper federe vult. Alligandus est pedibus perticæ, sed vinculo paulò laxiore, vt dum volat reuolatur, facillè in ipsam redeat. Nam breuiore vinculo interdum si, vt ad volandum impeditus, ad perticam se allicendū lædatur. Porro cum plures Accipitres in vna pertica ponantur, interuallum inter vincula singulorum, circiter digitos viginquinque esto, ne, si inuicem se contingere possint, ex murua unguium pugna noxam percipiant. Semel enim assueti venationi, si inedia compellantur, ne suo quidē generi parcunt. Deinde pedibus eorum lûm alligabis, quindecim digitos longum, colore nigro, non rubeo, inuolatur Aquilas, quæ rubro colore eminens conspecto, carnem recentem ab eis ferri suspicatur, inuolant, & eos abstripiunt. Modica diei parte manu moderatè gestentur, diluculo scilicet, & vesperi; dum autem scilicet frigidiusculus est. Nam qui subinde & multum in ære calido gestantur, dum continuo volatu à manu aucupis propendēt, calorem supra naturam augent, pulmonesq; accendunt, ita vt breui omnino moriantur, exiguoq; ad venatum tempore viles sint, et si nullum eis adfuturæ mortis indicium appareat. Cicurantur optimè Accipitres, inquit Crescentienſis, *si plurimum teneantur in manu, & maxime tempeſtate in aurora, idē, in hominū turba, inter molarum ac gurgitum fragorem fabrorum strepitū, vt hisce aſſueſcens omne paulatim metum deponat.* Porro gestari debent in summo carpo biachiali manus, digitis introflum spectantibus: In summa verò manus parte aut in pollice insistere oportet, remanenti sunt: quod inde ad venationem non fuit impelli, & proijci possint, vnde fit, vt minus strenuè in prædam ferantur. Gestantur autem dextra melius, quàm sinistra, quandoquidem non solum, vt diximus, facilius & expeditius proijciuntur, atque inde ad volatum leuiore & perniciores feruntur, verum etiam equitationi id accommodatius est. Inter ascendendum enim in equum & ab eo descendendum, auis tutior in dextra, quàm in sinistra est. Quod si super manu irrequieti fuerint, & solitariint, reponere eos leniter & placide, vt recognoscere te familiariter & amare discant. Facillè autē & probè cicurantur, poppiniis siue sonis per labia ad fistularum imitationem efficitis, item palpis, & blâis verbis. Sunt enim hæc animalia exquisito ingenij sensu prædita, nec rationis memoriaq; pro sua natura expertia. Quicquid enim post exitum priorem feramq; naturam assumit, facillè per totam vitam conseruat. Caueat itaque qui Accipitrem gestat, ne quo modo eum lædat, sed paratum ac promptum ad insidendum manui, vel perticæ, suauiter manu demulceat, & propendentem fortè blandè eleuet reponatq; & quoad fieri potest, gestus eius omnes, affectusq; atq; vt dici solet, nutus diligenter obseruet, quibus per omnia morem gerat, neque vnquam vlla in re ei aduersetur aut repugnet. Est enim indignabunda auis & in iram prona. Inter equandum eam gestans, caueto diligenter, ne alicubi, præsertim in pratis, & ad parietes cō offendas, quod si fieri, si vllis in locis iniqua foret aut voliraret. Cibum aucupes seu manus factarij potius quod idē dabunt diluculo, circiter nonam horæ, eumq; laudabilem ac recentem, nec semper eūdem, ne fastidium pariat: Sed alium atq; alium quod idē, si fieri potest. Sic enim appetitus conseruat, & ipsa suauis vescitur, & cibum facilius concoquit. Interdum Accipiter alas suas non benè sustinet, quando scilicet nuper super manu gestari, aut in pertica stare cœpit, & tunc ex nimio ac irrequieto more calefactus, post

post frigescens, peius habet. Vt itaque hoc malum euites, ligabis eum super aqua, ea ratione, vt aquam ingredi cogatur, & mouendo concutendoq; se in aqua alas dirigat & emendet. Deinde expones eum aprico Soli, aut ad focum, quò calidus maneat. Aut per triduum vrinam semper in alas eius emitte, & probè eas sustinebit. Ceterum horæ spatium minus sefe lauet (Lauacra esse oportet ex aquis dulcibus purisq; vt fontibus & fluuijs petennibus) tertio plerumq; aut quarto die, vt fordibus alarum absterfis liberius & velocius volet. Quin & animosior, mansuetior, alacrior celeriorq; redditur, quo sæpius lauerit. Loro dabis carnem viam, non made factam. Si vis vt statim à balneo volet, asperge cum aqua pura. Tùm paucis diebus elapsis ab eo, quo instituire cepisti, tempore, parum de cibo consueto subtrahes, & vocanti adesse assues facies. Et primum quidem de manu alicuius propè astantis, in manum vocantis ipsum & carnem tenentis accipitrarij transilire discat. Hoc vbi iam satis didicerit, funiculum tenuissimum viginti quinq; cubitos longum extende, & per catenulam ferream anulum, cuius tenuissima sit circumferentia, ad pedem auis alligato. Funiculi extremitatem vnā Accipitri liberam dimittes, vt volet; alteram manu sinistra retinebis vnā cum carnis frusto. Debet autem manus pellibus validis muniri propter mucrones vnguium Accipitris. Et cū iam volat, eleuabis manum sinistram paulatim, & carnem ei ostendes, magnoq; cum clamore, sibilo & adhortationibus ad te vocabis & inuitabis, vt mox aduolet. Quod si omnino auolare voluerit, per funiculum retrahetur. Sic diligenter institutus, deinceps etiam reuocatus rectè ad te redibit. Cū in manu iam fuerit, permittit eis bis terque degustare, carnem, & tū, vt rursus recordetur cibi, cauere eam subtrahito ex vnguibus, ne pedes eius aut vngues lædas, aut tuam ipsius manum. Vulnerat enim vnguibus suis tanquam gladio. Obteges igitur carnem veste circa pedes Accipitris & paulatim digitis dextræ manus carnem extrahes, polliceq; sinistra elides. Subtrahens, manu dextra in humerum tuum se quam impones. Sunt qui eminus stantes Accipitrem itidem alicubi stantem funeq; alligatum ad se vocent, quod aui periculosum & noxiū est. Nam dum, celeri volatu ad accipitrarium magistrum contendit, lapide aliquo, vel a bore, fruticeue supra terram eminente intercepta & offensa, in solum quandoque se allidit & perit. Aut si fortè seruetur, propter malam tamen hanc consuetudinem, semper sibi tutum huiusmodi volatum fore credens, in posterum tandem læditur. Porro cū iam assuetus satis fuerit ad vocem magistri Accipitrarij promptè aduolare feritatisq; suæ nempe prioris libertatis omnino oblita, cibum super manu eius capere, tunc demum, & non prius eam funiculo solues, & vt protinus vocem audita aduolet, assues facies. Quod quidem optimè fiet opera eius instrumenti, quod ab effectu Reuocatorium Albertus vocauit, Budeo doctis. Latinus Scapus dicitur. Scapus alatus aptè dici posse videtur: Itali il Lodro, Germani Luder, Galli simili voce Loirre, & rappel, à reappellando vocant. A Luder Germani Luderem verbum, Galli Loirrer deriuat. Coniicio autem vocem Germanicam factam à verbo Laden, quod est inuitare. Inuitatur enim Accipiter circa cibo porrecto, & alta voce, vt ad manum tenentis hoc instrumentum venatoris redeat, reuocatur. Scapum hunc accipitrarij magistri oblongo loro iactant rotantq; ac protendunt pugno, simulq; receptui canū stentorea voce, id est, alta ac prolixiori, vt ab acuta in grauiorem procedat, cui in primis assues faciendi sunt Accipitres. Scapo aliquando etiam alæ adduntur, quòt Accipiter eminus videns Auem esse putet. Agitur verò rotaturq; ab Accipitrario, vt Accipiter ex motu viuere Auem credat, promptiusq; ad eam descendat. Quòd si redire detrederet, aut obliuiscatur, obijcienda ei auis aliqua. Amat autem præ cæteris expetitq; Columbū album. Ideoq; aut hunc aut aliam eiusdem coloris auem semper secum, cū ad venatum prodit, gestet aucupes; quā Accipitri sua sponte non reuertenti obiecta, ad redeundum eum inuitet. Recusat autem auis rapax reuerti diuersas ob causas; vel quia non satis assueta est portari, & manugestari: vel quia odit dominum suum, quòd durius ab eo tractetur; vel ob dolorem aliquē, qui recens eum afflixit. Nidarius quidem non tam facile fugit, quā qui plumas muraui. Quo verò pacto fugitiuæ auis vitium corrigendum sit, post inter remedia enumerabimus. Cū autem Accipitres sublimiugi potissimum, sæpe uenerò longissime auolent in alias regiones, etiam remotissimas, adnectuntur eorum pepibus tintinnabula cum orbiculis argenteis, quibus veluti indicibus insignia domini inscribuntur. Vnde sæpe in locis valde remotis capti, agnitis insignibus, ad dominos remittuntur. Huic rei fidem facit exemplum à Conrado Heresbachio allatum, quod ita habet: *Acceptimus*, inquit, à *quodā sereniss. Principis P. V. V. Wilhelmi, Iulie, Cisilie, &c. Ducis accipitrario, qui affirmauit, cū foris circa matutinum tempus in Menapij aucupio vacaret, Accipitrem venio abrepitum, eodemq; circa quartam pomeriana in Prussia venationi volatilis inuenisse, atq; in prada captum, agnitof, principis signo remissum, cumq; rogaretur, quo tempore capius cognitis eodem, quo auolat die interceptum fuisse. Aliquādo non quòd ita longè euagatur, sed aberrant in vicina loca, tam procul, vt tintinnabula exaudiri nequeant. Hoc accidit, quan-*

*Funiculo
quò ligandus
Accipiter.*

*Reuocatorium.
Scapus.
In Pandec.*

*Columbus
albus gra-
ta esca Ac-
cipitris.*

*Quibus &
cur tintinnabula pedi-
bus appenduntur.*

*Accipiter
perditus
quomodo
reperiatur.*

*Quo noctu
seruandus
Accipiter.*

doquidem sæpe prædam suam ad cauernas deferunt iuxta aquas (quò sit, vt sonus eorum non percipitur. Circumspicies igitur, vbinam cæteræ aues volitent, & vociferentur. Illic enim Accipitrem tuum esse putabis. Causa est, quòd aliæ territè fugiant clamoræ ac garrulæ. At si nequideris, neque audieris quicquam, ascende in locum eminentem, auremq; alteram ad terram sub mitte, ocella superiore, & audies aues vociferantes. Quòd si locus planus & apertus sit, frõtem in terram inclinato, & aure altera obturata audies, qua in parte auis tua rapax tibi querenda sit. Ita exercita atque instituta interdiu aue, noctu cum cubitum, somnum capturus te, recipis, collocabis eam denuò prope te in pertica aut aliter, modò commodè candelâ ardentem iuxta ponens. Solet enim lucerna in tenebris splendens liberam ac refractariâ ferocemq; Accipitrum ingenij vim emollire ac mitigare. Fumo verò læduntur, quapropter & ignis & lucernæ fumus ab eis arcendus est. Diluculo antequam dies illucescit, ante omnia capitis obnubantur, & manus choreca valida numitæ imponatur. Sic eo stractabis, donec scapus reuocatorius eis familiaris sit, & ab hominibus non amplius sibi metuant. Curabis autem ne inuitati scapo & ad manum aduolaturi, in humum cadere consuecant, sed super manum ipsam redire, seseq; collocare: quam vbi conscenderint, projicito scapum in mediam hominum turbam, vt dum eum prosequuntur, hominum consortio consuefcere, minimeq; illud abhorere discant. Deniq; cum manu deserta auolarunt, omnem in eis reuocandis industriam pone, hocq; in primis cura, vt scapi illecebris afficiantur, & ad protelium lubetres aduolent. Nisi enim reuocantem scapum eminus prospiciant agnoscantq;, & illicij eius, quasi quodam amore capti, faciliè sequantur, etsi probi alias, non laudantur. Ideoq; cum reuertitur, manumq; conscendunt, super ipso scapo semper pascantur, adeo vt viso eo eorum memoria ipsis refricetur. Postremo cum hæc omnia probè didicere, ad venationem deducendi sunt, cui non quoduis anni tempus eque idoneum est. Hyeme enim maior cibi inest auibz appetentia, vt & reliquis animalibus, & à coeundi ardore magis sunt alieni. Vnde hac venatu sat commoda æstimatur, æstatiq; & veri etiam vltimo præfertur. Fieri enim solet, vt si Maio mense Miluos aut alios Accipitres syluestres persequantur, horum amore capti ad dominum non redeant. Nam per æra deperdi sapius conspecti sunt. Veris etiam principium satis commodum venationi huic iudicatur. Tunc enim toto diei spatio venari licet propter æristemperiem. Vbi primum ad venatum produxeris ramales præsertim atque nidarios, non sunt subito emittendi in Perdices aut Columbas. Quia si robustior præda sese eis eripiat, victi sunt nimis timidi. Quin potius tyrocinium exerceat in Coturnices & minores huiusmodi aues, vt Merulas, Sturnos, Turdos. Aut si velis maiusculas aues capere, accisis alis auem grandiorè eis præbeas diripiendam. Eo exercitio sunt audientiores, vt valentiores etiam capiant. Hoc exempli gratia in Columba facere docet Albertus: Cum volueris, inquit, vt aucupentur, prima die accipe Columbâ, cuius alis detractæ sint pennæ: hanc supius fac volare, & sub pedibus eorum effugere, & vt iterum atq; iterum capiât eam. Deinde muta eâ subinde in melius volatrem, & propariis infirmisq; auibz fortiores, & maiores subsitue. Quod si Gracculos capere placet, simili ferè arte vteris, captum vnù penes te habeto, cui multas ex alis pennas euulseris, vt ad auolandu sit impotens. Dehinc in foueâ quampiam te abdes, Gracculumq; Accipitri insipienti projicito, & protinus Accipitrem manumittito. In Gracculis itaque & minoribus capiendis hac ratione exercitatus ac institutus, à manufactario, audaciam sibi comparabit, maioreq; deinceps animo, in magnas etiam aues inuolabit. Marentem ad aucupium non emittas, nisi videris prædâ auidum, tum maxime ad Gracculos, Gartillos atque Picas. Sed hoc quoque obseruandum est, ne emissus, nimis longè à capiendâ aue absit, nisi enim assequi se eam posse videat, irascitur, ac se penumerò in arborem aliquam propinquam aufugit, & ad dominu reuerti renouit. Quare tam diu retinendus est, si fieri potest, donec propè adeo ad auem accesseris, vt Accipiter è regione positus eâ videre possit. Cauendum etiam est generatim domino Accipitris, ne plus quam par est, illum de fatigat: neue audis himis Coturnicem aliarumue auium, multitudinem eum lædat, aut ad iracundiam prouocet: verum his, quas Accipitrem sponte sua appetere videt, contentus esto. Si prædâ ceperit, ex illa eum pascito, vt scilicet venationem laboremq; suum sibi profuisse non ignoret, atque ad venandi desiderium postea magis inflammetur. Si magna fuerit præda, parte eius tantum aliqua cibandus est. Alioquin sanguinis aliqd ei forbendum concedes, & cum prouocatione, sibilis ac blanditijs adhibitis reliquam prædâ partem vnguibus placidè extricabis, atq; ita assuefacies, ne lacerari aut rumpi vngues contingat. Inter pascendum, canes semper ei ad sint, vt eorum consuetudini assuefcant, eosq; sequi ac comitari discant. Sic enim ipsoru familiaritate fiet audacior. Modum, quo deinceps Accipitres ad venationem ferarum seu syluestrium auium sint instituendi, primum generatim, deinde speciatim hic è Democrito Constantino politano subnectemus; qui diffusè ac dilucidè vturq; prosequitur, in hæc verba scribit: Ter-

*Marente
non aucupa
dum esse.
Quid obser
uandum, &
quid fugien
dum in capi
enda præ
da.*

*Quid dandū
capta præ
da.*

*Venatio syl
uestrium A
uium.
Lib. 1. c. 8.*

tia antequam venatum exeat, die, parum alimenti præbebis Accipitri, & per totum diem ma-
 nu gestabis, etiam altera die propter collectam in eo pituitam, cibiq; parum omnino dabis;
 nempe ad nucis auellanae quantitatem, ac similiter manu gestabis tranquillè per totum ferè
 diem. Noctè sequenti somno fuitur quieto. Postridie ante Solis ortum, Deo inuocato, vt ve-
 nationi faueat, cum Accipitre ad pugnam aduersus aues alacriter te pares. Vbi iam parum à
 porta progressus, Accipitrem vinculo liberâris, & loris simul collectis sinistra manû chirothe-
 ca obuelâris, vndique circumspicies, sicubi volantes aues appareant. Atque vbi locum insidijs
 aptum deprehenderit, manum dextram Accipitri obtrêdes, & aliorum oculos inspicere simu-
 labis, celatôq; ita astutè prospectu tuo, cautè ad locum venationis procedes. Ad quem cum
 iam propè accesseris, cum impetu accurre, & auium gregem excita, simulq; magna vi & con-
 tentione Accipitrem de manu emitte, & vt in aues tanquam hostes audacter impetû faciat, al-
 ta voce adhortare, & magna celeritate Accipitrem sequere, vt priusquam aduersû aliquid pa-
 tiatur, præsentia tua eum iues. Solum enim & auxilio domini destitutum aues congeneres, vt
 Grues Grui, Anseres Anseri (hæc enim duo genera præcipuè gregatim degunt) opem aui ca-
 præ laturæ adsunt magna cum promptitudine, Accipitremq; vndique cinctum vulnerant, pen-
 nas euellunt, & auem captam rostris suis apprehensam trahunt: donec vel relinquat eam Ac-
 cipiter, vel simul cum ea pessunderet. Tu igitur placidè propius ad Accipitrem accedes, & fe-
 rarum auium genus dissipabis. Quo facto, auem captam accipies, & humi sedens pede altero
 pennas caudæ Accipitris subleuabis, ne quid de eis frangatur. Has enim natura ei cõtulit, vt hi-
 20 scè ceu gubernaculis aërem in quâcunq; liberet partè, remigio alarû sulcaret. Dein euaginato
 cultro, qui ad latus sinistrû gestandus est, fauces primû captæ auis incidet, & sanguinem sca-
 turientem calidû Accipitri bibendû permittes: & de carnibus circa collum, deinde etiâ de cere-
 bro, corde, iecinore, & ventre eum pascet. Postea pedibus apprehendens auem captâ, ac la-
 tentè & astutè carnem Accipitri subtrahes, ita vt dolû omnino non percipiat. Et sic ad nouâ
 venationem te parabis, quam alioquin Accipiter satur detrectaret, aut negligeret. Quare etiâ
 pedes eius, sanguine captæ auis illines, vt de alia etiâ capienda promptius cogitet. Est. n. Ac-
 30 cipiter memoria promptè valens, & præsentibus rebus scitè se accommodat, & contumeliam
 ab adulatione pulchrè discernit. Porro vbi tertio, aut ad summum quarto, ad venationè auo-
 larit Accipiter, non amplius eum emitte, etsi audius & promptus ad eam videatur, & de manu
 35 subinde prouolet, ne vno die nimis defatigatus, inutilis deinceps reddatur. Quietè enim re-
 creatur, & continui laboris molestia, graui plerunque morbo afficitur. Cæterum multæ sunt cau-
 sæ, quòd aliquando præda frustretur & aberret Accipiter. Vt enim in celeri volatu repente
 Aquilam viderit, tunc sanè metu fortioris auis se ipsum potius seruare, quàm aliam capiendi
 gratia persequi cupit. Sæpe etiam de manu incautiùs emissus, lumbos subito lædit, capturaq;
 frustratur. Interdum & loris intricatur, & alias multas ob causas impeditur & aberrat, quas
 paulatim studiosus venator experientia propria cognoscet. Refocillatum itaque Accipitrem,
 per diem vnum, aut alterum ad summum, ad pectus tuum admouebas, verbisq; blandis veluti
 strenuam auem alloqueris, cui per malum aliquem genium victoria impedita sit. Nam & lau-
 des & contumelias hoc animal agnoscit, & hominis voluntatem è gestibus conijcit. Quòd si
 40 post dictam quietem venari non recuset, nihiloque propter frustratam prædam tristior euase-
 rit, bene habet: sin ad volandum segnior necessariò magis, quàm voluntate fuerit, propter las-
 titudinem, quæ præcessit, mox eum cibabis, & solum aliquandiu quiescere permittes, atq; vbi
 domum reuersus es, ita tractabis, vt suo loco inter remedia Accipitris explicabimus. Si verò
 statim a præda frustrata in arbore aliqua insideat, tanquam dolore affectus, arte ea qua dixi,
 reuocatur. Quòd si vocantem tardius exaudiat, siue quòd natura durus & difficilis sit ad pa-
 rendum, siue propter frustrationem, siue propter contumeliam aliquam à te illatam (per hæc
 enim ad odium mouetur) Si sic, inquam, afficiatur, & arbori insidens magna diei parte, inspi-
 ciat quidem te, dum gestas carnem, non tamen descendat, tum carne in funiculum tenue
 (in laqueum scilicet funiculi) innexa ab vna parte, ab altera lapide vel ligno, quod eleuare se-
 50 cû non possit, alligato, è conspectu eius abscedes. Sic enim te nusquam viso, paulatim ad carnes
 aduolabit & retinebitur. Sed quoniam consuetudo ceu altera natura inhærere solet, abdicâ-
 tis venatione Accipitrem istum, & ad sobolem tantum procreandam seruabis, quam expecta-
 re ex eo præstat, quàm tam incommoda aue, tanta molestia ad venandum vti. Si aduersus præ-
 dam Accipitrem placet animare, vt nonnuquam necesse est, escam, qua tempore venationis
 vtiar, vino madefacto, aut si Astur est, aceti parum dato. Quando vis vt volet, da tres ossas
 carnis vino madefactas, aut pullo Columbæ vinum ex rostro infunde: deinde volare facias, &
 animosorem videbis.

Accipitrè
 à domino nō
 descendit.

Accipitris
 sensus.

Cause, cur
 præda fru-
 stratur Ac-
 cipiter.

De tractando deinceps & pascendo Accipitre, deq; peculiariû auium, nempe Perdici cum
 co ca-

*Deo nutri-
endus quā-
do instru-
tus est.
Lib. 1. cap.
194.
De gryllo a-
necredo que
Serinus est.*

eo capiendi ratione, idem Demetrius hunc in modum è Græco ab Ornithologo translatus scribit: Cùm Accipiter iam satis institutus exercitatusq; & nutritoris sui vocem ac sibilum agnoscere assuetus fuerit, ita vt cùm semel eum alloquitur, mox vel euolet, vel ad manum redeat, & inde emissus demonstratam sibi escam, vel scapum petat: denique eum ad venationē idoneus fuerit, pasces eum die ante venationē proxima carne caprina, vel ouilla, vel de gryllo puro, non nervosa, nec pingui, eaq; recenti, nec ad satietatem, sed dimidium duntaxat illius qua saturari posset. Quoddū recens & calida à mactatione caro fuerit, frigida vratur, sed eiusdem diei at si pridie mactatum sit animal, caro ne præbeat frigida, sed recalscacta, præsertim si tempus frigidum fuerit. Hyeme igitur cibum Accipitris in aquam tepidam iniice & expurga, si quod foris infederit sordium, tum extractam Accipitri edendam dato. Quoddū tepidam aqua desit, igne calscactam carne digitis contracta & celeriter circumage, vt calefiat quidem, non tamen exsiccat. At si aqua tepida simul & agno distituatur, languine puro madefactam escam sub axilla repones, ita ne carnē nudam attingat linteam, quo esca inuoluitur, sed supra indusium sit, ne odore corporis humani infecta, & suam, qua pollet roborandi vim amittat, & insuper Accipitri, noceat. Sic calscacta carne Accipitrem pasces. Iam nutritum loco confecto collocabis, solitoq; more tractandum ad octauam vsque aut nonam horam ibi manere sinas. Tum manu sinistra exceptum sursum atq; deorsum ages placide, cum poppyfmo siue sibilato oris, manu dextera interim anteriores & posteriores partes demulcens, & ita gestabis vique ad vesperam. Prodest hoc, & excitat auem ad venationem, & aluum promouet, & cibi appetitum conciliat. Vespero rursus loco solito eum statues ad diluculum vsque illic moraturum, & rursus cùm cubitus surrexeris, manu gestabis, idq; prope lumen siue ex cera, siue lychnum, sed fumum, vt antè monitum est, cauebis. Sibi se poppyfmo etiam vteris, atq; demulcebis, vt familiaris tibi & cicur reddatur, & ab eo amēris. Nam gestatio in manu, assentatio & poppyfmini mitem efficiunt. Debet autem canicula quoque venatoria, vt antè dictum fuit, ei semper adesse, cùm vescitur, & cùm sursum deorsumq; agitur, vt mutua familiaritate inter se assuefiant: & cùm opus fuerit, Accipiter canem seu socium, respiciat, nec tanquam ab hoste refugiat. Tum in aurora venatum exhibis, & circumspicies locum, qui non omnino planus & supinus sit: (Textus Græcus habet ὕψος) sed & riuo aliquo irrigetur, & fruteta habeat, non illa quidem continua, sed longiusculis intervallis distita, & qui non inæqualiter partim accliuus, partim decliuus sit. Hæc enim auius, quas Accipiter insectatur, conducunt, & refugia eis suppeditant: ipsi verò Accipitri, continuo nunc sursum, nunc deorsum volatum & laborem augent, & audaciam imminuunt, & aduersus aues ignauiores efficiunt, ipsius præterea aucupis gloriæ efficiunt. Porro locum nactus idoneum antequam Perdices te conspiciant, in solum subfido, & Perdicum cantus auscultato. Solent enim diluculo vocem quandam placidam & claram edere. Hanc tu secutus, locum, quā fieri potest, proximè occupa, leniter interim enuncians *ia, ia, ia*. Hæc enim vox Perdicibus persuadere solet, vt capita inclinent deorsum, & nō turbent prius, quàm illa, qui ita placide vocer, conspēctō. Cùm verò iam propriis accesseris, cōtinuè vocem *ia, ia, ia*, blandè repetito, & simul obseruato, ne paulatim dilapsæ è cubilibus Perdices tibi & venatoribus negotium inquirendi parent. His ritè peractis, ab eo, qui Perdices tranquillat & cohibet, tu qui venaris vnā cū socio, canes venaticos vincos tenebis, cumq; intellexeris Perdices loco quiescere, locum fruticosum & densum circumspiciens dilquires, quid ad refugium quoque latendi gratia aptus sit. Illic venationis socios statues, & ritè diligenterq; cum attentione progredi eos iubebis, & voces edere cōsueas, & sibilis vri, & virgis, quas pro more venatores ferunt, ramos obuios quosque ferire, item terram & herbas, & si quid aliud obuuium fuerit. Virgis confractis lapides proiciant aut glebas terræ, vt continuo sonitu Perdices exturbentur. Tu verò, qui Accipitrem manu læua gestas, Perdices euoluturas è longinquo expecta, & cūm vocem exturbantium audieris, vide nūm Accipiter quoq; vt primū volantes conspexit Perdices, inuolare in eas cupiat: non solues tamen ipsum, sed auertes parumper, ne videat, donec transuolarint: tum demum emites eum demonstratis Perdicibus, vt rectā à tergo eas persequatur. Emittes autem solerter manu porrecta cum blanditijs & exhortatione, vt animosum reddas, & vocem eō magis intendes, quò longius aues ille insequendo distabit. Similiter deinceps etiam singulis vicibus Accipitrem solues: nam voce familiari & consueta auribus hausta, audacior fit, & promptior ad persequendum, ita vt inter volandum vocem domini audiens, ne Aquilæ quidem aduētum, à qua conficitur, extimescat. Ceterū si nondum visis Perdicibus, cum prima exturbatorū voce ac clamore dimittatur, aberrabit, & fortè alicubi offendet, ac legnior ad venationem & inutilis erit. Hæc de emissionē dixerim. Porro vbi iam comprehēderit auem Accipiter, festinabis ad eum, propè ac placide accedens, & blanda voce consueta vteris, nempe *ai, ai, ai*: & ore sibilans assidebis, manu altera contos,

*Perdices capiendi mo-
dus.*

altera caudam apprehendes demulcebisq; & prædam pro arbitrio gustare, eaq; satiari eum, permittes. Deinde in sedem solitam seu contum leniter & sine molestia eum collocabis: nec illic sedem negliges, sed per diem ac noctem semper quinquies manu palpabis, & loco etiam movebis. Hoc enim modo & cibum gula contentum concoquet, & sanus deget. Si verò neglexeris, cibum minimè conficiet, & is, qui in gula relictus est, accescet. Vnde Accipiter non parum lædatur partim cruditate, partim odore prauo cibi corrupti. Hoc igitur si acciderit, diluculo eum manu gestabis, & ad secundam usque horam circumferens obserua, num alius soluarur, deinde ad cibum inuitas, modicè tantum de eo gustet. Postridie venatum exibis secundum modum præscriptum. Et cum ab exturbatoribus Perdices inquisitæ euolarint, eminus Accipitrem solues, ut à tergo persequatur. Sic enim solutus non dissipat Perdices, sed vno loco collectas, ut in fruteto, assequitur. Tum tu clamore vrgebis, sibilabis, & lapides (si opus sit) in Perdices emittes. Sic enim cogente necessitate vna saltem de fruteto euolat: & ab Accipitre capietur, quia capta non illic Accipitrem amplius vrgeret. Interea verò dum Perdicem à se captum retinet, cultro Perdicis guttur aperies, & caput cum cerebri medulla in duas partes secabis, & Accipitri permittes, ut vnguibus & rostro Perdicem fortiter apprehendat, & edat, te interim, dextra manu eam ad os Accipitris admovente. Dum autem Perdis sic ab Accipitre tenetur, noli Perdicem, quam manu tenes, ad te retrahere, sed molliter remitte. Retinet etenim Accipiter Perdicem vnguibus tum validè, ut nullo modo dimissus esset, sed quo tu magis traxeris, eò fortius apprehensus. Te verò manum dextram, ut dixi, laxius ac molliùs remittente, non poterit de capite Perdicis epulari, nisi vnguibus etiam reliquo corpore omisso, ipsam apprehendat. Illo igitur circa caput occupato, tu reliquum suffragatus in peram conde. Festinabis autem, ut cures carnosas duntaxat corporis partes, & medulla refertas ab Accipitre deuorari: offeas verò solenter vnguibus eius exenptas cani obijces, ut is quoq; edat & alacris fiat. Ergo si prima venatio benè successit, aggredieris alteram. Quod si inter volandum Accipiter Perdices ceperit, maior is labor est. At si in frutetum aliquod se obdiderint Perdices, Accipiter veiò sursum euolet, aut prope eas cõsistat, canem venaticum vocabis, & solito more alloquendo adhortabere. Quod si festinare ipsum, & subinde olfacere, & caudam frequenter mouere videris, illic latere scias Perdices, & quãto vna ex eis euolutura sit, obserua, ut simul voces, & horteris Accipitrem clamando, ἄλ, ἄλ, λᾶ' λᾶ, λᾶ. Hæ namq; voces animant Accipitrem & fortem reddunt. Si verò locus humilior, aut alioquin incommodus fuerit, vbi Accipiter deledit, reuocatum ad te sinistra excipe, & cum cane sequente Perdices inquire. Et cum ex signis prædictis Perdicum mortum obseruaueris, clama τὸ πρὸς. Ceterum Accipiter subinde audiens illud ἄλᾶ, ἄλ, volatum Perdicis obseruat, & ad capturam le parat. Quod si Accipiter, prædam conspexerit, & inuola e in eam gestiuerit, ab aucupe verò parum vigili & negligente semel aut iterum impeditur, nec volare permittitur, ignauior sic in posterum & prædæ negligentior. Sin verò cum attentione in fissus, vnam aut alteram Perdicem, aut plures faciliè nec multo negotio comprehendit, sexies aut octies emissio eius repeti poterit. At si propter impedimentum aliquod, duas aut tres tantum in diuersis emissionibus assequutus fuerit, idq; labore multo: fac ne amplius eum soluas, ne nimium fatigetur, & fame laboret. Est quando promptè de manu auolat, sed postea instat timidi militis, in arbore aliqua se occultat, & ad escam quoque vocatus redire detestatur, cui præterea pariter oblitus. Hoc si acciderit, siue propter loci difficultatem, siue propter rationem inordinatam, siue quòd nihil adiuuetur à cane, siue quòd cibum non apparet, oportebit te subire latibulum, aut frutetum, & cani pro more blandiri: & si quam habes absconditam Perdicem, siue viuam, siue mortuam, in Accipitrem latenter inijcere, aut si Perdis non sit, pullum Gallinaceum vel Columbam, & simul confecta voce uti, ἄλᾶ, λᾶ' λᾶ, λᾶ. Quod si ad te redierit Accipiter, nutries eum placidè, & non vrgebis, ne deinceps etiam in venata frustetur. Nam Accipiter, præsertim si nimium vrgeatur, venationem prorsus obliuiscitur & omnino inutilis fit, nisi arte aliqua emendetur. Dicunt autem imperiti quidam emendari eum, & ad venandi alacritatem reuocari, si cibis ei negatur: quod fortè aliquod rationis non habet, sed ita macrescet & extenuabitur. Quamobrem non istum, sed qui subiicitur emendandi modum probarim. Sint ergò duo Accipitres, alter scilicet ad venatum promptior; alter inerior, qui si venari non pergat, & in frutetum subire metuat, ut extrahat inde, quam sequebatur, Perdicem, tu alteram Perdicem promptiori Accipitri obijces, ita ut videatur illa esse, quam grauior Accipiter persequatur: & promptiorem ceu prædam natum ad te recipies: alterum longè abesse iubebis, & canem odore sagacem curabis iuxta frutetum collocari, ut prædam in eo latentem prodatur & Perdicem exturbet. Sic quidem Accipitres ignaui alacriores ac diligentiore s fiunt, & ad grauiorem deinceps inquisitionem præparantur, ceu qui frustra confectas fruteorum frondes extinuerint, agnoscentes.

*Accipitre
ignauiori
facto quid
faciendum.*

L. I. c. 196.
Phasianos
capiendi ra-
tio.

Idem Demetrius modum capiendi Phasianos docet his verbis: Aduersus Phasianos etiam exercendi sunt Accipitres, non tamen circa finem venationis. Postremæ enim Perdices capiendæ sunt, ut postquam de ijs degustauerint Accipitres, venandi labor desinat, non autem ex remissa, & leuiore persecutione, impetus vehementia hebetetur & infirmetur. Ex his tamen, verbis contrarium inferri videtur, nempe Perdices prius capiendas esse. Cæterum ad inuentionem Phasianorum vocibus & clamoribus nihil opus est. Strepitus tantum in frondibus, & ijs, quæ obuia fuerint, & sibi subtiliter edantur. Nam si clamorem audierit Phasianus, pedibus paulatim fugiens dilabitur, ita ut nisi à cane comprehendatur, aliter capi nequeat. At si strepitus in ramis & sibilidantur, metu affectus euolat è frutero, vbi later, & si aucups in propinquo fuerit, statim illo volante Accipitrem soluet, qui vel illico Phasianum capiet, aut saltem non procul elapsum, ut non multo labore opus sit. Plurimum autem iuuatur Accipiter, si è loco sublimi in prædam emittatur. Sic enim etiam solertes Accipitres minus frustrantur, & ineptiores maiorem sibi solertiam acquirunt.

Anates quæ
capiantur.
Cap. 197.

Anatum capiendarum rationem idem Demetrius docet: Cum Accipitrem animaduertis, inquit, iam inutilem factum ætate nimirum, nec amplius persecutioni Perdicum sufficere, exercebis eum postremò aduersus Anates. Assuefacias autem hunc in modum. Gestato eum manu sinistra, ut moris est, & à dextro femore tuo cymbalum æreum suspendes, quod cum opus erit, pulsabis. Tum Anatem admodum cicurem (hæc enim syluestribus similis est) alteri cuiquam committe in loco decliu seu humili tenendam. Deinde cum Accipitre accede propius, & cymbalo pulsato, ex composito, emittatur Anas ab eo, qui retinet, in sublime. Tu verò Accipitrem solues, qui faciliè capta Anate satiabitur, & similiter in reliquis quoque Anates deinceps sese geret. Eadem enim ratio in syluestribus seruanda est. Nam cum illæ in humilibus & nemorosis locis confidunt, Accipiter, ne ab ijs videatur, ad terram vsque demitti debet, & paulatim ex improviso accedendum, tum subito cymbali sono & clamore excitata aliqua Anas in altum subuolabit: de qua capta Accipiter guttet, ut ad reliquas etiam capiendas paratior sit. Capiuntur & alio modo quando scilicet non in stagnis degunt, sed eminus in aquoso aliquo loco confidentes Accipiter viderit. Mox enim ut vidit, persequi gestit, & aucups vltterius progreditur, ne ante tempus Accipitre conspecto diffugiant Anates. Cum igitur quàm fieri poterit, accesserit proximè, Accipitrem eis ostendet, & cymbalum pulsabit. Postremò in euolantes immittere Accipitrem. Debet autem Anatarius Accipiter sine tintinnabulo esse.

Li. I. c. 15.

Quum iam tempus fuerit venationis auium, inquit Demetrius, quando scilicet peregrinationem suam perficiunt Anseres, Anates, Grues & aliæ aues, aucups quotidie exeat ad aucupium Coruorum, & Cornicum, earumque auium, quæ regionem non mutant, nec peregrinantur. Hoc autem faciat circa calendas Maias, obiter & tanquam per ludum hoc aucupio se exercens, vsque ad tempus includendi Accipitris.

CIBATIO AD VENATIONEM.

Cibationis
tempus.
Lib. I. c. 4.

QVANDO, quomodo, & quo cibi genere Accipitres ante & post venationem pascendi sint; nunc exponere videtur oportum. Horam nutriendi Accipitris Demetrius quartam facit, postquam gestatus fuerit. Accipitres nidarii & ramarii, inquit Crescentis, nutriuntur bonis auibus & carnibus sæpius in die exhibitis, quò magis dominum diligere consuecat. Possunt eis etiam dari oua in paropsidebus fracta & agitata, & in aqua proiecta feruentem, & postea digitis constricta. Idem fit in mutatis penna à principio, sed cum iam cicures omnino facti sunt, semel tantum quotidie pascendi sunt post horam tertiam, absoluta iam prioris cibi concoctione scilicet, non antè. Hæc per prolobi vacuitatem perfecta ab expertis cognoscitur. Quod si cibus ex ingluuie delapsus non fuerit, sed in sequentem vsque diem in ea hælerit; tandiu etiam sine cibo relinquendi sunt. Si verò subsederit, bis ea die cibum offerre poteris tutò: nisi eadem aut postera die, ad venationem prodire lubet. Tunc enim Accipitrè famelicum esse oportet, ut audius in prædam ruat, & facilius ad dominum reuocatus redeat. Carnes edat recentes, & si necesse fuerit, intra biduum saltem maceratas. Hactenus ille. Sint autem carnes Agnorum, Ouium, Hircorum, Boum & Porcorum, cum pilis, si animalia adhuc tenera fuerint; sin adultiora, absque pilis. Quod si Accipitres labore attenuati fuerint, per vnum aut alterum diem tantum præbeantur. Nam si pluribus diebus eis vescantur, efferantur animis, & calculi in eis generantur. Dandæ igitur prædictæ carnes alternis diebus. Bubula raro conuenit. Pluribus enim diebus continuis sumpta cruditate parit. Est tamen apta ad purgationem.

Quales car-
nes conue-
niant.

Bubula ca-
ro.

nem, non quidem qualitate quapiam, sed pondere suo aluum deprimendo laxans. Datur autem hoc sine his aut ter mente. Quod si verò melioris penuria, hac aut alia autem pascere cogaris, lauetur primum aqua tepida, & paulisper eadē maceretur; deinde exprimatur, si hyems fuerit: sin æstas, refrigeretur aqua, neque tamen nimium exprimatur. Aqua enim pondus addit carni, & in causa est, ut citius per gulam descendat, intestina dilatet, & crassos humores, si qui insunt, expurgat. Non omnis autem caro, sed ea tantum, quæ crassioris succi est, ablunda est & præbenda illo tempore tantum, ut antè monuimus, quo autem purgare & attenuare visum fuerit. Caprilla & Ouilla quomodo quidem tempore conueniunt, Demetrio teste: dandæ tamē per interualla tantum modo. Ouilla subinde data, calculos gignit. Quare sanguinem hircinum rescentem, ut primum à mactatione coierit, dare oportet; ut qui calculos maximè dissoluat; ita ut ab hoc vino lapidem Adamantem vinci asserat. Caprilla calculos quidem in stomacho concretos probè dissoluit, sed stomachum aquosum reddit, & appetentiam deiecit. Leporina cum sanguine data sine ossibus & medullis, prodest. Nam si ossa & medullas simul deuorat, vermes in ventre citius generari aiunt. Vnde aucupe causam ignorante Accipiter interit. Ceruina ad satietatē cōcedi non debet. Est enim difficilis cōcoctū. Potest etiam Vrsina, si contingat, pauca & calida præberi. Copiosius sumpta etiā hæc plurimum grauatur. Miratur Tappius Accipitrios magistros quosdam præ aliarum carnum inopia Catulos Accipitribus in cibum mactasse. Verum hoc rarum non est. Quinimo Demetrius præcipit, ut catulorum seu canicularum sanguinem totum calidum vnā cum carnibus edant. Calculos qui in ventre concreti sunt, dissoluit more hircini. Murina sola etiam quotidie data aut saltem alternis diebus iuuat, vnā cum pilis, omnibusq; interaneis utilis. Phlegma & bilem purgat, fluxiones pituitolas reprimat, calculos soluit, coryzam seu grauedinem instantem pellit, stomachum dissolutum corroborat: in summa omnino salubris est. Suilla inter insalubres carnes ponit Tardius Gallus. Demetrius hanc commēdat, Accipitriq; exhibet, & tum præsertim, cum macilentus fuerit. Ob enim eorum corpora reddit & impinguat, hyeme verò præsertim datur, cum frigore læsa & consumpta fuerint.

Ex autem genere Gallinas laudabile Accipitri præbere alimentum accipitriaræ rei auctores testantur. Vnde, inquit Tappius Lunensis, *ipsis præter cibū consuetum, nonnunquā modicum quid de coxa aut collo Gallinæ esse dandum, quod hic cibus cum corpulentum reddat. Cæterū* *30* *ad cæde adhuc recente caleant, quæ offerendæ sunt Gallinacæ carnes. Eæ enim nō parum eis sapiunt. Alæ coxis præferuntur. Et coxæ si refrigerint, non dantur vtiliter, sed in aqua calida rursus calefaciendæ sunt, & similiter venter & lumbi, quæ partes si absque aqua calefiant, insalubre præbebunt alimentum. Frigida verò Gallinæ caro data, venæm auis turbat. Hoc tantum nomine quidam Gallinacæam damnant, quod si frequenter exhibeatur, quoniam dulcis ac lauta est, & cum Gallinæ vbique ferè reperiantur, auis harum deliciarum desiderio, si inter volandum Gallinam conspexerit, præda relicta ad illam se conuerteret. Verum huic malo ita obuiam eundem tradit Demetrius, ut caput, pedes & alæ Gallinæ aui offerendæ prius detruncentur, quod scilicet domesticam autem se edere non intelligat, neque neglectis deinceps feris auiibus circa casus obuolitet. Insuper si hoc vitio laborauerit, pasci eam iubet Tardius *40* *oculis minutis, præsertim Hirundinibus aut Columbis, quæ iam primum volare incipiunt, Adultarum enim carnem* idem auctor reprobatur. Demetrius interim simpliciter inter aues Columbæ Accipitris esui *50* *utilissimam* tradit: *alis & pedibus minutatim concisis. Siis tamen ad breue tempus monere fatetur. Corui cor, cerebrum, iecur & perparum de pulpa pectoris concedit idem* Demetrius: *sanguinē omnino vitandum scribit, utpote falsū & perniciosū Accipitri, sicuti omnia falsa.* Idem de Cornice dicit. *Ossa etiā, idem inquit, & interiora relinquenda.* Vtunt ac noxiā situm exitant. Cæterū Anatis caro omnis & sanguis conducit maximè: tē Gruis. Anserina quoque perutilis est, sed absque multo sanguine. Nam si copiosū Anseris sanguinē sumperit, corde grauatur, & sicut homines ebrii vim rationis obusam habent, & temerè sese gerunt: Sic Accipiter atque iam concoxerit, ad venatum ineptus est. Ardeolæ cerebrum cū corde & iecinore edat, si opus sit, ne scilicet tristetur Accipiter, si nihil de suo labore præmij acceperit, & alacrior ad prædam fiat. Carnes cæteras tanquam noxias linquat. Lari etiam, si fortè capiatur, cor cum sanguine, & paucis de pectore carnis edat: Reliquæ eius partes virosæ & graues sunt. De Mergo ad satietatem edere potest. Est auis hæc dulcissima & facilis cōcoctū. *Uridis etiā caro,* *60* *non & pica utilissima est, auctore Demetrio. Tardius verò pica carnem amaram, & noxiā esse asserit. Sed ea diuersitas ex ætate nasci potest, ut suauior & salubrior sit pullorum, deterior annosarum. Præterea Palumbi & Merula carnes tempestiuè datæ, non minus quàm Gallinæ, iuuant. In vniuersum autem Cerebrū auiū commendatur Tappio, utpote laxum & facile concoctū. Medulla ex curvibus eidem præfertur. Pinguedo etiā si huic credendum, ex calidis auiibus* *70* *sumpta**

Caprilla,
& Ouilla
caro.

Sanguinis
hircini &
in atterēdo
calculo.

Leporina
caro.
Ceruina.
Vrsina.
Canina.

Murina.

Suilla.

Gallinacæ.

Columbina.

Coruina.

Anatis car.
ro.

Gruis.

Anserina.

Ardeolæ
partes Acci
pitri falsu
bres.

Larus.
& tis.

Pica.

Palumbi.

Merula.
Cerebrum.
Medulla.

Pinguedo.

Lingua.

sumpta conducit, & venas, & ossa purgat, pennasq; valdè confirmat. Lingua optimè quidem sapit Accipitri, sed cæteris alimentis postponi debet. Cor omnibus partibus præfertur, & nihil eo suavius gustant Accipitres, quod Aristotelem, Plinium aliosq; ignorasse miramus, qui

Pulmo.

*Quib⁹ carni-
bus abstinere
v. debet Acci-
piter.
Sal.*

Accipitrem corde abstinere falsò scribunt. Pulmo, etsi non admodum laetus sit, faciliè tamen concoquitur: iecur difficulter. Abstinere vero debet Accipiter carnibus cuiuscunq; animalis triduum maceratis, & multo magis à carne olida. Parit enim luem postulentem, & calculos, & interanea putredine afficit, vnde subitò perire contingit, vt ex animalium etiam quæ libidine agitantur carne sumpta, aucepe causam ignorante. Caro etiam cum sale minimè danda. Sal enim in corpore Accipitris dissolutum, iuxta Demetriũ, vitalem eius spiritum exinguit: & sine carne per se datus, viscera Accipitres perdit. Intestina pro alimèto dari non debent, nisi cū ventrè solueret corpusculè purgare libererit. Renes & Lien improbantur. Pinguedo etiã cuiuscunq; animalis, inquit Demetrius (hac in re à Tappio discors, qui in superioribus ei suas dotes attribuit, commendatq; in cibo Accipitris non conuenit, quòd facultatem concoctricem impediat, & stomachum laxet. Deniq; oleum cum sale Accipitri inimicum asserit: quanquam id de inueterato oleo æquè intelligi possit.

*Intestina.**Renes.**Lien.**Tinguedo.**Oleum.*

*Cibi quanti-
tas.*

Quantitas alimentorum hæc esto, ex Demetrio: Edat Accipiter lance appensam carnem, scilicet Ouillæ uncias nouem, Caprinæ uncias decem, Hircine nouem, Ceruinae octo, Leporinæ quinque, Suis magnæ sex, Porcelli septem, Catuli octo, Vrsinæ sex. Ex auibus verò vt Grue, Anserè, Perdice, Palumbo, Turturè, Merula, Sturno satiari eum licet. Diligenter autem & libidine caueat ab ossibus, pilis & pennis. Alibi tamen idem author hæc vnã cum carne de uariis peritile esse scribit, hæc scilicet ratione, quòd cum aspera & sicca hæ partes sint, pituitam stomacho inherentem abradunt, & secum educunt. Vnde Accipitrè à diuersis morbis liberari contingit. Cū autè palces eum, non dandũ quantum petit, sed escã nonnunquã subtrahes, vt à pastu per interualla quiescat. Sic. n. suauius edet. Sed cura ne videat carnẽ, quã subtraxisti, & audi- do ad eã motu incitatus fatigetur. Deniq; fac, vt paruas aues deplumet, vt tui solet facere.

*Quo cibis
offerendus.*

MORBOSORVM ACCIPITRVM DIÆTA.

QVANDOQVIDEM Accipitres singulis annis semel plumas in auarijs amittunt, quæ res cum non minimam Accipitrinæ artis partem in se cõplectatur, magnæq; admodum diligentia sit obseruare, quãdo, quauè ratione id fiat, de eo pertractare iam agrediamur. Tempus mutationis Albertus, si Accipiter anniculus fuerit, Calendas Iulias, si uerò senior, ac aliquoties iam plumas deposuerit, Calendas Ianuarias statuit. Crescentiensis verò mense Martio, vel Aprilis cauea includi eam ob causã præcipit. Verũ hoc tibi certũ instantis in nouandarum plumarum temporis indicium Tardius assignat, si manu impostus, vt solebat alias esse tranquillus, minimè se sitat, sed irrequieto assidue motu oberret. Certissimum autem in auarium recipiendi Accipitris tempus habebis, cū iam sponte sua pennas quasdam abijcere incipientem videris. Diebus verò viginti antequam cauea includas, æternis dicibus hocq; medicamentũ ei dare iubet Demetrius: Oui vitellum cum pauco melle, & a quali rosaceo oleo misce, & intinctas in eo carnis recentis tres buccellas edẽdas Accipitri præbe. Deinde cū iã propè fuerit tempus, vt includatur, tribus aut quatuor diebus antè, ouillum cerebrum adhuc calens quotidie ei in cibo dabis. Ex communi autem omnium præcepto auarium parandum est pulchrum & peramplum, aut saltem mediocre, utpote quod includendæ auis capax sit optimè, vel loco eius cauea magna. Ostium Solem orientem spectet, aut alioquin loco calido, & Soli exposito, vt iuxta muros plagæ meridionali oppositos, collocetur. Tempore verò calido in domicilio frigido. Quidam caueam ab omnibus plagis fenestras habere volunt, idq; in primis curare, vt quouis tempore calida æris constitutione auis fruatur. Hinc quidam si vnicum tantum ostium, aut fenestra panditur, eam versus meridiem patere verant, ventos ac pluuias vitandi causa. Aëstus verò nimius etiam inutilis est. Debet autem auarium virgis septum esse, non vitro clausum, ita vt & satis sit luminis, neque aui exitur pateat. Vitrum enim statim frangit, si vel ludendo, vel allidendo in id inuoluit: fracto vel auolat, vel fragmentis eius læsus perit. Sit autem in medio auarijs pertica transuersim extensa. Alij tam amplum esse volunt, vt duas aut tres perticas capiat, per quas Accipiter transiliat, & ubi libererit, insideat. Plurimum enim hoc exercitio proficit. Locus auarij sit solitarius, à puluere & fumo immunis, & quò nullus sit Gallinis accessus, ne pediculis earum Accipiter infestetur. Impones autem, vt iubet Tardius, sabulum, & tertio quoque die herbas recentes, salicem frondes, ac cespitem herbarum viridum.

*Mutationis
seu de iunij
peanarum
tempus.
L. 10. c. 4.*

*Auarij de-
scriptio.*

ridium. Sed antequam in caueam immittas, a pediculis prius diligenter eum mūdato. Demetrius *aqua seu decocto Lupinorum ablui iubet*. Arcet utrumq; pediculos. Idem cum arena pumicem in caueam injici vult, fortasse ut rostrum affricando acuat. Perticæ vas rotundum subijci-
tor, cuius latitudo sit trium pedum, profunditas dodrantalis. Aquam autem paucam conti-
neat ab initio, cum auis primū includitur, nempe ad duorum, aut trium digitorum altitudi-
nem, ut bibere tantum possit, non lauare. Vbi verò pennas iam pulchrè subnasci videris, tum
vas implebis aqua, ut etiam lauet. Debet autem quotidie mutari, & vas diligenter lauari. Nam
si fortè excrementum in vas inciderit, & auis ex illa aqua vel biberit vel lauerit, statim corijza
corripitur, ac interit. Vas autem latum amplumq; & moderatè cauum esto, ne dum lauat, pe-
ctus offendant, aut pennas recens pullulantes peruertat. Tales enim illæ manent in posterum,
quales ab initio formantur.

Ales e manu magistri seu mansuefactarij cibandus est, quò facilius cicuretur, nec metuat
sibi ab hominibus. Quòd si non ex aucupis manu nutritus fuerit, sed (ut quidam faciunt) ex
perticæ alligata carne, breui effertur, hominib; accedentis consuetudine, in cauea perturbatur,
seipsum offendit, & planè ferus redditur: denique si iam pinguis euaserit, faciliè in morbum in-
cidit. Nutriendus toto defluuij tempore carnibus puris ac calidis, id est, auium, aut aliorum ani-
mantium viuentium, vel saltem ante vnum diem mactatorum, nunc huius, nunc illius, subinde
mutando, frequentius tamen eorum, quibus ipsum maximè capi nosti. Si carnem fordidam
ingesserit, calculos in ventre generat, ac perit. Septem aut decem dies continuas pullis Colum-
barum vnà cum sanguine ciberetur, deinde tres alios, carne non nihil macerata in vrina. Quod
si vis auem sine carniū esu pennis veteribus exui, vitellum oui duriusculum coques, coctum
in aqua refrigerabis, ac deinde absterges. Et quando eam primū eo pascere volueris, quo fa-
cilis affuescat, miscebis vitellum cum sanguine Gallinæ, aut alterius auis. Verū cum sic in-
choas exercitiū desist, ne in otio cibus nimium faturata de valetudine periclitetur, alternis die-
bus modo solidiores cibos, modo liquidiores, leuiorēq; offeres. Quum verò alarū pennas
præcipuas mutauerit, solidiores cibi dādi sunt, offaq; vetperi, dummodo deinde guttur discer-
ptis auiū collis impleatur. Si auis incluta auiario tardius veteribus pennis le exuat, hanc victus
rationem adhibebis. Primū cibos præbebis, ut prædictum est, nepe carnem nitidam ac pin-
guem, porcellinam præcipuè & catulinam murinamq; & Columbinam alternis diebus dato.
Iuuant enim. Deinde, ut scribit author quidam Græcus anonymus, aquam bibendam nullam
dato. Post septem verò dies lixiuum ex cineribus fermentorum solius vitis, aqua dilutum ap-
pones. Sunt quæ marinam approbant, aut eius loco salnam. Lixiuum autem quod diximus, siue
inde bibat Accipiter, siue lauetur, defluuium pennarū celerius procurabit. Illud præterea com-
modi hinc erit, ut bibito tali lixiuio, aut salsa aqua, nunquam calculo sit laboraturus. Sal alio-
quin, ut suprà ex Demetrio monuimus, etiam sano, cum in cibo, nūn potu inutilis est. Quare
non ab re Tardius Gallus præcipit: Si quid incommodi vel morbi ingruerit Accipitri, cum
mutat pennas, satius esse medicamenta omnia, quæ accelerandi pennarū defluuij gratia in-
stituta sunt, differri, donec conualecat, quod ea, quæ pennarū mutationem promouent, natu-
ræ eius plerq; cōtraria sint. Multa alia sunt, quæ ad veterum plumarum casum, nouarūq;
ortum celeriorē faciunt; ut Lacerta, Testudo, Serpens, &c. quæ hoc modo in eum vsum sin-
gula præparantur. Lacertam viridem in olla noua cum aqua probè decoquito, deinde in mor-
tario contere, & in vase aliquo cum decocto suo permisce, dein aquam aliam tepidam affun-
de. In hanc aquam Accipitrem immersum laua, & citò abijcet pennas. Hunc eundem effe-
ctum non locum tantum, sed esu etiam præstabis hoc modo: Lacertam minutatim discinde, ita
ut non possit carnem apprehendere vnguibus; sed ore tantum. Nam si vnguibus compren-
derit eam, emanans inde lacteus liquor, vnguibus nocet, quod nimis eos constringat. Deme-
trius cum suilla mixtos Lacertos virides in sole siccatos Accipitri exhibet. Item anguis sene-
cta minutatim dissecta, aut etiam caro eiusdem è corpore medio exempta, & trium pilularum
magnitudine data, aut carnibus alijs familiaris eius escæ permista iuuat, ac optimè pennarū
mutationem promouet. Item Testudinem in locis siccis captam, adempto cortice supinam
Accipitri edendam præbe. Qualitas enim carnis & succus eius conducunt, & mutationem
totius corporis plumarum accelerant: Ut tutò, citò, iucundè pēnas abijciat, Tardius pascit A-
ccipitrem carne Erinacei siue pingui, aut glādulas, quæ in collo Ouiū sub auriculis sunt, minutim
cōcisas, cibo eius immiscet, ut quoquo modo deglutiat, siue sponte, siue aliqua arte tua. Et cum
iā pennas abijcere ceperit, nō amplius præbet, ne fortè nouas cū veteribus simul excutiat. Aut
pro glandulis iam dictis vel murium maiorum (rattos vocant) vel talparum carnem butyro
vinctam, triduo ei offert. Vel pascit eum Catulina, lardo perfusa, & in frusta seu bolos exi-
guos dissecta. Hic etenim cibus ei maximè secundum naturam est. Aliud ad eandem rem re-

*Quis debeat
cibare.*

*Quæd plu-
marum ca-
sum faciūt.*

Lacerta.

*Anguis se-
necta, seu ca-
ro eiusdem.*

Testudo.

*Caro Eri-
nacea.*

*Murina ea-
ro.
Catulina.*

medium. Semen Agnicasti, seu viticis contulum, macera in aqua dulci, colatam in potu dato Columbae, & adhuc pernoctare eam dimitte, & postridie Accipitri laniandam obijce. In eundem etiam vsum mures, vel Ciconiam, vel Turturem ei in cibum dabis tertio quoque die; aut lac sorbendum à potu quotidie. *Trios etiam pisciculos minulos fluviales commendat Albertus Magnus: qui carnibus Accipitri in pastum destinatis commiscendi sunt. Cito etiam pennas idem amissurum affirmat, si sambucus nullis incisus & agnus sanguine tinctis vescatur. Item grana sambuci conferre ait mense Septembri terra obruta, si in eorum succo hordeum, aliaue alimenta Gallinis idonea macerentur, iisq; enutritæ postea Accipitri exhibeantur. Eadè ratione idem author efficacissimo illo, quod ante à Serpentibus peti diximus, medicamento omnium præstantissimo utitur. Sed cum ob veneni vim nimis vehemens sit, tutoq; uti non liceat, certa temperatione eius virus obtundit hoc pacto: Serpentem varium, qui inter alios minus perniciosus sit, & virulentus cum tritico coquit. Hoc Gallinam pascit, & aquam decoctionis potandam præbet. Huius postea Gallinæ carnis depastum Accipitrem, pennas amissurum, & à morbo, si quo implicatus fuerit, liberatum iri, & nops quoque pennas easque solidas suborituras, deniq; & longum tempus sanum ac alacrem deinceps superuicturum affirmat. Præter hæc ut monet Demetrius, nihil aliud tentabis in Accipitre incluso. Nam imperiti quidam, cum pennas non sine illorum dolore euellerent, plurimos hoc modo non læserunt solum, sed & perdidērunt. Quare longè satius est, ac naturæ convenientius, per victus rationem, ac sine dolore id moliri, ut pennæ paulatim defluant. In cauda tantum si quæ fracta fuerit, leniter & paulatim sine vlla violentia extrahes, & ne sanguis efflatur, cauebis. Hoc enim si contingat pennæ distortæ subnascentur. Cum autem pennæ defluere iam incœperint, omni molestia, ac labore liberum cum reddes; & assatim cibabis, neque esurire fines: Tot enim fracturis pennæ renatæ sunt futurae mutilas, quot vicibus ipse famem perperisus fuerit. Quod si pennæ subnascentur macræ, siccae, & breues, & Avis non abundavit sanguine, qui eis alēdis sufficiat, nutries eum Pipionem, alijq; calidis carnibus, easq; oleo sesamino inunges. Sic enim pennæ crassiores mollioresq; nascuntur. Nam sicciore faciliè rumpuntur. Si quæ pennæ non exciderint, aut malè natæ fuerint, vngantur oleo laurino, quod & veteres excidere facit, & nouas suboriri. Non prius eximendus è domicilio mutatiois Accipiter, quàm pēnas omnes potè mutarit. Solet autem ea plumarum renouatio perfici, ut plurimum, Augusti initio, alijs medio Augusto, quibusdam verò vltimo, restè Crescentiense. Nouarum incremento absoluto, aqua marina calida pennas eius, sicut Demetrius præcipit per triduum, vel aceto acerrimo calefacto. Cæterum antequam è cauea seu Aviario eximas, denis continuis diebus quotidie ingreditur ad eum, ac conspectum tuum illi reddito denuò familiare, ne si subito, & ex improbit ad eum auferendum accesseris, territus auolet. Eadem de causa ante lucem cum ipso obambula, & antequam Sol oriatur, in perica cum reponere. Vesperi verò lucernam huc illic ante illum mouebis, eumq; aliquandiu gestabis. Quâvis quidam ut antè retulimus, toto in nouationis plumarum tempore in Aviario Accipitrem ex manu cibandum arbitrentur. Demetrius tamen satis esse ait diem vnum aut alterum antequam eximatur, de manu pasci, siq; nutrium, mansuetum, ac cicurum, cum tēpus postulauerit, atq; ad venationem prodeundū erit, promptum ad obsequiū, nec multo labore ad correctionem opus fore pollicetur. Debet autem inquit, cum ab Aviario eximitur eodē modo institui, ac cicurari, quo nouelli, ac qui primū venari instituiunt. Muratis iam pennis, & nouis in locum veterū suffectis, Accipiter speciosior multo euadet, quàm antè fuerat. Cæterū caudam primo anno magnam habet Accipitres, secundo minorē, reliquis deinde semper aequalem, ita ut neq; crescat, neq; decreseat. Absoluta iam plenè nouarū pennarum generatione corpulentior redditus Accipiter, si aërem frigidum fortè senserit, inquieto corporis motu se calfacit. Est autem periculum, ne ab alcitio isto calore refrigeretur, & fortè moriatur. Gestabis igitur eum placidè & extra æstus, capito intectum. Et quoniam obesus, & ferocior factus est, ne fugiat, purgabis eū globulo de pinguedine lardi, qui quidem sic paratur. Pinguedinem lardi illi per diem vnum in aqua recenti aliquoties mutata maceratam, saccharum, piper tritum, aloëon & medullam, pari singulorum quâritate accipe, ex quibus tres quatuorve aut plures pilulas effinge, & pro tuo iudicio permisce, & earum vnam Aui dato manè. Pasces autem pulmonis ouilli tegmentis, tandiū lotis, donec sanguinem & succum omnem deposueris: sic enim maciem Aui conciliant. Perticam eius fimo pingui, aut quouis pinguedine inunges: ut lubrica fiat. Sic super eam alligata noctu, cum firmo gradu insistero nequeat, & subinde labatur, non poterit somno frui, vnde macrescet & mitior fiet. Sed fac ut diligēter alligetur nexu firmo, ne auolet. Nam si nimis obesus sit, nec satis inanitus & reuocanti inobediens, periculū est, ne fugā capiat.*

CONSERVATIO. CVRATIO.

HACTENVŠ rationem, qua Accipiter, dum integra fruitur valetudine, cicurati, institui, nutriri debeat: deniq; quomodo in domicilio, seu Auiario pennas veteres deponere, & novas induere, vt non modo oblectamentum aliquod, sed etiam emolumentum ab eo expectemus, explicuimus. Reliquum est, vt quo pacto sanitatem eius presentem conseruare, & amissam recuperare possimus, exponamus. Ad priorem partē, nēpe morbos arcendos maxime spectat, ac facit ea purgatio; quæ per turundos (facilia Plinius, Offas Columella: *Quo uero Plutarchus: buceas Suetonius; bucellas Martialis appellat*) institui solet. Præcipuē autem, vt inquit Budæus: *Ineunte Autumno Accipitrarū saginā Auiarū medicamentis exinaniunt quō salubritas deganitur usq; ad pradam insumunt, inedia perdomitant, inditiis in os stupepsit turundis auidiat: atem eorum ludificantes, simul sic euocatis excrementis velociter reddis affirmantes, simul famem irritari, atque ita ad obsequium redigi.* A deuotatis enim Auibus & alijs animalibus humores prauos, cum in ingluuie, tum in intestinis colligi cōtingit, qui expurgati veniūt, in fauces immissis seu ingestis, qui dicti sunt, turundis, quod sub noctem vt plurimum fieri solet. Concinnatur hi ē pluma, quæ reperitur super articulo alarū Gallinæ veteris, aut ex paruis Aui culis contusis, aut pedibus Cuniculorum Leporumue fractis, ita vt vngues & ossa demantur. E lana xylina, seu gossypina turundus improbat. Lædit enim & vrit pulmonē, vnde Aui interitus, & maxime cum ea lana non fuerit probē elota. Nam si alia, cuiusmodi diximus, non sint ad manum, ea vti licebit, si modo prius per diem integrum aqua maceretur. Formantur instar pilulæ, vel oliuæ. Hæ Galli Curce vocant, quasi curam dicas, ab effectu. Germani Geuol, à rotunditate, vt conijcio. Turundos ex aliqua prædictarum materierum confatos quotidie singulos dato, in aqua prius maceratos, qui intestina eorum egregiē dilatant: resiccantq; excrementorum in Aue redundantiā. Si postridie mane pueros reiecerint, non siccōs tamē, nec melleolentes sanitatis sunt indices: Sin humidos & viscosos, morbi. Deglutitos autem turundos, nisi prius reiecerit, cibis nullus exhiberi debet. Retineri adhuc turundos, ex eo cognosces, si super manu tua Auis tremat. Quod si exigua nimis quantitate oblatos non reijciat, non desinas alios dare, sed iterum, aut tertio exhibebis. Futurum enim est, vt tandem plumas in ossa oblatas simul omnes reddat. Solet alias etiam ob causas eos retinere, nempe, vel ob pustulas, seu vlcuscula in corpore genita, aut carnosas quaspiam excrescentias, vel denique ob magnam excrementorum sentinam. Si quæ hodie non potuit, cras vel saltem postridie vt fiat reiectio, id hoc modo procura. Pingue lardum aqua, bis teruē recenti semper affusa oblatum, cum pauco sale, & pipere trito, effinges in catapotium, atque aui deglutitendum propinabis. Tum obserua quidnam reijciat, & si ne tunc quidem turundos illos reddat, cape quicquid ab eo reiectum est, id contunde, panno inuolue, & Accipitri olfaciendum præbe. Hac enim arte turundos euocabis. Aut fibras radicū Chelidoniz maioris in turdōs fabæ magnitudine redactas, bonaq; carne inuolutas, ad celandam earum amaritudinem, ipsi dato. Deinde ipsum soli, aut igni exponere, & nisi turundos reijciat, pascito eum vesperi coxa Gallinæ calida & saccharo condita. Hoc genus purgationis sæpius in ijs repetitur, nisi nimium macri fuerint. Præter hæc peculiarem per turundos exinaniendi rationem ad incolumitatem tuendam quatuor alia necessaria esse Tardius, alijq; scribunt: nempe vniuersali quadam vacuatione per medicamentum, cum opus videbitur, purgare, in esca trahēda exercere, lauare & humidam resiccare. Cum Accipitrem, quocunque tempore purgare erit animus, & bonam laxamq; aluum ei reddere atq; appetitum excitare, hoc pacto id efficiēs: Octauo, aut quintodecimo quoque die, da ei pilulam vnā ex ijs, quas communes vocant, aut Aloē citrinam, magnitudine fabæ, bona carne inuolutam, ne amatorem percipiat. Tum induto capiti eum repones in loco calido, aut ad solem aut ad focum, vbi per duarum horarum spatium relinquendus, vt aluum interim deijciat. Et sic cum Aloē, seu catapocium reiecerit (neque enim tam citō liquecit) acceptam serua in aliud tempus. Auem deinde manu exceptā bono & viuo cibo nutries, vt ab infirmitate, quam ex purgatione acquirit, rescitatur. In cibum convenient Gallinæ, Auiculæ & Mures maiores minoresue in paruos bolos dissecti. Aloē quidem hoc pacto exhibita vesperi, vermes etiam ē corpore efficaciter educit. Et pilulæ iam dictæ, communes nempe, ab Accipitre deglutitæ, initio Septembris, similiter cōtra vermes profunt, & contra alios Auium rapacium morbos. Sed debet hoc remediū pro Auium diuersitate augeri, minuiuē. Accipitri enim cum Fringillario, cum Columbario minus eius pondus conuenit, quàm cæteris rapacibus. Si post duas horas pacto vesperi alimentū ex ingluuie delapsū subsederit, dabis ei quatuor aut quinque semina

Quo conseruandus in sanitate. Purgatio per turundos.

Turdū qui fiunt.

Curce. Geuol.

Purgatio.

Caryophyllorum trita & carne laudabili modica inuolata. Cum verò ab usu prædictarum pilularum humores commoti fuerint, palatum ac nares eius acri aceto; cum pipere trito semel alperges, & postea, si opus erit, aqua in nares inspirata illum refrigerabis, soli inde igne expones. Sic enim humores capitis, & omnem aliam aggritudinem expellet. Si post mutationem pennarum, vel à tempore hyberno, aut intermisso diu exercitio, aut abundantiori alimento nutrito, plumæ viscosæ & fordidae reddantur, hoc modo eum purgabis. Lardi quanta est tertii digiti pars, in quatuor frustula dissecabis, & piperi in puluere redacto, sali vsto, & modicæ portioni lateris vsti miscebis, ac diu simul omnia subiges: deinde Accipitrem placida manu apprehensum tenebis, donec hoc ei remedium in gulam inferatur. Dehinc ingluuiem, ac guttur eius frigida consperge, ne statim reiciat. Tum loco quopiam puro pone, & videbis multa ab eo excrementa reddi. Sic vacuatus per horas sex ieiunet, quibus exactis modicum carnis recentis dabis, aut oua butyro mixta.

*Esca extra-
tio.*

Quod ad exercitium vellendæ seu trahendæ escæ attinet, curandum, vt tempore matutino in pabulo carnis cuiuspiam neruosæ, rostro violenter diuellendo, laboret: item vespertino ante cænam, & antequam ad prædam euolet inter expectandum. Si plumæ carni inhaerent, vide ne illas deglutiat interdū: vesperti verò deglutitiæ nihil faciunt periculi. Et quanquam aliqui trahendo escam lumbos eius lædi existiment, ipsum tamen exercitium ei non parum prodest.

Balneo.

Conuenit aliquando etiam balneo vti Accipitrem, cum sanitatis gratia, tū vt melior promptiorq; ad volatum fiat. Interdum enim aquæ potum, usumq; desiderat, vt cū iecur, reliquumue corpus eius incaluit. Nam refrigeratur aquâ. Quin & animosior mansuetiorq; balneo redditur. Sæpe igitur id ei adhibebis, vel quarto quoque die. Nam si frequentius balneetur, superbus euadit, ac dominum fugit. Quum balneo eum adhibes, ligno sicco impone. Aqua verò sit pura, & omnis veneni experta. A balneo palces eum alimento viuo, vt Pipione, & Auiculis, quibus parum sacchari aut theriacæ addes ob veneni metum, & similiter in nares eius theriacam indes. Quòd si à balneo Accipiter seipsum fricet, & vngat, rostroq; plumas componat, non sine noxa nec impunè tangitur (halitus enim tunc ei venenosus est) & pedes quoque. Quamobrem gestaturus eum, valida chiroteca manum, ne offendaris, munies. Loto non dabis carnem madefactam. Si vis vt statim à balneo volet, asperges eum aqua pura. Quòd si infestus fuerit ex balneo, aquæ veneno per serpentem aliudue animal, aut quouis ratione contaminatus, theriacam admixtis tribus luniperi granis tritis, deglutendam dabis. & ostiduum totum balneo abstinebis, pasturus eum carne felina, cui aloë tritam insperferis. Porro humidū reficcabis ad solem vel ignē. Secus periculum erit morbi alicuius, vt rheumatis, asthmatis, aut alterius. Exiccatum loco calido & sicco collocabis. Denique vt Accipiter integra semper sanitate fruatur (inquit Alberus) nec viscera eius exiccat a nimium constringantur, caulem, radices, foliaq; malua decoquit in aqua, donec tota absumatur. Deinde exiccata omnia contere diligenter, & in vase quopiam butyro pleno aliquandiu coque: Deinde cola instar cera & de pinguedine illo pascē Accipitem per intervalla, quem si accipere renneris, admiscebis carni felina. Idē aliud eiusdem visus remedium præscribit, hoc nempe; Rustam, ebulum, maluam, serpillum, roremarinum, & hunc quidem, quàm cætera, copiosorem, aus eius loco sabinam, adipem præterea suillum: (his nimirum quæ nunquam degustari glandes) simul irito vino incoques, & expressa tanquam ceram, Accipitri in cibum dabis vesperti aut per noctem.

*Sani indi-
cia.*

Accipiter secunda valetudine frui cognoscitur, si finis seu excrementum sit purum, album & clarum, cui medio non nihil atrum permixtum sit. Idem si glutinosum sit, & digito tactum adhæreat, bonam concoctionem, & sanitatem Avis integram pollicetur.

Hactenus de sanitatis conseruandæ ratione: nunc de remedijs Accipitri adhibendis acturi, primum nonnulla ponemus, quæ ad certa quædam vitia corrigenda, licet mansueti actarijs negocium in venatu cessant, vsui tamen futura sunt; Quibus dein corporis affectuum medicamina subiungemus.

*Si nolis ob-
dire, quid a-
gendum.*

Si Accipiter venari detrectet, include loco obscuro per dies quindecim, ita vt lucē nō queat aspicere, nisi quantum ad cibum capiendum opus sit, cuius etiam tertiam partem detrahes. A viro quodam aucupij peritissimo Ornithologus audisse se refert, Accipitrem, si duo, aut ad summum tria grana cocci gndij integra acceperit, omnino cogi ad inquirendam prædam, aut alioquin de morte periclitari propter gulam nimirum, nimis tam acri pharmaco inflammata, ideoque cibum, quo eius acrimoniam temperet atq; mitiget, requirere. Si ad prædam insequendam tardus sit, aquam appone, vt lauet, & cibum eius aqua tepida diligenter ablue. Aut dato ei catapotium ex lardo, de quo nos tractat de purgatione. Demetrius Accipitrem præcæ hoc modo audium reddi docet: Gallinæ, inquit, macatæ sanguinem folio aliquo excipe, & coagulati sine. Huius, venatum proditurus, Accipitri tantillum in cibo dato. Sic

eliaz appetentior, & ad prædā persequenda alacrior fiet, sanguinis scilicet dulcedine illectus.

Si Accipiter in arbores impingere solet, sine, utter quateruē tempore núbilo pluviosouē, aut cū nros copiosus cecidit, se offendat. Sic enim percepta molestia in posterum sibi cauebit. Si aliam, quā debet prædam, sectetur, odiū eius sic illi excitabis. Fel Gallinæ penes te in promptu habeto, eoq; Auis ab eo captae pectus inungito, atq; te vñ modicum eius gultet, facito. Nam amaritudo ea in causa futura est, ut deinceps ab eo genere Auium abhorreat. Accipitrem meticolosum aduersus quamvis prædā animabis, & ut Aues grandes aggredi audeat, efficias hoc pacto: Escam, quam sub tempus venationis sumpturus est, vino intingito: aut si ex maiorum Accipitrum genere est, aceto, & ad amygdali magnitudinem ipsi exhibeto. Iam iam venatorum totres offulas carnis vino madentes dato: Aut pullo Columbæ vinum in rostrum affundes: deinde hanc tam diu volare coges, donec vinum illud cōcoctum, & in carnes eius distributum fuerit. Hic si Accipitrem pascas, animosiorē reddes. Albertus in eundem finem vrina carnem macerat, quam mane & vesp̄ri ei edendā præbet modica quantitate. Postridie verò tempore maturino portunculam linguae porcelli offert.

Nunc ad mōrborum remedia accessuri, primū quæ generalium, dein quæ particularium, qui singulis corporis partibus accidūt, aff. & uum sunt, explicabimus, & quæ sit instituenda curatio subnectemus.

Ante omnia, si quō malo laboret, incertus sis, egrotare tamē videas ex eo, quōd in venatione nihil degustare velit, (hoc enim interno aliquo aff. & uo correptam esse indicat) illi mede-
20beris (inquit Demetrius) exhibito melle ac butyro cum carne calida. Sed optimē ei Pipionem adhuc calentem dabis: Nam calidus cibus Accipitri ferē omnium instar antidotum est. Alijs quoque notis internū Accipitris mōrbum deprehendere idem docet Demetrius his verbis: Si Accipiter manū insitens, aut pecticæ, crebrius respiret, & cū eam deserit, tardius euolet, parum edat, & videatur subrititis & sinū nigrum crassūq; excernat, præsertim postquam carnem recentem & puram sumpsit, sciendum est hæc signa atq; symptomata morbi alicuius esse nuntia, fieriq; à crassis humoribus in ventre nondum exatē colliquatis, seu coctis & à carnibus putidis, vel herbis nonnunquam, quas Accipiter rostro euulsas deuorauit. Itaq; curabitur in hunc modum: Dabis ei potulacum parū contritum, & butyro permixtum cum carne Oilla calida. Aut rurē contritū cum vino vetere cochlearia tria quotidie, & liberabi-
30tur morbo. Ad mōrbos item latentes, & istas interiores, alia præscribuntur remedia varia: quale est hoc: Syracis optimi scrupulus dimidijs, butyri recentis, medullæ Ceruinae, vtriusque vicia, mellis & olei Hispanici boni quantum satis est: Hec simul ad ignem leniter calefiant, permisceanturq; cum refrigerata in cibo dentur cum carne, aut in pellem muris inserta, & sanabitur Accipiter. Aliud: Oculum cerebrum cum Rheopontico trito, cribratoq; ei dabis. Aliud: Columbam defrato potation, per diem serua, dein Accipitri viam dilaniandā obijce. Aliud: Mellis & olei Hispanici ana cochlearium, & album ouis liquorem in vase aliquo permiscebis, atq; pulueris salis Cappadociæ, niri, ana scrupulos duos insperges. His carnem frustulatim cōtissā addito, & Accipitri exhibeto. Si ignauus sedet & subrititis, prædāq; negligit, butyrum recens, & arsenicum coccineum siue sandaracham ea quantitate, quæ subtriplo ad
40butyrum sit commisce, & cum carne recente Accipitri dato. Accipitrem macilentū, tristem ac plumis horrentē curabis, si Columbā, quæ pridie aquā mulsā potauerit, ei in cibū obuleris, Demetrio auctore. Si cauteria Accipitri adhibēda videātur, monet Albertus, ut prima inultio siat sub interiore oculorum angulo, quem lacrymale vocāt, hæc enim visus aciei plurimū cōfesset. Secunda, in summitate oculi, capitis vltis est. Tertia supra articulum alæ, aduersus arthriticos dolores. Quarta in planta pedis, aduersus podagram curium. Vtiliora autem futura monet, si Martio mense ad nouentur, Si vulneratus sit Accipiter, albumen oui oleumq; vulneri impone, & caue ne locus læsus aqua madefcat. Cū verò hoc epithema auferre seu murare voles, locum vino albes calido, & sic in hac curandi ratione persistito, donec vulnus crusta obdu- & non fuerit. Si autem Accipiter rostro vlcus contingendo coalitui vulneris im-
50pedimentum adferat, aloēs taxillum loco impone. Quod si fortē vulneratus fuerit sub ala, aut in pectore, aut coltis, aut coxis, immittatur in vulnus itappa crassa accuratē trita cultello, donec caro patris abscedat. Post huius, ceræ, seui, & resinæ singulorum ad ignem liquorum partes æquales miscebo. Hoc vnguentum in usum serua, & cū opus erit, liquefactū ad ignem penna illinito, donec vulnus crusta claudatur. Quod si caro superflua excreuerit, indatur in vulnus vratica Græca, vel zergo, donec corrosa ablunatur. Dehinc cerussa cum oleo rosaceo, & exiguō camphoræ vulnus inunge. Si Accipiter pruritu infestatur, quod ex eo colligitur, si pedibus se atque vnguibus velut pedendo scalpit, pennasq; è cauda euellit, hunc in modum curandus erit: Eum Anserinum, & Ouilum cum aloē misceto, in vase æreo in acre acetum

Accipiter
quibus cibis
reddatur a-
nimosior ad
prædam.

Ad mōrbos
ignorum.

Ad mōrbos
latentes.

Cauteria
quō adhibē-
da.

Ad vulne-
ra.

Ad pruri-
tum.

infundito, per triduum insolato, vel si calor Solis exiguus est, ad lentum ignem coquito. Hæc miscella totus lauetur, & carne pascatur Columbina cum melle & pipere, & collocetur loco obscuro nouem diebus continuis. Cùmq; apparuerint pennæ nouæ euulsarum est cauda enascentes lauetur aqua rosacea. Hocq; modo sanitatem recuperabit. Si scabiosus est Accipiter: Axūgiam veterem, sulphur, & argentum viuum mista terito cum aliquot gariophyllis & cinamomo. Hoc perunge scapiem ad ignem vel in palneo. Hæc Albertus. Idem ad Tineas Accipitris hoc medicamen præscribit. Millefoliū tritū, & finū Anserinum subige cum aceto, & post tres dies succo per linteū expresso & colato, loca tineis infesta illine: præcipuè in alis & cauda. Demum ferruginem in tenuissimū pollinem redactā, ter alis & cauda, altero quoq; die semel, asperge. Belisarius Neritiorum Dux, qui de Accipitria institutione scripsit, aduersus tineas, quæ Accipitriū pennis corroddendo absumunt (quod plerumq; accidere solet, cū macie conficiuntur) hoc remedio vitur. Cera rubra mulcata, myrabolanonū, salis gemmei, gummi, & granorum tritici, singulorū partes æquales, cere verò quātum sufficit: in vase quopiā per dies nouem maceretur acri aceto: Deinde reponatur acetū in ampullam, quo singulis diebus Accipiter lauetur, donec sanus factus fuerit. Post hæc aqua rosacea abluatur, Soliq; exponatur. Sūt qui iubeant tineas acu configi atque ita è cute eximi, dehinc locum affectum alo è aspergi, demum aqua rosacea ablui. Cauendum verò diligenter, ne rostro vlcus cōingat, quandiu ei alo è inhaeret. Solet enim ea res Accipitri noxia esse. Aliud: Pauonum pennas fumo expandito, adhærentem eis fuliginem in puluerem reducto, aqua portione misceto cum sanguisugam super tegula lateritia vitarum puluere. Hunc acri aceto subigito, cauens ne liquidum nimis medicamentum fiat. Deinde locū, quo pennæ exciderunt, acri aceto laua: post hæc lardi segmenta intinge in medicamentum præscriptum, quousque adhærescat, & loca affecta bis singulis septimanis intinge, donec pennæ recreuerint. Item equi pilos longos tenuissimè contritos, canī, quia Accipitrem alturus es, inspergito. Item pyrethrum tritum cum raphani succo, & aceto acri misce, & loca morbida illine. Item vitum bufonem Aui edendum præbe, vel ferri scobem carni, qua vescitur, insperge. Accipiter aliquando pediculis ab humorum corruptione genitis infestatur. A duersus hoc Crescentienſis iubet eum *in uouo panno madente succo parabeny, vel abſinthij & ita inuolutū relinqui in Sole ab hora prima matutina ad tertiam usque*. Contra eosdē menthā Romanam contusā vino acri misce, cui adde faxifragiam, quorum liquore Accipitrē Soli aprico, seu aëri calido expositū balnea. Pediculos etiā abigunt argenti vitum viuum, salua humana extinctum, & axungia veteri permixtum: vel decoctum piperis, cum granis sesami triti. Accipiter saxifragia decocto probè lotus in linteum eo sine substratum omnes pediculos excutitur est. Si nimia corporis mole grauem ac pigrum extenuare nonnihil volueris, allium ipsi cum pulegio tritum dato, aut carnis macra salamentum noctem integram in aqua maceratū; dehinc quaternis vicibus aquam bibat, caue interim, ne nimiam maciem ei inducas, atq; ita sanguine spirituq; exhaustum inutilem reddas. Patitur etiā nonnunquam nimiam maciem, humido radicali deſtitutus, cuius signum tibi dabunt macule, quas pennæ eius contraxerunt, ab Accipitriarj famis indicia appellata. Sic affectus, pusillanimitas, ac degener sit, & ad volatum piger & ineptus venari detrectat, aut minutura animantia tantum persequitur, frequenti vociferatione queritur, ac ad dominum redire semper cupit, finumq; excernit nec album nec nigrum, sed mediij coloris, fuscum, vt auctor est Tardius, qui etiā ad restitandas vires eius docet, vt veruecū, murū minorum & maiorū in bucellis fectorū canibus eū pascamus: vel vt in fidei nouo duas plus minus aquæ libras inſiecto mellis cochleari, & tribus aut quaternis butyri recentis decoquamus, & in hoc decocto carnem suillā in minuta frustula concisam lauemus, intingamus, & bis quotidie præbeamus. Aut quinque sexue limaces inuentos in vineis aut herbis, præsertim feniculo, noctem totā in lacte maceremus, vase ne euadant, cooperto, & postridie mane perfractis limacum testis exemptos lacte alio recenti proluamus, abuterlosq; Aui in cibum offeramus. Tum verò igni, solue exponendus est, donec aluum quinquies aut sexties exonerarit. Calor, modo hunc ferat, viliis ei futurus est. Ad eandem rem Albertus ocium per aliquot dies, & crebriorem è cerebro veruecino aut arietino cibum ei cōmēdat. Si veneno est infectus, theriaca data liberabis. Si animal quodpiam venenatum ipsum commorderit, à plumis locus erit denudatus, & si voluus nimis exiguus est, nouacula dilalandū, mox i; calente butyro, dein vnguento exthure, resina, seuo & cera, æqualibus commixtis portionibus illinendum. Si ab insolatu diuturniori lāgueat, aquam rosaceam in nares immittes, ac mel cum carne Capiilla in cibum dabis, vel *vinum ore retentum in faciem eius efflando expus*, ex Alberti præcepto.

Febrientis
signa, & cu
ra.

Si febrat, tācu calor percipitur, & in pedibus præsertim, tristis est, horret nonnunquam alæ dependent, caput demissum est, cibum fastidit, plumæ, quæ mentum tegunt, in formam

ba:ba

harbæ contorquentur. Morbum hunc etsi periculosum, non semper tamen lethalem, in primis refrigerando, obstructionsq; tollendo curabis. Carnem Gallinaceam succo artemisia imbutam ternis aut quaternis vicibus offeres, aut venam in crure dextro secabis, quæ vinculo quopiam fortiter confictio conspicua redditur. Quatuor etenim venæ in Accipitrum crure apparent præcipuæ, vna in antico, secunda in infero, tertia in externo, quarta in postico supra digitum maximum. Alij eam quæ sub ala dextra est, vilius secari credunt. Hoc enim modo hepar è vestigio refrigerari, ideoq; totum corpus. Exhibeantur ei carnes pulli Gallinacei, & Auicularum minutarum. Ab Passerum tamen, caliditate nimia noxium esu abstineat. Laudantur medicamenta refrigerantia, vt semina cucurbitarum, aut cucumerum confusa, aut lētus pſyllij, si omilium succus, aut syrupus violatus, aliaq; huiusmodi. Accipitrem ipsum loco frigido & obscuro collocari iubet Crescentiensis, super persica panno lineo refrigerantibus, vt lactuca, portulacæ & si. milium succis madente obvoluta. Contrā nonnunquam refrigerari contingit Accipitrem: Tunc contraria omnino præcedenti ratione curandus erit: videlicet pro cibo, dandæ carnes Auicularum calidiorum, vt Passerculorum, Gallorum iuuenum, Pipionum, decoctæ in vino, aut aqua, cui salina, mentha, sampſuchus, pulegium, & eiusmodi herbæ calidæ vnâ incoctæ sint. Possunt in eundem vsu carnes offerendæ melli inuolutari, aut puluere fæniculi, anisi, vel cymini aspergi. At cauendum in primis, ne nouus cibus offeratur, priore nondum exactè concocto & ex ingluvie dilapso. Degat loco calido, aëre fruatur, aut à sole, aut arte calefacto, manu gestetur leniter, exerciteturq; nonnunquam modico volatu. Hoc affectu laborare cognoscet, si cibum non concoquit, si mētus est, & ad tactum frigidus, oculis minimè viuidis, sed pallentibus, ac squallidis. Corripitur quoque Arthritide Accipiter, cuius signum est, cum proſlire aut expansis alis à manu heri longius iactari, vel ad eam promptè ac expedite redire nequit. Aduersus hanc docente Alberto, accipe *baccas oxyacanthæ, seu spinæ albæ, rubentis, easq; confusas, & cum pila Leporino sabatſas carni coctæ admisceo, & sic per nouem dierum spatium eū cibato; Quem si resinueris, spes est sanatiū iri.* Auicenna vnguentum sequens omnibus in vniuersum animalibus arthritide affectis vtile esse scribit. Accipe *adipes Anserinū, vrſinum, vulpinū, felisq; exenteratæ, atq; ossibus omnibus spoliata, carnes minutim confunde: His cōmixtis adde parū cere, ladanū, & xyloalodū: item succū pulicariæ maioris & minoris capæ quoq; albā diffictam, quæ omnia permista in ventrē Anseris inde, & foramine diligenter confuso, eo pacto diem integrū* 30 *zorelinque. Dein cura, vt Anser probè affectus, atq; pinguedinē ab eo defluentem si cili quopiam vase excipie.* Hoc vnguentō locus affectus inungendus est. Crescentiensis sanguinis modicum detrahi ex vena, quæ sub laborante, aut ala, aut coxa reperitur, præcipit. Quod si articulares dolores ab acris fluxione oriri Accipitrem affligunt, excrementa Gallinacea, iubet Albertus, cū cortice vlmī decoqui in aqua; donec rubidū colorem cōtraxerit. Deinde aquā, sumumq; foris agitatione probè permisceri, & hac Accipitrem per tridū ablui. Afficitur alto etiā arthritidis genere, in quo summum rostrum, vnguimq; mactrones albefcunt, malum quod in corporis articulos grassatur, ac maligna quadam veneni vi cōiunctum est. Sic affecto eam pinguedinem, quæ à vipera friza, aut aſta colligitur, vnā cum Pauonis carnibus octiduum pro esca exhibebis.

Sed vniuersalibus cū affectibus, tūm remedijs iam expositis, reliquum est, vt ad singulorum partium Accipitrini corporis morbos declarandos nos accingamus, & quibus remedijs, quæ D. Alberto & Tardiuo possimū accepta referimus, nonnullis tantū exceptis, curentur, demonstremus. Primū igitur si capiti Accipitris ægrè est, raphanū, fabinam, libanotidem coronariū, roremariū vulgō, sambucum, satyriam, menthā, rutā, saluiam, betonicā, trita, aequis omnia portionibus melle excipito & auellane magnitudine Accipitri exhibeto. Quod si Accipitrem crebrō ofcitare, ac pandiculari, id est, alas extendere, palpebris conuiuere, lachrymari, stertutare, pituitam naribus effundere, denique caput huc, illuc motitare, aut minus claram ac sonoram quā antè solebat, vocem edere, ac pedem rostro percutere videris, caput eius pituitoso humore, onustum est, & distillatione seu catarrho laborat. Huic ita medeberis. R. agarici ʒ ij. cinamomi optimi, succi liquiritiæ ana ʒ i. ex his in puluerem redactis cum melle, 50 rosaceo fiat pillula, quā in aceto accerrimo macerabis, huius guttas aliquot expressas Aui exhibe, quo remedio humores superfluos expurgabis. Si ita non proficit ad ignem deueneris, dum erit. E capite igitur, candenti stilo argenteo in nares indito, pituitæ fluorem promoueabis. Cū effluxit, cicatricem baryro, aut oleo inungas, si sequi placet Albertum. Belisarius diuersè est sententiæ. Nam etsi perutile sæpenumerō eam narium, quæ stilo argenteo perficitur, dilatationem esse fateatur, experimento tamen crebrō comperit Accipitres, quorum nares ea ratione dilatatæ fuerint, altiores Auium volatus egrè persequi. Vento enim aurauē frigidiorē, per ampliora narium foramina, in caput copiosius subeunte, altiore volatum prohiberi putat. Eidem verō vitio alia ratione Albertus occurrit, nempe apophlegmatismo, & errhino.

Accipit id picem mundissimam, magnitudine fabæ vnus, quam ad ignem calefactam tam diu palato Accipitris vult affricari, donec adhæreat, polline quatuor seminum, staphilagriæ, & totidem piperis applicato: si quid reliqui in nares inditur. Dein Soli benè calido, cum tandiu expones, donec humor omnis pituitosus è capite destillauerit. Biduo proximè sequenti carne laudabili ac suauis eam nutries. Aut eundem puluerem cum acri aceto subiges, & lana xylinâ, seu gossypina excipies, naribusq; inferes, & in palatum immittes. Simili modo Ruta, Allio, atq; Aqua ardente, vulgò vitæ dicta, vti poteris, & in Rutæ succum carnes, quibus pascitur, intingere, ac butyrum etiam dare, demum linguam eius apprehensam puluere saxifragiæ cū melle mixto fricare. Cùm capitis dolore laborat, oculos claudat, & caput concutit. Tunc lardi portiuunculam cum pipere trito, & altero quoq; die parum aloës cū carne Gallinacea ei exhibebis. Hac etenim ratione stomachum morbi ipsius fontem, è quo, cū parua humorum illuue imbutus est, noxijs & acres vapores ad caput efferuntur, doloremq; inducunt, euacuans, capiti etiam succurres. Quod ad oculorum vitia attinet, eorum caliginem Accipitres ipsi natura duce instructi discunt, vt ex Plinio alijsq; suo loco à nobis declaratum fuit. Quibus, si cui non sint satis, Oppiani hic adiungam authoritatem id ipsum attestâtis his verbis: *Accipitres oculorum habetudinis, præ ceteris Auitibus, ita obnoxij sunt, ut etiam curatione huius agritudinis in promptu habeant, lætæ uerum agrestis, quam medicina gratia rescindunt, liquorem lætæ.* Sed hoc de Accipitre libere nempe est. At citur & domitiæ retentis alijs medicamentis curandus, Albertus oleo oliuaceo oculos inûgi frequenter iubet, præsertim si dolor medicamentis partes obedit: Aut glycyrrhizam, aloën & cerussam, æquali singula pondere contundi, teriq; atque ita oleo, & liquata axungia excipi, probèq; commulceri, donec vnguenti adipiscatur consistentiâ, hocq; vnguento oculos mane & vespertini liniri. Si oculi dolent, eodem auctore, zinziber, thus & aloë pari singula pondere trita, in peluim imponentur, & in vino albo superinfuso totam noctem macerentur. Id vinum in oculos Accipitri instillabis. Item aloën & cerussam æquali portione miscebis, addito pauculo lardo veteri, at minimè rancido, & vespertini in oculos Accipitris immittes. Si albugo interiore oculi parte nascitur, puluerem seminis fœniculi, lactis mulieris, mafculum enixæ, permistum, in oculos iniicies. Aut pipet & aloën æquis portionibus in puluerem redacta. Et si ea sit anni tēpestas, vt pruna syluestria è spino, qui vulgò prugnulo dicitur, nascisci possis, ternas ex his expressi succi guttas in argemonas instillabis: & videbis magnum iuuamentum ex hoc remedio Aui accidere. Si quando sanies fætida è naribus Accipitris fluat, atque ipse cibos auerfetur, ac fastidiat, fistulam in capite genitam coniectabis, atq; ita curabis. Venam, quæ à naribus ad oculos tendit, incidis, incisam acu cadente ex aduersa fistulæ parte inures, locum quotidie butyro inunges, ipsum verò Accipitrem nouenis dies loco quopiam calido collocabis. Humorem è capite in palatum stillantem restringes & exiccabis, si butyrum vetus, & chelidonium tritum æquis partibus carni, qua pascitur, commixta clam in cibum dederis. Horum autem omnium medicaminum hæcenus author est Albertus. Quo verò pacto rostrum diffractum reparandum sit, Tardius Gallus docet: Rostrum eius factum quacunque ex causa repurgato: & si quid computruit resecrato: tum inungito coronâ rostri, primoque serpentis pinguedine, deinde Gallinæ, & denuò crescat. Deinde quintodecimo, aut vigesimo postquam crescere cœperit die, frange ei rostrum superius, vt quod inferius est, melius crescere possit ad modum debitum. Interea buccellis minutatim cœcilijs Auem pascas. Aliter enim pasci non possit. Porro diffractum rostrum recludetur, si farinam subactam & fermento mixtam & resinam imposueris. Tumore in collo aliquando ex fluxu humoris calidi affici Accipitrem vult Albertus, & hoc modo curari. Partem eam colli, quæ intumuit, plumis nudari, sanguinem è vena articulari detrahi iubet, & Ranam in cibum offerri, quam si concocerit, benè sperandum, & iam in tuto esse Auem air. Quandoque guttur seu œsophagus vel aspera arteria intumescit, ita vt ægè admodum & non nisi erecta ceruice & tanquam suffocandus respicit Accipiter. Tunc illud eo mali genere teneri Albertus ait, quod Rheuma vocatur, & est cararhi species, cū humor è capite defluens in partes spirituales decumbit. Malum sic curatur. Ex sanguine, iuquit, Pauonis, nucem moschata myobalanis chebulis, caryophyllis, cinamomo seu cassialigne, zinzibere singulis pari pondere pilulas nouem formabis, & singulo quoq; die vnâ Accipitri dabis hora tertia, & nona, deinde carne murina cibabis. Si præ nimia edendi festinatione aliquid in arteriam Auis delapsum fuerit, Tardius docet, quomodo tubum oblongum e penna aut metallo factum in arteriam inferas, exugasq; donec id quod incidit, spūto & spiritu attractum educatur. Alioquin in periculum maximum calura Aue. Quod verò Accipiter ægè aliquando cibum deglutit, aut quod deglutitis rebus, ex ingluuie non subsidat, inde accidere existimat, quod aut iusto maioribus bolis nutritis fuerit: aut nimium se præda ingurgitanti; aut quod fortè refrigerit. Dandus, si hoc malo mederi volumus, in singulas vices, cibum

Capitis doloris indicium & curatio.

Oculorum symptoma, eorum signa & curatio.

Li. 19. ca. 7.

Ad sanandem naribus.

Ad destillationem.

Ad rostrum fractum.

Ad Tumorem in collo.

Ad Tumorem asperæ arteriæ.

facilis, & qui vino albo repente prius maceratur. Vespere trium aut quatuor caryophyllorum in puluerem lane xylinae vino irrigatae insperium exhibebis, vt hoc pacto stomacho calor concilietur. Quod si bucceam, quam deglutire nequit, vomitu vis rejici, hoc pacto præstabis: Piperis tripartiti parum in aceto macerabis aliquandiu, hoc palatum collies, tres aut quatuor guttas in nares immittes, & soli aut igni expones. Reiecto eo, quod gulae inhaerebat, pauco vino detras partes, aut si forte inflammatae fuerint, aceto irrorabis. Cauendum ab usu aceti, in aenimum macra, aut extenuata. Auget enim malum. Contingit etiam, vt Auis probè quidem alimentum deglutiat, sed paulò post idem rejiciat, atq; sex potissimum ob causas; præter turbos, qui salubriter reddunt, id fieri docet Tappius: Primum, cum ingluuies eius ossilinguae eius implicatur. Tertiùm, cum cibus maturò nimium exhibetur. Quartò, cum nimio cibo repletur, adeò, vt vincere illum, ac concoquere nequeat. Quintò, cum alimentum prauum, aut semiputre assumptum. Sextò, cum ventriculus imbecillus & ineptus concoctioni est. Si itaque id, quod reiecit, non puteat, inquit Tardius, dabis ei parum aloës hepaticæ, atque inter medicamentum, & cibum offerendũ, sex horas ad minus interpones. Cibus esto paucus & bonus. At si quod redditur, fuerit, quod fieri solet, cum Accipiter carne crassa, aut minus munda, aut parum recente, vel semiputri nutritus fuerit, in primis curabis, vt caroque ei exhibenda est, tersa, munda ac pura sit, & culoniudo in portunculac reseceat. Aueni soli expones, aquam iuxta collocabis ad bibendum. Non pascas eum ante vesperam. Quo quidem tempore buccellas exiguas ei offerendas vino consperges, aut scobe, stomomatis, aut ebois. Hæc enim ventriculo adstrictoria sua vt retinendi cibum facultatem impertiantur. Quod si ne sic quidem ingestum alimentum retinet, toro morbi tempore auiculæ aut muribus cum minoribus, tum maioribus eum cibabis: aut aqua tepida macerabis coriandrum confusum, quæ colata cibum eius per quatuor aut quinq; dies ablues antequam exhibeas. Aut folia lauri in vino ad dimidium decoques, eoq; refrigato Columbam tandiu ingurgitabis, donec suffecerit; aut si spontè potauerit, occides. Eius coxa aut alia quapiam parte, quæ tantundem carnis habeat, Accipitrem pascas. Albertus ad idem vitium cinamomum, caryophyllos, cyminum, & folia lauri pari singula portione conterit, & in olla noua vino albo decoquit, donec parum vini remaneat. Quod reliquum est, exprimit, colat per linteum, & quod satis est, in Accipitris guttur infundit. Nec tamen ea propter cibum ei denegat, aut subtrahendum putat. Postridie verò succo è feniculo expresso carnem intingi iubet: Aut scammonij quartam oboli partem, & tantundem cymini, aut oua cruda in lac Caprinum proiecta, simulq; decocta, ter ei in cibum daret: aut lixiuium è farmentis, cui sal gemmæ commistum fuerit, cochlearij mensura aut si inde offendatur, syrupum violatum frigida dilutum, tribus cochlearibus in fauces immitti, præcipit. Nonnunquam ægrè coquit Accipiter, quod his signis cognoscas. Si subinde os hiat & respirat, si escam suam rostro deplumat, nec tamen edit, sed aut relinquit, aut comestam reuomit, si finium crasso ac atro, & pallido humore infectum egerit, si turundis, valetudinis gratia ingestos, tempestiuè non reddit, si terræ odorem è gutture eius manare perceperis. Solet autem ventriculus imbecillitatem contrahere, & ægrè concoquere, ac iusto, diutius cibum, antequam conficere possit, retinere, aliquando quidem ad tertium vsque diem (quod vitium Medici *σπυδωπτοεις*, aut *σπυδοεις*, id est, tarda, aut nullam coctionem vocant) cum in intemptiuè, nempe diluculo, ante pridianam cœnam concoctam, aut vespere maturius, aut tardius, quam oportet, vt maioribus iusto bolis pascitur. Remedio erit cibum tempore exhibitus, nempe non prius, quam concoctio antè sumpti, ritè peracta sit, & ipse probè appetat. Huic malo mederi docet Tardius hoc modo: Accipe, inquit, fuliginem, quæ sarraggi in fundo adhæret, & horam integram in aqua macerato: aquam deinde colatam tepefacito, & in ea carnem, quæ Accipitrem pasciturus es, in minutas buccellas coccisam prolaeto, nec alium cibum ante vesperam dato. Tum carnis (acchari polline inuolue, bolos tres præbeto: aut semen illud, quod inter aromaticos caryophyllos reperitur, conterito, ac cibo admisceto. Albertus lixiuii farmentorum vitis proprobe colatum, cum carne adhuc calente per biduum, & capillam per totũ triduum sequens, cum bury o, & mastice puluere ad eiusdem mali ablationem exhibet. Quod si fortè cibum, quem ingesserit, noxiũ, & qui stomacho negotium facessit, euomi placet, grana aliquot seminis staphisagriae sub lingua ponenda suadet, futurum inde promittens, vt cibum reuomat. Anorexia, aut cibi fastidio laboranti appetitum restitues, si soricum, murimuc, vel catellorum catellorum carnes, quæ suæ naturæ admodum congruunt, concesseris. Oua quoque in lacte caprino cocta cibum est ipsi admodum amicus. Si Columbam præterea ipsi pro suo arbitrio laniandam obieceris, & ex hac, quantum libet, sanguinis lambere, carnisq; quantum est in coxa deuorare permiseris, haud parum ita recreari, & ad cibi auiditatem resuscitari videbis. Si verò

Quando alimentum probè deglutit, retinere non potest.

Ad difficultatem coctionem.

Ad Anorexiam.

*Si pulmoni-
bus laboret.*

Columbam discerpere detreſcet, carnem eius minutim cōciſam ſaccharo aſperges, oleoq; oli-
uo maturo, dolci ac recenti, aut amygdalino irrigabis, & cibum offeres: aut ſub diluculo pilu-
lam vnā ex his, quas communes vulgō vocant, deglutiendam dabis. Accipitri ex pulmoni-
bus ægro ſemen raphani, rutam ſylueſtrem, & piper æquali pondere trita, & in pilulas ad gra-
norum piperis magnitudinem cum melle efformata, per triduum ſalubriter exhibebis, ex Al-
berti cōſilio: præſertim cū frigoris iniuriā paſſus fuerit, aut ab eodem diarrhœam contra-
xerit. Item ſuccus marrubij, & ſemen apij, aut mœta trita, cribratq; aut naſurtium, omnia
ſecū cum melle ſabaſta, atque mixta, ita vt ſucci, aut herbarum duæ partes ſint, mellis vna,
iſi cōueniunt. Quod quidē medicamentum facilius aſſumet, ſi eſurient, & cibum ſeruentius
appetenti præbeat. Vel dato radicem ſinapis, & trifolium æquali pondere, trita cum lacte &
oleo hylofino in cibo, cui potiſſimum ſi pauculam carnem porcinā addideris, procul dubio
proſuturum videbis. Ad Aſthma Accipitris idem Albertus (penes quem horum fides eſto,) præſcribit
pulverem lateris conſuſi, ac contriti cum carne à cæde recenti adhuc calente, ac ſan-
guine hircino per tres dies iſi exhibendum. Aut ſuccum abſinthij, lacte Aſinino permiſtum,
in ſpatium illud, quod eſt inter cutem & carnem coxæ Gallinacæ eſſendi, atque coxam Acci-
pitri edendam dari iubet. Et alibi Accipitrem aſthmaticum, ſic curabimus. Caryophylli, cina-
momū, zinziber, cuminum, piper, aloë, ſal-gummitragacanthæ, & thus, æquali ſingula pondere
moleantur, & impoſita regulæ caleſcant ad ignem. Huius pulueris nonnullam portionem,
per tubum in nares iſi inſuſſabis. Reliquum lardo minimè rancido, auellanae nucis magnitu-
dinē, probèq; conuſo admiſcebis: & vbi in fauces Accipitris ingeſſeris, illam tandiu Soli ex-
pones, donec medicamentum reuomat. Poſtridie item lardum, viciæ vnus pondere in cibum
dabis. Tum die tertio pullum Columbinum rubecum. Quarto denique ad balneum deduces.

*Ad Aſth-
ma.*

Ad ſitim.

Accipitri ſiti labo-
rante, glycyrhizam, rhabarbarum, betonicam, in ſyrupo violato, multa aqua
diluto noctem totā infundes, aquam illā Accipitri mane quātum voluerit, bibere ſines per to-
tum octiduum, & ranas edendas dabis. Aliud remedium. Si vehementer ſitit, puluerem caulis,
libyſtici, anethi, & fœniculi cum vino decoque, & mellis cochlear admiſce. Liqueorem hunc ſci-
tè decoctum, ritè colatum, vt bibat, Accipitri permiſce, aut in fauces infunde. Si quid detreſcet,
carnem melle oblitam primū, & poſtridie oleo roſaceo frigido imbutam offer. Quod ſi ob
alterarum corpus ab extremo calore ſiticololoſ eualeſcit, a quam exhibe, in qua ſaccharum cum
croco & ſpodio maderit, ſed exigua portione, quanta nempe refrigerandis duntaxat faucibus
ſufficit. Aut ſi ob nimiam obſtinationem, aut calorem internum quauis ratione præter mo-
dum auctum ſitiat, adde prædictis terram ſigillatam. Si à cruditate ſitis orta eſt, cuminum in
aqua decoquito, in roſtrum infundito: aut pulegium ex vino veteri, vel caryophyllis ex aqua
coquito, eaq; cibum, quo Accipitrem pſcere animus eſt, irrigato ac mader facito. Quod ſi ſu-
binde ſitire pergat, inquit Tardius Gallus, aquam ei bibendam appone, in quam inieceris dra-
chmam bolī Armenæ, & dena capuræ grana. Eandem bolum Albertus aduerſus omnia ie-
coris in Accipitri vitia commendat. Contra Lumbricos Creſcentienſis ſuccum ſoliorum per-
ficæ, aut fantonici abſynthij puluerem ſemenū valere ſcribit, vt ſcilicet quod in hominibus, id
etiam præſtent in Accipitri. Belſarius & Albertus, ſcobem vel etiam ſquammas chalybis de-
purati carni ſuillæ inſpergunt, eaq; triduum pro cibo exhibita ſanari afferunt. Vel, inquit Be-
lſarius, ſume ſtercus Paſſerum & pellis illius piſcis, cui Tincæ nomen eſt, crudi, crematæ pulue-
re, eboris ſcobem, & ſtomoma pari pondere ſingula. Hæc omnia trita cordi ſuillo, quo Ac-
cipitrem pſcere voles, inſpergito. Albertus omnem huius mali curam in eo poſitam eſſe non
malè arbitrat, vt ſcilicet cibi concoctio ritè procuraretur, omniq; ratione caueatur, ne crudita-
tem, quæ lumbricos, alioſq; id genus vermes in ventre gignit, patiatur Accipiter. Quod vt fiat,
leuibꝰ cibis, vt Gallinacæ aut Columbinæ carne, eum paſci vult, nō Bubulæ, aut alia quauis du-
ræ craſſæq; ſubſtantia. Si alius nimium adſtringatur, (cuius indicium habebis, ſi caudam ſtri-
cet, & aquam bibat) dabis carnem ſuillam cum pauca aloë: aut inteſtina terræ ſuper latere ca-
lido ſiccata, & trita, carni, quæ à cæde caleat, & ſit concoctu facilis, inſperges, inquit Tardius
Gallus. Albertus felle Galli, aut teſtudinæ ala decocta Accipitris aluum laxare docet. E con-
trā immodicè ſolutam caro ſucco hyoſcyami macerata, & exhibita adſtringit. Quod ſi cruſ-
ſus fregerit Accipiter, thus, bolum Armenum, ſerpenſinam, conſolidam maiorem, & maſtichen
ſimul tere, oui albumine excepta miſce, in lintheum extende, eoq; cruſ effractum obuolu-
Pennam deinde ex ala Vulturina euulſam reſeca, in eam ex altero latere in longitudinē niſſam
cruſ Accipitris include; neq; ante diem quintum ſolue; Ita Albertus docet. Si pedem Accipitris
citra villam violentiam tumere videris, podagricum eſſe conſicies, humore in pedum, & digito-
rum articuloſ delapſo, quem hac ratione curabis. Peſis eius lacteo titymali ſucco inunges: ſi
ſum verò in pertica panno lintheo, qui eodem ſucco imbuatur, obductum collocabis, donec tu-
moris

*Contra
Lumbricos.
Li. 10. c. 6.*

*Ad aſt iſſā
aluum.*

*Ad cruſis
fraſturam.*

*Ad tumore
pedis, ſive
podagram.*

motus locus acrimonia erosus aperiat. Dein sublato linteo partem affectam seu iunge, donec curetur. Hæc curandi ratio Petri Crescentienſis eſt. Albertus vnguento ex butyro, oleo, & aloë, æquali portione permixtis, per tres dies tumorē iungi iubet. Vel, inquit, *elycium factū ex lana xylina incendes, eoq; seu cauterio plantam pedis tumentis inures*. Deinde locum, siue petra eſt, siue lignum, in quem Auem repositurus es, axungia veteri iunges. Interea verò carne fellū, ac murium eum paſces. Sed & hircinæ carnes aceto maceratæ, ad medelam podagræ, in cibo conferunt. Earundem vſus erit, si tinæ pennas Accipitris erodant, contra quas item prodest alas aceto calido & oleo laurino lubinde illinitæ, ac perfricare. Quod si alioquin vulnus acceperint crura, pedesue, millefolium, saxifragiam, verbenacam, & plātaginem æquis portionibus conterī, & carni, quam esurus eſt, permisceri vult Albertus. Si Accipitrum pennæ inter volandum frangantur, vt aliquando contingit; sagacissimi aucupes sale & alio eas reficere solent; ea videlicet soliditate, quæ, vt dicunt, fit per acum, in hunc modum: vt pote secta, qua rupta fuit, penna, eaq; abiecta, simili, quam aucupes ad id præto habent, affixa detruncatæ, inclusa tamen inter vtranque acu trifeca (trigona scilicet) quam cum sale, & alio affatim illinant, sic vtraq; connectitur, adeoq; solidè agglutinatur, vt integris ac continuatis minimè cedat, donec excreſcente trunco nativa penna renascatur. Si Accipitri vnguis auulſus eſt à digito quopiam, non expectandum, vt renascatur, sed vulnus curandum eſt in hunc modum. Muris viui ventrem medium aperies, in quem etiamnum calentem pedem Accipitris inferes, ac fasciola aptè vinctis. Si id non iuuat, medulla à dextra porci vngula pedem per tridū iunges. Eadem planè ratione læſum digitorum quempiam articulum, idem Albertus reſtituendum monet. Accipitre spāſmo, seu conuulſione ſtultenta, quam Albertus barbaro, si non Germanico vocabulo Rampam, vocat, laborante in pedibus, cibum eius in succum artemiſiæ intinges, & sanguine agnino, eoq; calido pedes fricabis, aut vino tepido, in quo viticæ decoxerint, atque vtrunq; peragere conſultum erit.

Ad sineas.

Ad pennarū
fractiōnem.Ad auulſū
vnguem.

Ad spāſmū.

COGNOMINATA.

ANTIIOCHVS ob insignes expeditiones, & res bello præclarè gestas, debellatis quæ plurimis gentibus, cum longa victoriarum continuatione illustis, Accipitris cognomine vocari geſtebat, vt Plutarchus teſtatur.

Hierax, teſte Suida, vnus fuit ex Legatis Amphipolitarum, qui Athænas miſerant, vt eiuiſſent, ac regionem suam Athenienſibus traderent.

Pharaonem vocauit Accipitrem D. Ioannes Chryſoſtomus in D. Matthæi verba hæc. *Quoties voluit congregare ſicut Gallina, &c.* ſcribens. *Cum te, inquit, in Aegypto, qualiſi ſanguinarius Accipiter perſequabatur Pharaon, miſi ſuper te Moſem, & Aaron, qualiſi duas molliſſimas pēnas miſericordia mea, & liberatos vos de vnguibus eius rapui in deſertum, & nolui ſibi ſequi me. & paulò inferius. Illi autē non qualiſi domeſtici pulli Gallinæ, quæ eſt Eccleſiā, ſed qualiſi ſylue ſeres pulli ſanguinarij Vulturis, non ſolum ad veritatem duorum teſtamentorum, venire non acquieſcunt, ſed adhuc irruunt ſuper ipſam Gallinam, id eſt, Eccleſiam, & diripiunt, & diſpergunt pullos eius, & enellicant eam. Plato ſcitè admodum, cauſidicos, & aduocatos, qui miſeros reos inſatiabili rapacitate depradantur, Accipitres pecunia vocat, eodem nempe ſenſu, quo, vt in Vulturis hiſtoria diximus, à Cicerone, ſallo admodum ſcōmate, Imperatores, Piſa & Gabinius Vulturij paludis vocantur, quibus latrocinium forenſe exercere ſolenne eſſet. Ita Plautus Drodalum Lenonem conuicijs laceſſens Accipitrem appellat, his verbis:*

— Eho lutum Lenonium,

Commixtum cano, Herquulinum publicum,

Impure, inhoneſtè, iniure, illex, labes populi

Pecunia Accipiter, auſte, atq; inuide:

Prociſ, rapax, trahax, trecentis verſibus

Tuas impuriſſas proloqui nemo poteſt.

Magister apud Aegyptios, patres nuncupant Accipitres, Aquilas & Leones, holce nempe, qui ſacris iſſidem initiantur. Omnes enim *μελεμ-φύχων* credunt, & communem nobis cum reliquis animalibus naturam eſſe, nominum etiam communitate teſtantur. Locorū item quædam nomen Accipitris præ ſe ferunt. Inſulæ enim, teſte Strabone, tres paruæ in Aegypto ſunt, fortaſſe ab Ichthyophagiſ nō admodum diſtæ, quarum vna Teſtudinum, vnde Chelonophagi ſolent dicuntur; altera Phocarum, tertia Accipitrū diæ ſunt Geographis. Inſuper in Oceano Occidentali, vt ex theatro mundi habetur, ſunt quædam ſimiliter Inſulæ Accipitrum diæ, quæ

Antiochus
aut Accipi-
ter diſtus.In Apoph-
thegm.Hierax lege-
tus.Pharaon Ac-
cipiter di-
ſtus & eur.

In Meth. o.

27. Homil.

46. Cauſidici
Accipitres
diſti.Leno Ac-
cipiter diſtus

In Perſa.

Patres qui
apud Ac-
gyptios Ac-
cipitres di-
ſti.Loca Ac-
cipiter diſta.

Inſula.

Li. 16. Geo-

graph.

Lib. 17.
Vrbis Acci-
pitrum.

quæ Azores etiam vocantur Hispanis, quia Azor illis Accipitrem sonat. Est qui eas ab enōrē, Gallico vocabulo, quod siccare & arefcere significat, sic dictas scribit, sed perperam. A Strabo. ne item ciuitas quadam memoratur Accipitrum dicta, quod Accipiter in ea coleretur. Eshaud longe è Thebis aberat.

D E N O M I N A T A.

Hieracites
lapis.
Li. 37. c. 10.
& 11.
Li. 5. de nat.
fossil.
In Interpr.
ver. metal.
Lib. 7.

HIERACITES lapis, Plinio gemma est, quam idem à colore Accipitris denominatam ait. Huius etiam meminit doctissimus Georgius Agricola. Hieracitatem inquit. *Pam. lus Aegineta in lapideis rectius numerat, quā Plinius in gēnis. Is* (sunt verba Plinii) *alterat totos Minus nigricans veluti plumis. Inuenitur, ut tradit idē Agricola, in tractu Hel- desbrym Saxonie, qua itur versus occasum in colle ultra flumen & circa, estq; similis specie, & colore Accipitrum mollioribus pennis, quæ ipsi sunt in pectore.* Interpretatur idem hūc lapidem Germanica voce habichteyn, ac si Accipitrum lapidem dicas. Hunc lapidem dextro femoralig. tū sanguinem per ora venarum profusum siltere dicunt. Paulus Aegineta contra hæmorrhoidas valere etiam tradit. Hermolaus eum, qui hunc lapidem gestat, à muscis infestatum iri negat. Est & in tybacei generis herba quadam, quæ mutuo ab Hierace vocabulo Hieracium pl. rumq; apud Græcos, Latinosq; etiam famineo genere quibuldam Hieracea dicitur, ratione, quam & supra cum de Accipitris ingenio sermo esset, retulimus: Huius enim Accipitris auiulæ sculptæ succo oculos irigans, oblinensq; deperditam oculorum aciem in integrum restituit, pristinumq; celeritatem recuperat. Lactuca etiā sylvestris, Italis Lattuca seluatica dicta, teste Apuleio, quibuldam Accipitria nominatur. *Ex lactucis sponte nascentibus censetur, rotunda habet folia, & breuia, ut inquit Plinius.*

Lactuca syl-
vestris.
In Floridis.
Li. 19. ca. 7.
Hieracium
minus.

Minus Hieracium (inquit Ornithologus) quod doctorum pleriq; hodie illud esse putant, quod vulgò Dens Leonis appellatur, Romani Intybum sylvestre appellant, ut inter nomenclaturas Dioscoridi adiectas legitur. Rustici quidam apud nos Vveyenichauantz, id est, caudā Milui vocant, alij Seubluumen, id est, flores suillos, alij aliter, ut in Suevia, Greinsblumen, dicunt quasi florem Anserinum, quod illa planta Anseribus grata sit. Eandem hedypnoideum putantq; eruditi, aut si quid interest, viribus tamen & genere similes sunt. Huius florum scapi, instar lactucæ, & Hieracij Cretici, aliorumq; quorundam Hieraciorum lacteo succo diffraeti manant, qui cum amarus sit, & insigni abstergendi vi præditus, non mirum si Accipitribus affricu oculorum caliginem discutiat, et quales. Aliud quoddam est Hieracij genus totum lacte turgens, sed non amaro, verum acerrimo, qualis Tithymalis inest. Vnde illud Hieracium, Tithymaloides vocare quibusdam placuit. Hoc saltem egregie deterforia vi pollere, eaq; ratione oculorum aciei prodesse, ut Chelidonium maius, aliaq; huiusmodi, nemo negauerit. Ex eodem Hieraciorum genere Pictris est, id est, Intybum, vel Cichorium sylvestre ab amaritudine dictum, quod Aelianus refert Circum Accipitrem *ni- do suo imponere tanquam ad cuius diem pullorum aliquid conserat.*

Cauda Mi-
lui.
Hedypnois.

Quo Hiera-
siū caligi-
nem discuti-
at, & qua-
le.

Hieracium
Tithymaloi-
des.
Pictris.

Intybum, si-
ne Cichoriū
sylvestre.

Dracuncu-
lus cur Hie-
racium di-
ctus.

Ballariū.
Balaris her-
ba que.

Accipitri-
nus, pes a-
lius.
Cornelia.

Collyria
Hieracia
dicta.

Li. 4. de cōp.
med. sec. lo-
cos c. 7.
Li. 34. c. 11.

Dracunculus etiam Hieracium nominatur apud Dioscoridem, fortasse propter caulem maculis insignem, ut & Accipiter suo pectore maculosus est, quemadmodum de lapide Hieracie paulo antè diximus. Et Lychnis sylvestris Hieracopodium, id est, pes Accipitris, nimirum à lychnis folio dicitur. Nā Lychnis coronaria alio nomine quibusdā Ballaria, appellatur. Inuenio autem apud Varinum, & Helychium, Balaris herbam esse triphyllon, id est, triplici folio, ut ita fortè vngues Accipitris imitetur. Alia, Accipitris pes, dicta herba, inquit, Hermolaus Barbarus, apud vulgus nostrum, quæ Corneola quoq; dicitur (fortè, quod filiquis quasi Corniculis insignatur) folio salicis terè pusillo, flore subleuto; filiquis ciceri similibus. Ex genistaru genere est, & tinctoria cognominatur, quod colore rubro capillos inficere dicatur. Medici collyria quedam, siue medicamenta ad oculos Hieracia vocitarunt, nimirum quod oculorum aciem ita accuant, ut ne perspicacissimo quidem Accipitrum visui inferior futura sit. Tale est Apollonij Phenix Collyrij genus apud Galenum Hieracium eognominatum, ut doctioribus quibusdam recentioribus placet, quod ab Hierace quodam compositum, ab Apollonio verò in vsum assumptum sit. Quam sententiam confirmat aliud simile medicamentum, ibidē Hieraci ascriptum. Fuerunt & multæ aliæ compositiones eiusdem nominis apud veteres. Plinius recenset vnum his verbis: *Hieracium vocatur collyrium, quod ita maxime cōstat.* Tēperatur autē idem Ammoniaci vicijs quatuor, æuginis Cypriæ duabus, atramenti futorij (quod chalcanthum vocant) totidem, mlyos verò vna, croci sex. Hæc omnia trita aceto Thasio colliguntur in pi-

In pilulis excellentis remedij contra glaucomatum initia, & suffusionē, contra caliginē, & scabrities & albugines, ac genarum vitia. Aliad à Plinij, & vtroq; Galeni Hieracio diuersum Celsus describit ad scabrities.

Asiapti, quæ Accipitres domati, & ad venatum institui docer, Accipitraria dicitur. Item & mæsaefactarij qui hic arti operam dant, Accipitrarij vocantur, vt Græcè ἰαπαρότροποι. Ab huius Ausis nomine metaphorico tropo, originem duxit quondam veteribus vltatum vrbū, Accipitrare, quod apud Næuium legitur auctore Gellio, & idem significabat, quod reperere, detrahere, nunc abolutum,

Lib. 6. c. 6;
Accipitraria
via ars.
Accipitrarij qui,
Accipitrare.
L. 19. c. 7.

VSVS IN SACRIS.

IN superstitionis veterum Aegyptiorum sacris frequentem admodum Accipitris vsum fuisse legimus. Hunc enim cum viuum, tum mortuum colebant. Viuum quidem venerabantur, cum quod Scorpiones, Ceraſtas, aliq; venenata animalia necaret, tum ob plurimam, quam ei cum caelesti igne seu Sole, quem pro potissimum numine habebant, esse credebant, similitudinem. Deniq; quod ad auguria eo maxime vterentur. Vnde & certos ministros in Accipitrum, quos in sacrorum vsum alebant, curam destinabant, teste Diodoro Siculo, vt volantibus carnes incisas projicerent, magnaq; voce, donec carnes caperent, inuitarent. Mortuos Accipitres colebant, quod eorum animas vaticinandi vi præstitas existimarent. Vnde Aelianus; Accipiter, inquit, quoad viuus, cum apud Aegyptios egregie charus Deo existimatur; tum post excessum à vita, futura ostendere, ab eodemq; somniorum interpretationes proficisci persuasi sunt. Atque apud eosdem populos tripoda Accipitris aliquando fuisse, unde oracula consulentibus diuino instinctu affluta effunderentur, fane est. E. r. carlus. Accipitres Tenyrtis sanctissimè coliti, & adorant propter comparationem, quam cum ignis esse affirmant. Atq; huius rei testimoniam adferunt, quod similiter atq; ignis violenti, ac veloces sint, aquam verò cum igne existere possunt negant. Contra Copita Accipitres, vt Crocodilorum huius, sæpe in crucem agnos. Hi quoque Crocodilos ob similitudinem, quam cum aqua habere affirmant, diuino honore afficiunt.

Lib. 2. ver.
antiqu. cap. 4

L. 10. c. 24

Fuisse diuinum animal Accipitrem, inquit Eusebius Pamphilus, ubi veterum Ethnicorum de 302a opinione copiose prosequitur, ab Aegyptijs habitum, inde etiam constare potest, quod bonum illum Demonem, cuius beneficio ac nutu omnia subsistere, vigere atq; conseruari credebant, reliqua serpentis imagine, caput Accipitris effingerent. Mortuos etiam Accipitres publico exequiarum honore prosequutos esse antiquos legimus. Sed hoc mirabilis, quod Diodorus Siculus refert; scubi, inquit, vinum frumentumq; aut aliud aliquid, vident accōmodatum, ubi aliquod sacrum animal expirasset, inuentum esset, non amplius coliebantur; eodemq; locum etiam ad alia loca profecti, Aeluros, & Accipitres mortuos ad Aegypti urbem Butrum asportabant. Plura ad Accipitris cultum pertinentia primo statim huius operis ingressi, ubi de dignitate Accipitris, ex diuinis ei exhibitis honoribus potissimum de prompta dilapatur, curiolo Lectori videre licet, ne eadem sepius repetenda sint.

Lib. 2. e. 1.
de præpar.
Euangel.

Lib. 2.

AUGURIA.

HABITOS olim in maxima veneratione Accipitres, cum plurimas alias ob causas, tum vel maxime, quod a rebus gerendis bene contulere, bonumq; semper augurium adferre à solida, superstitione, & proprio sæpe cum damno nimis credula gentilitate crederentur, ex omnium auctorum consensu probatur. Hos. n. diuine voluntatis nuntios, ac interpretes, præsertim verò Apollinis, vt Aquilæ Iouis, Homerus, & Porphyrus creditos fuisse ostendunt. 30 Quæ opinio a deo apud omnes inualuit, vt ab augurijs nomen traxisse velint Accipitrem, quasi quod ter accepta, & nuncio legitima in augurijs dicatur Ausis. Sunt qui existiment boni omnis nuncium esse, cum n. ad leuam volare conspiciatur. In qua sententia fuit Ioannes Vrsinus in eo suo carmine, quod de Accipitre fecit, ubi etiam rationem reddit, cur Sacra Ausis Græcis dicta sit:

Accipiter
unde dictus
Augurij ac
cipitris se-
lix signum.
Curs sacra
Aus dictus
sit Accipi-
ter.
Odys. 9.

Si sacra dicor Ausis, nimirum consulo rebus

In leuam vergit cum mea dextra latus.

Non tamen augurium, non nostri commoda fellis

Aus seui, at prædæ molis afose peris.

Quæ quidem in re manifestè Homero repugnat, qui Accipitrem Telemacho ad dextram

E c

volasse,

volasse, & læuum tamen augurium attulisse scribit, hisce verbis, quos Simon Lemnius Rhæ-
tus Emporicus è Græcis sic Latinos fecit:

*Talia dicens dextra de parte volauit
Accipiter Circus, volucris pennata sub auras,
Acce genus vaptu, & Phæbi quoq; nuntius Alis,
In curuopavidam lacerabat ungue Columbam,
Euellens plumas, vulsasq; sub ære pennas
In terram medias, inter inuicemq; ratemq;
Fundebat resinens volucrem. Thociymenus augur
Telemachum à socijs prensa vocat omine dextra:
Haud equidem volucris sine numine dextra volauit,
Telemache augurium agnosco, coramq; volantem
Conspexi volucrem, vestro haud genus alijs extat.
Quin alia haud libaca magis est gens regia terris,
Quaq; magis Samijs sceptro dominetur in undis,
Quum vestra in populis libaca, vos ergo potentes,
Imperio undarum semper regnabitis alto.
Telemachus contra prudens orditur: Amate
O viam lætam non hoc successibus omen
O hospes, careat. &c.*

Lib. 5. c. 13.
Genial. diar.

Lib. 2. de ab-
stin. ab ani.

Darij angu-
rium ex Ac-
cipitribus,
& Vulturibus.
Didius La-
lius occisus.

Capys Ac-
cipitrem se
gnificat.
Lib. 3. The-
baid.

Alexander ab Alexandro post Ciconias, quæ semper non dubiam concordie significationem ferre
perhibentur, proximam esse accipitrum naturam, scribit; præcipuum verò genus, quod Circum
appellant, altero pede claudum, quod fortunatum nuptijs, & pecuaria rei opinati sunt. Tantū ve-
rò hanc prædicendi vim in Accipitre valere arbitrantur, ut etiam cum moriente, non solum
non mori, sed in alios etiam, deuoratis eius extis, transferri posse crederent. Quod impius ille
Porphyrius asserere etiam non dubitauit, his verbis: *Qui animalium uaticinjs pollentis animas
in se recipere volunt, deuoratis principalibus corporis eorum partibus, ut corde Ceruorū, aut Tal-
parum, aut Accipitrum, animam quoq; singulorum præsentem, & ingredientem in ipsos accipiunt,
& Dei insar futura præsentientem.* Exempla augurij ab Accipitribus desumpti præter Home-
ricum illud, aliquot subnectere lubet. Dario Accipitres visi, duo Vulturum paria vellicantes,
omen fuere, quod de coniuratis sumpto supplicio, haud multo post Persarum regno potiturus
esset. *M. Aemilio, D. Bruto Coss. Didius Lalius Legatus Pompeij, cui prodigium Roma erat factū,
in lecto uxoris duo angues conspecti, in diuersumq; lapsi, proximè Pompeio in castris sedentis
accipiter super caput accesserat, in Hispania aduersus Sertorium inter pabulatores occisus, ut auctor
est Iulius Obsequens.* Manethon Aegyptius ab Accipitrum augurio Capium urbem olim cele-
berrimam, nomen accepisse scriptum reliquit, his verbis: *Ofcus, qui Tyrrenis imperauit, in-
signe serpentis habuit.* Sed & Seruius testatur, *Ofcos populos dici, apud quos plurimum serpentes
abundant, quorum quidem regio nunc Campania dicitur.* Nam Ofcum hunc aiunt coloniam
eò transmississe, cum Hetrusci in tota ferè Italia rerum potirentur, urbemq; in ea regione longè
principem ab Accipitris augurio, quem lingua Hetrusca Capym appellabant, nominasse: ut
scriptores etiam alij quidam vetustiores memoriæ prodiderunt. Licet post temporis progre-
ssu creditum sit, ea ita à campetribus locis nominatam esse. Statius etiam, ut boni ex Accipitre au-
gurij spem indubiam affulisse innuat, ita inquit: — & alius
Desuper Accipitres exulsanè rapinis.

M Y S T I C A.

Lib. 31. Mo-
ral. c. 18.

Ad Coloss.
cap. 3.

DIVVS Gregorius eum locum interpretans, ubi ita D. Iob quærit, *Numquid per sapien-
tiam tuam plumescet Accipiter expādens alas suas ad Austrum?* allegoricum seu my-
sticum sensum his verbis explicat. *Quid est ergo Accipitrem in Austro plumescere, nisi
quod unusquisque sanctorum tactus statu Sancti Spiritus concalcescit, & usum vetusta conuersa-
tionis abiiciens, noui hominis formam sumit: Quod Paulus admonet dicens: expoliantes vos vete-
rem hominem cum actibus suis, & induentes nouum. Et rursum: Licet is, qui fortis est, noster ho-
mo corrumpatur, tamen is, qui iustus est, renouatur de die in diem. Vetustam autem pennam præij-
cere, est sancta studia dolose actionis amittere, & nouam pennam sumere, est misericordiam, ac sim-
plicem bene viuendo sensum tenere. Penna namq; veteris conuersationis grauat, & pluma noua
mutationis subleuat, ut ad volatum tanto lentorem, quanto nouiorem reddat, & bene ait: Expan-*

die alas suas ad Austrum. Alas quippe nostras ad Austrum expandere, est per aduentum S. Spiritus
 nostras confitendo cogitationes aperire, ut iam non libeat defendendo nos tegere, sed accusando pu-
 blicare. Tunc ergo accipiter plumescit, cum ad Austrum alas expandit, quia tunc unusquisque se
 virtutum pennas induit, cum S. Spiritui cogitationes suas confitendo subternit. Qui enim vetera
 satendo non derexit, noue vite opera minimè producit. Qui nescit lugere, quod grauat, non valet
 proficere, quod subleuat. ipsa namque compunctionis vis poros cordis aperit, & plumas virtutum fun-
 dit, cumque se studiosè mens de pigra vetustate redarguit, alacri motu ianuenescit. Post pauca
 eodem loco potest etiam par hunc Accipitrem renouata gentilitas designari, ac si beato Iob aper-
 te doceretur: *futuras virtutum plumas in gentilitate respice & vetustas superbia pennas amitte.*
 Hec D. Gregorius Papa. Glossa eius loci hunc adfert sensum. *Namquid, inquit, euilibes electo* Tom. 1. c.
tu intelligentiam, quam non habes, ex te contulisti, ut stante sancto Spiritu, cogitationum alas 39. Iobi.
expandat, & confitendo aperiat, quatenus pondera vetustæ conuersationis abijciat, & virtutum
plumas in usum noui volatus suauit? Quasi dicat, minimè, sed diuina sapientia sola huius rei est
 effatrix. Et rursus, significat, inquit, *Accipiter penitentem, cuius conuersatio renouatur per hoc,*
quod expandit intellectum suum, & affectum fideliter ad amorem diuinum. D. Antonius P. tui-
 nos in hunc locum commentans hæc mystica ex eo sensa eruit, inquiens: *Accipiter hoc in loco* Dom. 1.
virum in Christum significat. Et nota quod accipiter duo facit: pede capit, & non capit Auem nisi vo- Quadrag.
lantem. Sic vir in suis pede affectus capit & non capit nisi volans, de terrenis non curat. *Hic per* ser. 2.
sapientiam Dei plumescit. Pluma accipitris sunt pura cogitationes viri iusti, quæ per Dei sapien-
tiam (quæ dicitur à sapore) ordinatæ in Dei mente succrescunt. Quantum enim de Deo sapit, tan-
tum plumescit. Quantum de ipsius saporis dulcedine sentit, tantas bonarum cogitationum plumas
emittit. Et sic iste accipiter expandit alas suas, id est, amorem & timorem diuinum ad austrum,
id est ad IESUM, qui ab Austro venit, ut calorem nutritiuum emittat, & gratiam cõseruatiuum
in ipsas perfundat. Hæc due alas dantur mulieri, id est, anima penitenti, quibus à terrenis eleuata
auolet in desertum locum penitentie. Iacobus Vitriacensis totam hanc historiam Saluatori no-
 stro Christo allegoricè adaptat, in hæc verba scribens: *Accipiter iste dicitur Christus, qui pennas* Christi? Ac-
veteres exiit, & noua assumpsit, dum protectis Iudeis gentes ad se conuertit. In cruce autem io- cipitri assi-
tus deplumatus est, una sola pluma ei adhaesit. Latro enim, qui prius pluma fuerat Struthionis, milatus.
factus est pluma accipitris. Per sapientiam autem diuinam quotidie plumescit Accipiter iste, quia
per predicationem sanctorum nouas plumas acquirit, donec omnibus plumis in fine sibi adhaeren-
tibus Aui pulcherrimæ circumdata varietate prædam suam offerat Deo patri. Hic autem Accipiter
nouem mensibus seipsum in mutatorio vteri virginis (Mutatorium vocat locum vndiqueque
probo oculo ac tepidum, ædulum, siue caueam, in quam manifestatur), Accipitres pluma-
rum senecta deposituros, seponunt super virgæ rectissimam (conto) virgæ de radice Iesse: exiens au-
tem ab eo multam prædam cepit, & tandem in die ascensionis in calum auolauit. Alas autem ad
Austrum expandit, dum diligentibus sensu aperit, ut intelligerent scripturas. Duo enim testamē-
ta dicuntur ala Christi, de quibus dicitur: sub umbrâ alarum tuarum sperabo, donec transeat ini-
quitas. Nos autem ad austrum Spiritus sancti alas cogitationum expandimus, ut nouas virtutum
pennas abiectione veteris iniquitatis assumamus. Hæc tunc Iacobus de Vitriaco. Alicubi verò Ac-
 cipiter eos denotat, ut ait Hieronymus Lauretus, qui alijs insidias moluntur, & cædes meditan-
 tur assidue: inquit autem: *Accipitres significant homines, qui sapè prauis & damnatis artibus*
Demonum ministerij utuntur ad suæ explenda carnalia desideria. Nam Accipitres soleant auxi-
liari alijs hominibus in venatu & insidijs aliarum Auium. Ipsi autem nullam non Auium infirmio-
rum inuadunt. Quos homines ut displicere sibi Deus significaret, eius Auis esum eo loci pro-
hibuit. Hæc quidem intellectus simplex & sanus mihi videtur. Quem verò Glossa adfert huic
nostræ tempestat, quæ Accipitraria venatio ubique visitata est, accommodat videri potest, mi-
nimè autem Mosis seculo, quo quidem, ut suo loco dictum est, nullum adhuc in feris capiendis
homini obsequium præbeant Accipitres. Vnde eam tunc fuisse scripturæ mentem, apte dicere
non possumus. Verba autem Glossæ sunt ista: Accipiter inter rapaces est Aues, sed mansuescit,
& rapinam cum hominibus operatur. Hunc imitatur, qui mansueti videntur, sed eam potentibus
& avaris atque rapacibus rapere nituntur. Et alibi: Accipiter deseruit ad Auium prædam; & idèd
significat illos, qui raptoribus præbent ministerium. Hæc Glossa.

Tom. 1. c.
39. Iobi.

Dom. 1.
Quadrag.
ser. 2.

Christi? Ac-
cipitri assi-
milatus.

Sil. alleg.
ex Deut. 14.

Ierem. 17.

In moralib.
eiusdem ca-
pituli Glossæ

genus agnoscens, ut primum vidit, in terram, ubi aliud, statim in altum anolat. Sic etiam Diabolus aliquos rapit in alto, hoc est, in statu prosperitatis, & aliquos in terra, hoc est in aduersitatibus. Columba autem utrumque Accipitrum genus cognoscens significat iustos, & simplices, qui felle peccati carent. Hæc Columba duas alas habet, scilicet humilitatem & patientiam. Quando ergo iustus videt Accipitrem diabolum velle se rapere in alto, hoc est in prosperitate, tunc uti debet ala humilitatis, prosperis non se exaltando, sed ex hoc se magis Deo debere cognoscendo. Cum verò videt eundem se opprimere in terra velle seu paupertate, tunc volabit in altum per alam patientiæ, & spei, rectè credendo patientiam viam ad Christum esse. Rectè quoque Iobum Columbam inter Accipitres vocabat D. Chrylostomus, ut ouem inter Lupos &c. Præterea quemadmodum ad solis radios solet Accipiter pennarum vitia dirigendo componere. Sic ad Christum Dom. accessurum, oportet omnem improbitatem & affectus impios exuere, & nouo vestitu, ac renouatione vitæ superindui.

Homil. 2. de
patientia.
Iob.

M O R A L I A

Lib. 3. Ep. 3.

Accipitrib.
qui compa-
rentur.

In Persia.

Cent. 21.
Stan. 63.

CASSIODORVS Accipitris naturam ad humanos mores comparat his verbis: *Quid animoli Accipitres, & supra omnes alites acutius inuidentes, volatus solitarios concupiscunt, quia rapaces insidia innoxia conuentuscula non requirunt. Ambiant enim aliquid soli agere, qui pradam cum alto non desiderant inuenire. Sic mortalium voluntas plerumq; destabilis est, quæ conspectum hominum probatur effugere, nec potest de illo aliquid veraciter credi, cuius vitæ testis non potest inueniri.* Diuus Augustinus Accipitres pecuniæ eos vocat, qui aliena quærunt, in quo Plautum imitatus est, qui auaros Leones eodem nomine appellauit, ut supra ex eo in cognominatis ostendimus.

Nec incoocinnè quoq; noſter Ariolus medicum, qui ob promissam à Gabrina illa scelestissima vetula, ingentem pecuniæ vim, Filandrum veneno exhibito è medio tollebat, Accipitri comparauit, dicens:

*Come Sparuier, che nel piede grifagno
Tengala starna, e sia per irarne passo,
Dal can, che si tenea fido compagno,
Ingordamente è sopraggiunto, e guasto.
Cosi il Medico, intento al rio guadagno,
Dondesperaua aiuto, hebbe contrasto,
Odì di somma audacia essempio raro,
E colli auenga à ciascun altro auaro.*

Lib. 7.

De Callicratis & Menalcidæ perfidia, imposturaq; antiquissimum carmen legitur apud Pausaniam, quòd latine reddidit sic sonat:

*Et ignis est alio magis, qui vras igne,
Lupisq; sanior Lupis est alijs,
Accipiter omnis Accipitre volas,
Si Callicratem ipsum immaniore ante alios
Superauit perfidia Menalcidas.*

Hominem enim omnium nequissimum Callicratem, perfidia qui superaret, Menalcidas est inuentus. De ducum horum historia consule Pausaniam, quam si ad moralem doctrinam placet reducere, significabit neminem adeo versipellem esse, cui non ab alio imponi possit.

HIEROGLYPHICA.

Accipiter
animi hie-
rogllyphicū,
&c. cur.

ANIMVM humanum, quo nihil pulchrius, nihil sublimius, nihil præstantius in hoc mūdo est, cum ad contemplationem rerum diuinarum se extollentem ostendere vellent Aegyptij, Accipitrem recta forsum volantem, ita ut æthera captare videretur, pingere consueverunt. Cetera enim volatilia, si volatū arripiunt in sublime, obliquo tractu curuatiq; spacijs ferti coguntur; neq; enim recta cursum possunt intendere. Solus autem Accipiter recto ræatu volat. Contrà verò, si animū à sublimi consideratione ad hæc inferiora se se dimittent, ut quas ibi conspexerit ideas, in centro hoc recognoscat, neq; à recto itinere quicquam aberrabat, ijde vellent indicare, tum Accipitrem identidem deorsum ad terrā tendentem effingebat. Plato animæ alas attribuit, singulares illius motus, quasi volatus significans: ad quos duo Accipit.

accipitris volatus commodè referri possunt, sublimis ad caelestium, humilis verò ad terrestrium.
 nam considerationem, atque ita in Hieroglyphicis depictum Accipitrem, vel sursum, vel deor-
 sum volantem, interpretaberis. Animæ etiam sedem Aegyptij sacerdotum per Accipitrem in-
 telligi voluê. e. Baieih enim apud eos idem est, quod apud Græcos ἰσπαζ, & apud Latinos
 Accipiter. Aegyptiaca elementa illa, si in syllabis diuidantur, Bai, per se animam, Eih cor si-
 gnificat. Vtebantur illi libenter huiusmodi compositis vocibus, cum vel ipsam rei originem na-
 turamque, aut quid simile significare vellent. Quod & apud Hebræos frequentissimum est, qui
 verbi gratia, quo vocabulo celum nominant, idem contere ex aqua & aëre docent: & cum
 Adam dicunt, & crassum, quia compacti fumus, terræ materia, & insitanti nul menti & osten-
 dunt. Mentem enim terræ applicatam, id nominis significare ostendit Philo. Sed iam quid cō-
 mercij anima cum ipso corde habeat, videamus. Aegyptiorum opinio fuit, cor esse animæ re-
 ceptaculum. Ex compositione duarum illarum syllabarum, Bai & Eih, in vnam dictionem fit
 vox Baieih, quæ Accipitrem significat. Ergo ut animæ sedem in corde esse docerent, Aue-
 illam pingebant Aegyptij tantum, sed & Stoici animam in corde potissimum statuerunt. Sen-
 tiendi enim vires omnes ad sensum, quem ex re ipsa communem vocamus, ubi flumina ad ma-
 re, confluunt. Hic autem, si Aristoteli credimus, in corde est. Neque absurdè dixerimus ab eo ma-
 ri, quinque corporis sensus, quasi quinque maria mediterranea diffundi in corporis continen-
 tem, quæ manifesta Platonis fuit sententia. Quod verò de animo paulò antè dicebamus cum
 Accipitre comparatum, imò alitem ipsam pictam congruum illius esse symbolum, tum subit
 in mentem Zoroastri dictum, alatum nempe esse animum (quod apud Platonem latissimè dis-
 seritur) dectanibaf, alis præcipitem in corpus ferri, illisq; mox rursum succrescentibus adape-
 ros euolare. Sed percontantibus eum discipulis, quo pacto alis bene pluantibus animos volucres
 sic per parabolam, qui erat hominis imos, respondit. Quatuor amnis Paradisi Dei almitur,
 & irrigatur, indenti dem vobis salutaris aqua haurietis. Qui sciverit verò quispiam, qui nam hi
 flumij sunt, ut si Accipitrē suum quis mersare ibi velit, eos inueniat? D. Ambrosius per quatuor
 flumina Paradisi intelligit totidem Initia virtutum, nempe Prudentiæ, Temperantiæ, Fortitudi-
 nis, Iustitiæ: & fons aut, paulò superius, est sapientiæ; ex quo cætera omnia deriuantur. Nam in
 diuinis literis fons passim accipitur pro sapientiâ, ad quem accedere sitientes admonemur. Vbi
 verò Plato in alatum, quas animæ tribuit, mentionem incidit, per eas naturalem eam intelligē-
 tiam capis, quæ, ut inquit Alcinoüs, est intellectio quædam in anima, quæ corpori sit applicata, nō
 ea quæ animo à corpore soluto conuenit. Ea igitur, cum labem à corpore contraxerit, nunquā
 sese humo tollere poterit, nisi fluminibus acceptam maculam eluerit. Quoniam verò sunt, qui
 dorum esse hanc metaphoram contendunt, itaque Gangem, Nilum, Euphratem & Tigrim (ea
 enim fluminibus nomina faciunt) quatuor illis virtutibus, quæ omnem in hominum vita prin-
 cipatum obtinent, respondere asserunt. Ex his itaque aquis implumis Accipiter noster lustrari
 poterit, atque identidem ita plumescere, easque alas emittere, & non supra nubentium, quod
 faciunt Grues, verum etiam supra omnes cælorum orbes sese efferre, parique Aquila hono-
 re acceptus, in ipsius Iouis gremium euolare. Habet præterea similitudinē Accipiter cum ani-
 ma, quod ab aquæ poti abstinere credatur, & solo sanguinis suctu sitim leuet, quo vno & ani-
 ma ipsa nutrirī quodam modo videtur. Ideo, vetere illo instituto, libaminibus, quæ pro anima
 parabantur, sanguis admiscebatur, & Moyses sanguinem hostiarum pro anima esse monet, ve-
 tatque nos animam comedere cum carnibus. Passim etiam in Leuitico admonemur, ut à sangui-
 ne abstineamus: quia vnusquisque carnis anima sit in sanguine. Sed præcipuè Deus exitium
 cuiuslibet, tam ex domo Israël, quam etiam hospitibus & peregrinis, qui apud eos diuertissent,
 habitarentque, minatur, qui sanguine vesci ausi fuerint, quem ea de causa datum eis asseuerat, ut
 super altari per eum animas suas expiaret, essetque; ita sanguis animæ lustratio, munderetur per
 altaris circuitum, & quod residuum esset, terra operiretur. Quod verò dictum, vnusquisque
 animam in sanguine eius esse, nequaquam intelligendum est, substantiā animæ esse sanguinem,
 sicut Helychius, sed quod societatem cum carne per sanguinem habeat. Vnde quidam, sanguinem
 animæ vehiculū appellarunt. Emittis enim ubi frigere capit, corpus vta dissoluit, animaq;
 auolat. Et de causa Aegyptij, si sanguinē significare voluissent. Accipitris imaginē effingebat.
 Multorum sanè opinio fuit animam esse sanguinem, siue ut Empedocles arbitrabatur, in san-
 guine. Hinc illud apud poetās: Purpuream ille animam, & vitam cum sanguine fudit. & alia
 huiusmodi. Sed quantum ad hos pertinet, qui sanguinē animæ commiscunt, ego non ita fuerim
 impulsus, ut non profitear, de brutorum anima hoc tantum intelligendum esse, de quibus in Ge-
 nesi scriptum est: Anima ipsius in sanguine est, cum in homine tantum ex animalibus, anima p-
 se vitalis sit, suaque se contineat immortalitate, & quamuis Salomon pro concione tertia, vnus-
 quisque

Baieih quid
 Bai.
 Eih

Adam quid
 significet.

Aegyptio-
 rum opinio
 de anime
 loco.

De somno,
 & vig.

In Theatet.
 Animus a-
 laus.

Paradisi
 flum. quæ-
 tuor quæ.
 To. de Pa-
 rad. c. 3.
 Fons pro sa-
 pientiâ.
 Intelligētia
 naturalis.

Cur est aia
 similitudo
 Accipitri.
 Sanguinis
 vsus in liti-
 tionibus.

Deus. 12.
 Sanguine
 vesci cur
 prohibitum
 Cap. 14.
 Animam in
 sanguine ef-
 se quo intel-
 ligendum.
 Accipiter
 Pro sangui-
 ne pictus.

et ceterisq; lateritum hominis, & non enitum, & aquam vitæ quæq; orationem, ex impro-
bitate opinione soluta, ex sua tamen sententia, corpus ad terram recellit, spiritus verò ad cælum,
qui dederat, affecerat. Illud verò ceterisq; cordi est cum sanguine, ut ex libetis horum ob-
seruatione conperitur est, quod ex his omnibus cõstet, quibus & sanguis. Lucæ verò eam, qua
Aristoteles sanguinem a corde, Medici verò ab hepate præficisci, in eoq; nasci asserunt, non
est huius loci, nec instituti examinare.

*Victoria
hieroglyphi-
ca Accipit-
er.*

Denique propter eas dotes quas huic aliti natura, supra aliorum volatilium conditionem
largita est, factum est, ut in vniuersum esset excellentiæ, & præcipue victoriæ hieroglyphicu-
m. Nam reliquis omnino volucres volatu antecellit. Neque frustra Theoclymenus apud Home-
rum, obseruato Accipitris auspicio, Telemachum bene sperare iubet, cuiq; genus in Ithaca,
supra reliquorum omnium gloriam potens, celebre, & illustre futurum pollicetur. Ea sanè Ac-
cipitris prærogatiua est, ut agilitas in volando principatum obtineat, ab eoq; desumatur præ-
clara illa alarum insignia, quæcunq; in huiusmodi gloriæ significatum deueniunt. Hinc victo-
riæ Hieroglyphicum passim in numis, & monumentis alarum est, quod victoriæ patris famæ

*Victoria
hieroglyphi-
ca volatilis
describitur.
Tunc vi-
toriam.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

*Accipitres
volant.*

sele statim humo tollit, & gloriam amplexa, perq; summum æthera latè volitans, perq; immen-
sos terrarum tractus expatiata, impedimenta omnia agilitate sua dissipet. Huic ipsi numi vi-
ctoriæ dicti, quibus Drusus in Tribunatu plebis octauam æris partem Argentum miscuit. Est &
illud victoriæ significatum hieroglyphicum, quod in antiqua columna Viterbij spectatur, duo
scilicet Accipitres ex diuerso aduolantes, per quos, ut nonnulli tradunt, Herculis ab alpibus,
& Osiridis à Brudunio motus in Gigantes, nec non victoria describitur. Neq; verò solum ea,
de causa, quod volatu præstet, vel quod alæ victoriæ attribuantur, ales ea victoriæ symbolum
est; verum ob id etiam, quod eius pugna tam artificiosa sit, eaq; versutia peragatur, ut hostis
quomodocunq; reluctans necessariò superetur, vti suo loco de pugna eius relatum est. Septem
item Accipitres, qui insectabantur Vulturem, signum hieroglyphicu erant victoriæ illius, quæ
septē illi viri, qui Smerdis in Magorum exiriū coniurauerant, affecuti sunt, vtiq; cõpotes facti,
patriam ab illegitimo Rege liberarunt. Ille siquidem regnum sibi nullis natalibus comparaue-
rat, veluti Vultur non ex legitimo conceptus, sed patre generatur, ut aiunt, vento. Diodorus per
Accipitrem volantem, per quem, ut diximus, alij victoriam interpretantur, celeritatem signifi-
cari tradit, propterea quod in volatu sit omnium volucrum velocissima. Ad hæc Accipiter pas-
sis alis figuratus, elementum aëris indicat apud Aegyptios sacerdotes. Ut & alæ Anium singu-
læ per se, quod scilicet æfer solis Auibis proprius sit, perinde ac aqua piscibus; & terra alijs ani-
mantibus. Sunt qui ventos ea specie significari tradant. Ventus autem nihil aliud est, quàm in-
citus, & flens aër. Triclinus apud Pinjarum Pelopis *Ἰππικὸς ὑποπτεῖς*, velocissimos expo-
nit. Sunt qui cælestium corporum coetum hinc interpretentur. Nam quæ sidera super hori-
zontem attolluntur, volucrum in modum surgere, & per immensum inanæ ferri videntur. Sed
& alia multa præterea significata hieroglyphica apud Aegyptios habuit Accipiter. Inter quæ
præcipuum erat Solis, cui cum ob eximium visus splendorem, ac clarissimam aciem, quæ ad
illius quidem aduersos radios non conuiuet, tum propter motus velocitatem, viuacitatem, ac
fecunditatem maximam, peculiare soli dotes, sacer credebatur. Ignis quoq; typum ob violenti-
am, & quam dixi perniciosissimam volandi vim, gerebat. Sed & Venerem designabat, propter
nimiam salacitatem. Idem Aegyptij, totius orbis molem demonstrantes, inter circulū aëreū,
& ignem serpentis effigiem cum capite Accipitris circundebant, ut esset instar Græcæ li-
teræ Θ quæ Thita dicitur. Per circulum enim, magnitudinem & formam totius orbis intelli-
gebat; per anguem verò, qui medium intersecat, bonum Dæmonem, cuius beneficio omnia vi-
geant, alantur, ac conseruentur. Sed & Lunæ symbolum fuit olim homo Accipitris facie, lan-
ceam habens, qui, ut tradit Plutarchus, typhona mōstrum, hippopotamo simile, interficeret.
Hoc simulachrum candido colore fingebatur; quod is color ab alio Lunam mutari lumen
suum significet, nempe à Sole, cuius Accipiter symbolum esse suprà docuimus. Serpentē etiam
pingebant Accipitrino capite, ut felicem populi genium significarent.

50

A P O L O G I.

Felix geni⁹

Li. i. de die

& opera.

SYMBOLIS hisce hieroglyphicis Apologi iure subnectendi veniunt, quod morales
sententias suo fabuloso inuolucro contegant, atq; artificioso amanoq; commento, ani-
mantes, à quibus plura virtutis documenta haberi possunt, homini, quasi magistras fa-
ciant. Talis est ille Hesiodi.

*Ναὺ δ' αἶνον βασιλεὺς ἐρίῳ φρονέει καὶ αὐτῆς.
Ἦδ' ἐν ἡρώπορι εἰς ἀνδρία πικρὸν δαίμον,*

ἡ δὲ μάχ'

Τ' ἴμεν ἄλ' ἐν ἐρείσσει φέρον, οὐχέισοι μεμαρπύς.
 Ηδ' ἐλὶδόν, γναμπτέϊσι παπαρμύνη α' μὲν οὐχέισοι,
 Μύρετο. πῆν δ' ὄγ' ἐτικρατέως πορὸς μύθον ἔειπε,
 Δαμιονίη, τί τί λαπας, ἔχειν σὲ πολλὸν ἀρείων.
 Τῆδ' ἐλ' ἤ; σ' ἂν ἰγὼ παρ' ἰγὼ καὶ α' οἰδὼν ἔστην.
 Δαίμων δ' ὅτ' ἐλ' ἔθελω ποιήσομαι καὶ ἐμύθησο.
 Ἀφρον δ' ὅτ' ἐλ' ἔθελω πορὸς καίεσσοις ἀντιφρέζων,
 Νίκη; τε σῖρεται, πορὸς τ' ἀίχλας ἀλγέα πάχνη.
 Ως ἔρατ' ὕκουπέτης ἱρηζ' ταυσιπτερος ὄρις.
 Ὡ Πύρση, σὺ δ' ἄκουσ' ἀπὸς, μὲν δ' ἔβριον ὀφθαλμοί.
 Τ' βυγάρ τε καὶ δαλῶ βροτῶν οὐδὲ μετ' ἐθλός.
 Πῆ δ' οἷός φερεται οὐχέισοι, βαρυθεδὲ θ' ἵπ' αὐτῆς,
 Εἰ γὰρ, σὰς ἀνέειν. id est:

*Sed nunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsa sapians.
 Sic Accipiter affatus est Lusciniam canoram.
 Atque in nubibus ferens unguibus correptam:
 Illa vero miserè, curnis confixa unguibus,
 Lugebat, eam autem imperioso ille sermone allocutus est,
 Infelix, quid strepis? habes cerè te multo fortior:
 Hæc vadis, quæ te duco etiam cantatricem existentem.
 Cœnam vero, si quidem libet, faciam, vel dimittam:
 Insuperans vero, quicumq; velit cum potentioribus contendere:
 Victoriâq; priuatur, adq; pudorem dolores patitur:
 Sic atque velocæ Accipiter, laetis alis prædita Avis.
 O Persa, tu verò audisti istam, neque iniuriam soue.
 Insuria enim perniciofa est misero homini, neq; bonus quidem
 Facile ferre potest, grauaturnq; ab ipsa
 Illapsus damnis.*

De iisdem Aetolus Phrygius hunc refert Apologum.

Philomela super arbore sedens de more canebat. Accipiter autem videns, ac cibi indigens volando super
 ripuit. Quæ cum occidenda foret, orabat Accipitrè, ne deuoraretur. Neq; enim satis esse ad Accipitrè
 ventrè implendū, sed oportere ipsam cibo egenti ad maiores Aues conuersi. At Accipiter suffragans,
 ait: sed ego cerè demēs esse: mihi qui in manibus paratus est, cibo dimisso, quæ nō videtur, persequar.
 Fabula significat; plerique homines eo dem modo inconsultè, ac itulè agere, qui spem, ut di-
 ci solet, pretio emunt, id est, spe maiorum incertorum, fortunam præsentem, seu emolumenta,
 quæ indubitata tenent, è manibus sumunt elabi.

Alius de Philomela, & Accipitre Apologus.

*Dum Philomena sedet, studium mouet oris amanti,
 Sic sibi, sic nido visa placere suo.*

*Impetis Accipiter nidum, propignore mater
 Supplicat. Ille autem: plus prece carmen amo:*

Nec prece, nec pretio, sed amano steterè cantu

Me potes. Ille silei: Dulcius illa canis.

Mente gemit, licet ore canat, corq; eius anhelat,

Cuius mellistium manat ab ore melos;

En ipsa sature Avis, sordet modus iste canendi,

Et laniat natos matre vidente sua.

Mater obit, nec obire potest, sed viuit, ut ipsam

Vincat vita necem, plus nece cladis habens.

Cor paritur matris, plus nati corpore, corpus

Rodu Auis rostro; cor fodit ense dolor.

Vestigat sua daemna seclus: Nam fraudibus uso;

Accipe fraudosam viscus inescat Auem.

Fine malo claudi mala vita moritur iniqui,

Qua capit insontes, se dolet arte capi.

Docet hic Apologus ei, qui alij, iniuriat, esse cauendum, ne ipse vicisti n ab alijs capiatur.

Alius Apologus de Accipitre & Columbæ:

*Accipitrem Nilui perferam bella, Columbe
 accipiant Regem, Rex magis hoste nocet;*

Incipiunt de rege queri, quòd sanus esset,

Milui bella pati, quàm sine matre mori.

Quicquid agas prudenter agas, & respice finem:

Ferre minora volo, ne grauiora feram.

VSVS IN CIBIS.

TAMETSI lege Leuitici interdictum fuerit Hebræis, Auium rapacium & præsertim Accipitris carnes mensis apponere, propterea quòd esset animal verè sordidum, ac rapax sanguinariumq; : nos tamen nõ fastu illo Hebraico metimur innocentiam, sed Christi mandata, quæ in sacro Euangelio, & sanctorum Patrũ monumentis scripta legimus, ea sola obseruanda ducimus, existimantes animantium harũ aut illarum carnes minimè posse animam afficere, sed quæ præter modum, & citra temporis vllam rationem deuorantur. Alioquin cum vel ipso Aristotele teste, *Palli Accipitrum suauis valdè, pinguesq; efficiantur*, & iuxta Albertum: *Caro Accipitris dulcis & leuis est, propter eorum nutrimentum*, scilicet quo alitur, itaq; minimè in cibis damnandus videtur, neque sanitatis offendendæ metu eius esus vitandus est. Buteo verò inter Accipitres præ ceteris commendatur, vt gustui suauis admodũ, nec insalubris.

VSVS IN MEDICINA.

*Ad morbum
sacrum.
Ad oculorũ
vitiũ.
Carniũ vt-
res.
In Aphor.
Ad morbum
asperatos.
Ad Quartanam.
Adeps ad
caliginem.
Ad iũctur.
Oculi ad ter-
tiam.
Rostrum ad
hystericas
duriatias.
Ad quasuis
affectionem.
Ventriculus.
Fel.
Ad oculos.
Fimus ad
oculos.
Con. Stellio-
nis morbus.
De morbo.
mulier.
Ad Faciẽ.
In Breu.
fuo.
In Sinaxi
melic.*

IN vsum Medicum assumitur Accipiter quandoque totus, quandoq; eius partes, pro affe-
ctuum vario discrimine. Totus quidam aſius & cibi loco sumptus *morbum sacrum*, si modo
Kiranidi credimus, curat. Integer item in rosaceo elixus ad omniũ oculorum vitiũ *iungitur*
efficacissimè, vt Plinius vult, aut vt Sex. Empyricus, *in unguento fusino*. Ad sanandam oculorum
hebetudinem, quidam *viuum deplumari*; & in eodem oleo decoqui iubent, donec ab offibus caro
dissoluta decidat, eiusque iure colato oculos inungi. Carnes pullorum, Accipitrum, inquit Rabbi
Moyſes *animũ corroborant, melancholia & perturbationi mentis resistunt*. Olim superstitio erat,
in morbis ab arte parum sanabilibus, ex quibus etiam quartanæ sunt, puluerem, in quo se volu-
taſſet Accipiter, lino rutilo decumbentis collo alligari. Adeps Accipitris in oleo tritus oculis
eo inunctis caliginẽ depellere traditur Aesculapio, & iuncturis vtilissimus Ioanni Vrsino. Fabu-
lam sapit quod Kiranides suo more de oculis scribit, nepe à collo suspensos tertianam fugare.
De roſtro dicunt, si coniungatur oliui decocto, hystericas duritias emollire. Obscurus quidam
autor ad quasuis malas corporis affectiones huiusmodi medicamentum è ventriculo præscribit,
Accipitris ventriculum tribus diebus, & noctibus mero maceratũ conteres, & cum tribus cocclea-
ribus succifeniculis ac mellis permiscebis, & sub somnũ propinabis. Fella Accipitrũ, quemad-
modũ & Aquilarum valdè acria sunt, vt Galenus aperte docet: quin etiam erodunt, quod vel co-
lore suo eruginoso ac viridi testantur, qui tamen niger interdũ in eis est, vnde absterſione sua
oculis prodesse quidam scribunt. Eandẽ Plinius vim fimo tribuens, Accipitris, inquit, *fimi cinis*,
cum melle Attico laudatur ad inunctiones omnium in oculis vitiatorum. Idem cum vino pro anti-
doto datur contra morſum ſtellionis. Apud Hippocratem extat medicamentum ad conceptum
adiuandũ ethicax, huiusmodi, Si vero, inquit, os *veri conclusũ fuerit, ſic succũ apponat, donec*
fuerit apertũ, & ſtatim aqua eluat. Cæterum Accipitris ſtercus in vino dulci ierat, & setuna bibat,
& tunc cũ viro concubat. Plinius quoq; *fimũ*, ait, Accipitris in mulſo poſũ videtur faciliũ *facere*.
Arnoldus Villanouanus ſuffitum deſcribit, qui ſætum viuum vel mortuũ educit, huiusmodi:
Spolium ſerpentis, opoponax, myrrha, galbanum, caſtoreum, ſulſur citrinum, rubia, ſtercus Co-
lumbinum, vel Accipitris. Hæc omnia, vel quædam eorum trita felle vaccino excipiantur, & fa-
tus inde per ſtitulam, in vterum recipiatur. Item ad partum promouendum Vveckerustalem;⁵⁰
præſcribit medicamenti formulam:

R. Fimi Accipitris 3. i.

*Cinamomi } ana, gra. vij.
Caſſie }
Croci gra. iij.
Melle cum vino albo modico.*

VSVS IN VENATIONE.

EX multis commodis, quæ Accipiter præstat, nullum magis fructuosum est, quam quod eius aucupio capitur. Non enim Aves solum omnis generis cibo laudatas, sed quadrupedes etiam minores, ut lepores, & huiusmodi cupedias alias, quæ heri sui mensam diuite penu instruunt, venatur. Cum autem satis superq; suo loco de ratione domandi Accipitris, & de venatione eius opera peragenda tractatu in sit, itaque hæc longior non ero, adiecto hoc tantum ex Pistorio versiculo, quo Accipiter ita loquitur:

Nel curas, cacos quod Hercules curat ocellos.

Dummodo sit patinis præda posita tuis.

In Panteopolio.

Quin & aucupes, ac mercatores quamplurimi haud exiguum ex his captis, venditisq; quæstum faciunt, maxime verò ex illis, qui venationem edocet: sicut quos singulos nonnunquam quingentis aureis venisse constat. Ferdinandus Cortesius scribit in *Themiistiana urbe mercatum locupletissimum cogi penè quotidie, ubi inter cetera Aves omnis generis venales exponuntur, & inter has plurimi Accipitres, Falcones & Tinnuculi, qui illis regionibus frequentes capiuntur*. Accipitris præterea hæc est prærogativa, teste Paradino, ut si aucupatricibus alijs Avibus fuerit associatus, eas omnes etiam multo se maiores, ab omni, cui alioquin abnoxie futuræ esset, vectigali soliberet.

Lib. 2. rer. Indic.

In Symb.

ICONES. PICTVRÆ.

AELIANVS author est solitos esse Aegyptios coronare Iudis statuum pennis Accipitru in Idis stat. signum excellentie. Nam Accipiter inter Aves ut iam sæpius dictum, summo honore ab ipsis afficiebatur. Regis Persarum vestem purpuream, Accipitribus aureis pictis distinctam fuisse legimus. Neq; præter rem esse puto ponere, quod in quodam Canone Imperialis militum apud Massas Romæ se vidisse Pierius scribit, militarem ordinem fuisse, qui Accipitru signum in parma identidem lutea gestabant. Erant hi qui sagittarii venatores nuncupabantur, qui sub Magistro pedum stipendia faciebant. Sed & alius ordo Launi nuncupati, in signe idem Accipitris lutei in parma iisdem lutea gestabant, & sub eodem magistro pedum merebant, eam tamen discriminem, quod sagittariorum Accipiter caput in alam laum vertebat, Launorum in dextram. Diuitenses, Gulicana legio Diuitensis munimento, quod è regione Colonie Agrippinæ in Ducatu Bergensi situm est, in Rheni ripa, pro præsidio imposita, cæruleum Accipitrem habebant in insigni, colore tamen dilutiore. Verum illud in primis observandum est, ne qui semper in aëre ferè degit, ita pingatur, ut in aqua degere videatur, quod naturæ Avis omnino refragatur. Neq; probandum est ordinem insignium Domini de Foletto in comitatu Pinctaviensi, in quibus Accipiter Lilij floribus insidere conspicitur. Nam & hoc etsi aliquo pacto naturæ li comites non excedat, fieri tamen non potest, ut Accipitrem ferant fragiles, ac caduci flores, de qua re vide Bartholum.

In dig. tractat. de armis Col. 8.

F A B V L O S A.

QVI Accipitrem fabulis involuunt, Apollinem sapiens in hanc alitem sese transmutasse comminiscuntur, quem admodum & alias cum nunc Lacerti, nunc Leonis, nunc Draconis habitum induisse fingunt. Vnde hunc Deum Phæbum, quo nomine Solem intelligebat, & venerabantur, & Accipitrem nonnunquam vocabant, & hinc ob maximam naturæ Accipitrinæ cum Sole similitudinem Apollinis præcipuum nuncium, eiusq; voluntatis interpretem poetæ eam Auem habitam fabulantur. Vnde Ovidius de Arachne puella cum Minerua de lanificio certante, ita canit:

— Est illic agrestis imagine Phæbus

Vtq; modo Accipitris pennas, modo terga Leonis

Gesseris. &c.

Apollo.

Lib. 6. Metamorph.

In hanc Auem conuersum fuisse Dædalionem negantur poetæ. fuit autem Dædalion, ut illi fingunt, Luciferi filius, Ceicis Regis Trachinæ frater, qui Chionem (aut alijs volunt Phylionidem) filiam habuit, quæ cum iam ex Mercurio Autylocum, ex Apolline Phileonem genuit.

Dædalion in Accip.

genuit.

genuisset; Diana se formosiores iactauit. Quare Dea irata sagittis eam cōfecit, cuius morte Dædalion tantum concepit dolorē, ut ex Parnassi vertice se in mare præcipitauerit. Sed Apollo, ut filię illius causā gratiā facere videretur, eum in Accipitrem, antequam in mare caderet, commutauit. Hanc eandem Metamorphosin Ouidius hoc carmine describit.

Li. 1.1. meta-
morph.

*Qua via nulla ruit, iam tunc mihi currere visus
Plus homine est, alasq; pedes sumplisse putares.
Effugit ergo omnes velocēq; cupidine leshi
Vertice Parnassi potitur: miseratus Apollo
Cum se Dædalion saxo misisset ab alto
Fecit Auem, & subitis pendente sustulit alis,
Oraq; adunca dedit, curuos dedit unguitus hamos:
Virentem antiquam, maiores corpore vires
Et nunc Accipiter nulli satis agnus, in omnes
Semitas Aues, aliq; dolens sit causa dolendi. Et idem rursus:
Vir fuit, & tanta est animi constantia, quantum
Acer erat belloq; ferox, ad vimq; paratus. Idem alibi denuō.
His fera bella placant,*

Quæ nunc Thibæas agit mutata Columbas.

In Metam.
fab. 3.

Sunt tamen qui ad diuersam Metamorphosin Accipitris originem referant ex huiusmodi fabularum; cuius etiā meminit Antoninus Liberalis ex Bœo, qui de Ornithogonia siue de Auiū ortu, 20 librum scripsit. Fuit, inquit, apud Maryandinos Hiera vir iustus, & illuſtris. Is tēpla Cereris posuit, primūq; ex ea fructus percipit. At postquā Teucris legitimo tempore sacra Neptuno non persoluerunt; sed ea præ negligentia omiserunt, indignatus Neptunus fruges eorū perdidit, ingenitq; à mari cetum ipsis misit. Teucris cū in Ceto simul & fami ferendo non satis essent, ad Hieraem miserunt, qui auxilium aduersus famem, ab eo poscerent, isq; cū triticum, iūm alia misit alimēta. Irritatus eo factio Neptunus, obſus ab eo honores diminutos in Auem ipsam conuertit, quæ nunc Græcis Hiera, Latinis Accipiter dicitur. Mores quoq; eius priſtinos prorsus immutauit. Eū enim, qui hominibus fuerat charissimus, volucris inuisissimū rediit; & qui ab intersu multos homines vendicauerat; fecit ut is plurimas factus Accipiter necaret Aues.

HISTORICA.

Li. 2. cap. 4.
Cur ab Aegyp-
tijs cultus Acci-
pitris.

ASSERVNT Aegyptij, ut refert Diodorus Siculus, sese hanc ob causam præcipua veneratione Accipitrem prosequi, quod, ut inquit, *Olim à regione ignota Thebas nobile Aegypti oppidum attulerit librū charactēribus punicetis exarātū, quo continebatur quomodo, & quæ reuerentia, quibus ceremonijs Dij adorādi essent.* Inde natum (ut alibi etiā diximus) ut rerum sacrarum scriptores, necnon sacerdotes ibidem tyaram rubram cum ala Accipitris capiti impositam gestarent. Hæc sanè si pro veris recipere velimus, Diaboli fraude, ac technis facta fateri debemus, qui etiam animalium variorum læpēnumerō formas assumere comperitur, & inter cæteras, Accipitris aliquādo imagine sese celasse, pro verò refert Gulielmus Neubrigenſis his verbis: *Eudo Briānus armiger, homo nefarius ac sceleratus, conspectum aliquādo miræ, ut ipsius oculis à Damone fascinatū videbatur, pulcherrimū Accipitrem, in propriam perniciem concupiscit, quo potius, Dominū suū iam abeuntem leuita sequabatur. Cui ille: Abyce, inquit, cito quod portas. Non enim est Avis, ut apparet; sed Damon ita in eam speciem transformatus. Cuius quidē dicti veritatem, euentus postea declarauit. Cum enim inspicere nollet aue mouentem, primò conquisitus Accipitrem illum, unguitus pugnum sibi arētū, ac vehemens iū stringere, mox per manū ab eodem sublatus, disparuit. Ita Leorugiens, varios quibus hominem deuoret, modos ac astus excogitat. Non aliter, ac ille piscis, quem ab astu, Diabolus nonnulli vocant; necnon qui Rana piscatrix dictus, pifculos callidè in sua orantū quam in caſem illeceſtos absorbet. Sic ille fatuos irretit ac capit; necnon tanquam mustela lurtum, ita alienas formas versipellis induit, quibus horribilem alioqui conspectum dissimulet, & occultat. Cuius vafreſcie, ac fallacias, non alijs melius, quàm verè Christianis artibus eludemus, si de nimirum firma, & charitate non ficta erga Deū, & homines. Consistit verò ea fidei verè sinceritas, vel maximè in repellenda longè a nobis omni superstitione, seu potius dæmonolatria, in quam frequenter incurrunt, qui naturæ limites egressi, nimia curiositate à natura inique postulant, quod in ipsa minime situm est, cum scilicet à Diabolo malè persuasi, ea quæ ipse vi propria efficit, herbarum, atq; aliarum rerum naturalium facultati tribuant. Nos verò*

Li. 1. ca. 19.
Hist. Angl.

Damō Acci-
pitris for-
mā Eudonē
fallit.

Diabolus pi-
scis.
Rana piſca-
trix.

rerum naturalium tam animatarum, quam inanimatarum concessis, à Deo Opt. Max. viribus, sobriè ac moderatè, quatenus earum natura permittit, utamur, ne longius, aut miraculorum audierat, aut nimia vitæ, salutisue cupidine abrepti, & altiora nobis scrutantes, per Diaboli perfidiam hac ipsa vita præfente simul cum futura priuemur. Cogitandum enim vita ipsa, quam creatori debemus, nobis ipsum chariorem esse debere, qui eam dedit:

& Diabolum, si quando fortè rerum naturæ vi, quam optimè caller, quid perpetrat, omne id, quicquid est, in nostrum exitium convertere, cum nobis benè velle, aut benefacere ex odio, quæ ipsius est natura, haudquaquam possit.

Sed ne longius euaget, hinc vela
contraho.

Finis Libri Quarti.